

หมวดวิชาที่ ๑

กิจการสารวัตรทหาร

การควบคุมการจราจร

คู่มือสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร
สายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร
กองวิทยาการ
สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

บทนำ

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ได้จัดทำคู่มือการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร โดยปรับปรุงจาก คู่มือการสอบเลื่อนฐานะ พ.อ.อ. เป็น ร.ต.เหล่า สห.วิชากิจการสารวัตรทหารของ กวก.สน.ผบ.ตม.พ.ศ.๒๕๕๕ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชากิจการสารวัตรทหาร และหมวดวิชาอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิชาหลักของการสอบไว้ในคู่มือการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร

คู่มือสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตรสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร ซึ่งได้จัดทำขึ้นรวมทั้งสิ้น จำนวน ๕ หมวดวิชา ดังนี้

หมวดวิชาที่ ๑ กิจการสารวัตรทหาร ประกอบด้วย ความเป็นมาของกิจการสารวัตรทหาร การรักษาการณ์ด้วยสารวัตรทหารอากาศ การรักษาความปลอดภัย การควบคุมการพักอาศัยและทะเบียนราษฎร การควบคุมการผ่านเข้า - ออก การควบคุมการจราจร การป้องกันอาชญากรรมในวงทหาร การเรือนจำ การเฉลยศึก ทหารพลัดหน่วย พลเรือนผู้ถูกกักกัน และ อนุสัญญาเจนีวา การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

หมวดวิชาที่ ๒ กฎหมาย มีด้วยกัน ๒ หัวข้อ คือ กฎหมายฝ่ายพลเรือน และ กฎหมายฝ่ายทหาร ซึ่งแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้ กฎหมายฝ่ายพลเรือน ประกอบด้วย สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน กฎหมายอาญา พ.ร.บ.จราจรทางบก กฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุน และ กฎหมายการพนัน กฎหมายฝ่ายทหารประกอบด้วย พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร กฎหมายอาญา พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร ข้อบังคับ กท.ว่าด้วยสารวัตรทหาร การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาทหาร พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ร.บ.ความมั่นคง กฎการใช้กำลังของ บก.ทท.และตามแผน ทอ.และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา

หมวดวิชาที่ ๓ ททั่วไป ประกอบด้วย การป้องกันฐานบิน การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวดวิชาที่ ๔ อาวุธศึกษา ประกอบด้วย รูปแบบ คุณสมบัติ และคุณสมบัติของอาวุธ กฎความปลอดภัย ขีปนาวุธ การถอดประกอบ การดูแลรักษา และการทำงาน

หมวดวิชาที่ ๕ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน สำหรับสายวิทยาการจำพวกทหารสารวัตร ประกอบด้วย คำศัพท์ (Vocabulary & Terminology) การแนะนำตัว (Self-Introduction) บทสนทนา (Conversation) และ บทความ (Need-to-Know Basis)

กองวิทยาการ สำนักงานทหารอากาศดอนเมือง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารอากาศที่มีความต้องการสอบเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร รวมถึงผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตร/โครงการฝึกอบรมของสายวิทยาการ จำพวกทหารสารวัตร จะสามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำความรู้ที่ได้จากคู่มือนี้ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง
มิถุนายน ๒๕๖๓

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
๑. การจราจรทางบก	๑
๒. คำจำกัดความในกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร	๓
๓. อุบัติเหตุจากการจราจร	๘
๔. ข้อกำหนดกรมตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๒	๑๒
๕. เครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ	๑๖
๖. เครื่องหมายจราจรประเภทเตือน	๒๖
๗. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒	๕๐
๘. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	๗๘
๙. ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๓๙	๙๖
๑๐. การควบคุมการจราจรทางทหาร	๑๐๐
๑๑. การวิเคราะห์สอบสวนอุบัติเหตุจราจรทางทหาร	๑๐๔
๑๒. การป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางทหาร	๑๐๘
๑๓. คำสั่งกระทรวงกลาโหมเรื่อง การให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับ	๑๑๑
๑๔. คำสั่งกองทัพอากาศ (เฉพาะ) เรื่อง ผู้มีสิทธิขับรถยนต์ทหาร	๑๑๒
๑๕. สรุป	๑๑๔
๑๖. หนังสืออ้างอิง	๑๑๕

การจราจรทางบก

๑. บทนำ

ปัญหาการจราจรถือว่าเป็นปัญหาหนึ่งที่คนไทยโดยเฉพาะคนที่ย้ายมาอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ต้องเผชิญมาเป็นเวลาช้านาน และนับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญระดับประเทศ ซึ่งยิ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการจราจรนี้มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายอย่าง อาทิ การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเมืองต่างๆ และปริมาณรถที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ผังการจราจรไม่สามารถรองรับการขยายตัวและการเพิ่มของปริมาณ รถดังกล่าวได้อย่างเพียงพอ ถนนและป้ายการจราจรไม่เพียงพอหรือเกิดการชำรุดเสียหายหรือติดตั้งในที่ที่ไม่เหมาะสม รวมถึงผู้ใช้ผู้ใช้ รถใช้ถนนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ถนนและกฎหมาย มีความคึกคะนอง ขาดวินัย หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ทำให้ต้องสูญเสีย ชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งต่อตนเองและประเทศชาติเป็นจำนวนมากมหาศาล ดังนั้น หากผู้ใช้ผู้ใช้รถใช้ถนนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็จะมีส่วนช่วยทำให้ปัญหาการจราจรที่กำลังเกิดขึ้นในทุกๆ วัน สามารถบรรเทาเบาบางลงได้

๒. กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร

๒.๑ หลักการเบื้องต้นของกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรลักษณะสำคัญประการหนึ่งของกฎหมายก็คือ กฎหมายต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่ใช้ได้เสมอ (Continuity) หมายความว่า กฎหมายเมื่อประกาศมีผลบังคับใช้แล้วก็ใช้ได้ตลอดไป จนกว่าจะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกโดยกระบวนการที่ถูกต้องตามขั้นตอนในภายหลัง เพราะตราบใดที่ยังไม่มีการยกเลิกก็ต้องถือว่ากฎหมายนั้นยังมีอยู่ จะหยิบยกขึ้นมาใช้เมื่อใดก็ยังคงมีผลบังคับใช้ได้

๒.๒ การกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาประเภท MalaProhibita ซึ่งหมายถึงการกระทำความผิดที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด กล่าวคือการกระทำนั้นๆ ไม่ได้เป็นความชั่วหรืออาชญากรรมด้วยตัวของมันเองแต่อย่างใด เช่น การที่ผู้ขับขี่รถยนต์จะเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็ย่อมสามารถกระทำได้โดยอิสระหากขับขีในบ้านของตนเอง แต่หากขับขีไปบนท้องถนนแล้วฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรบังคับห้ามเลี้ยวซ้ายเข้าก็จะเป็นความผิดทันทีทั้ง ๆ ที่การเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็ไม่ได้เป็นการทำชั่วหรือเป็นอาชญากรรมแต่อย่างใด

๒.๓ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ ผู้ใช้รถใช้ถนน รวมถึงผู้ที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายบังคับแล้วจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. วิศวกรรมจราจร

คือ วิศวกรรมแขนงหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน การออกแบบ การควบคุมระบบการจราจรของถนนบนทางหลวง ตลอดจนการใช้บริเวณที่ดินใกล้เคียงและศึกษาความสัมพันธ์กับระบบกับระบบการขนส่งชนิดอื่น หรือ หมายถึง การนำเอาหลักการ เครื่องมือ วิธีการ เทคนิค ตลอดจนการค้นคว้าทางการขนส่งชนิดอื่น หรือหมายถึง การนำเอาหลักการ เครื่องมือ วิธีการ เทคนิค ตลอดจนการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์เพื่อให้ได้มาซึ่งความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัดในการเคลื่อนย้ายขนถ่ายผู้โดยสารและสิ่งของ

๔. ถนนตามหลักวิศวกรรมจราจร แบ่งเป็น ๔ ประเภท

๔.๑. ทางด่วน (Expressway)

๔.๒. ถนนสายหลัก (Arterial Street)

๔.๓. ถนนสายรอง (Collector Road)

๔.๔. ถนนสายย่อย (Local Road)

(ลักษณะของถนน แบ่งเป็นตามลำดับชั้นของถนน ได้แก่ถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนสายย่อย)

๕. ที่มาของปัญหาจราจรเกิดได้จากปัจจัยสำคัญ ๔ ประการ คือ

- ๕.๑. ถนนและผังเมือง
- ๕.๒. ปริมาณรถและทิศทางการเดินทาง
- ๕.๓. พฤติกรรมการขับขี่
- ๕.๔. การบริหารงานจราจร

๖. การบริหารงานจราจร ประกอบด้วยปัจจัย ๓ E คือ

- ๖.๑. E – Education การให้การศึกษา
- ๖.๒. E – Enforcement การบังคับใช้กฎหมาย
- ๖.๓. E – Engineering การดำเนินการทางวิศวกรรม

๗. องค์ประกอบของการจราจร มีอยู่ ๓ ประการ

- ๗.๑. คนขับรถและคนเดินถนน
- ๗.๒. รถและระบบการขนส่งทางบก
- ๗.๓. ถนนและสัญญาณไฟจราจร

๘. สัญญาณไฟจราจร (Traffic-Signalization) ใช้ในการควบคุมการจราจรแบ่งเป็น ๔ ประเภท

- ๘.๑. ชนิดตั้งเวลาล่วงหน้า (Pre-Timed)
- ๘.๒. ชนิดกึ่งอัตโนมัติ(Semi-Actuated)
- ๘.๓. ชนิดอัตโนมัติ(Fully- Actuated)
- ๘.๔. ชนิดวัดปริมาณความหนาแน่นของรถ (Volume-Density)

๙. ระบบควบคุมสั่งการจราจรคือ ระบบที่ใช้เทคโนโลยีในการควบคุมการจราจร หรือสั่งการไปยังเจ้าหน้าที่บนท้องถนนในการประสานการทำงาน จัดการจราจร เพื่อให้เกิดการควบคุมสภาพการจราจร และมีการวางแผนการจราจรอย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น

- ๙.๑ ระบบควบคุมและสั่งการ (Command Control System)
 - ๙.๑.๑ ระบบ CCTV ควบคุมสภาพการจราจรบนท้องถนน (กล้องวงจรปิด)
 - ๙.๑.๒ ควบคุมโดยศูนย์ควบคุมและสั่งการจราจร
 - ๙.๑.๓ ระบบ ATC ควบคุมสัญญาณไฟจราจรตามทางแยก
 - ๙.๑.๔ ระบบอ่านป้ายทะเบียนรถอัตโนมัติ
 - ๙.๑.๕ ระบบถ่ายภาพผู้ฝ่าฝืนสัญญาณไฟ
- ๙.๒ ระบบการสั่งการ (Command system)
 - ๙.๒.๑ สร้างข่ายวิทยุสื่อสารของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ให้สามารถทำงานประสานกันได้และสามารถควบคุมรถยนต์ทุกชนิดไว้ในระบบเดียวกัน
- ๙.๓ ระบบสารสนเทศ (Information System)
 - ๙.๓.๑ ระบบแผนที่กราฟฟิก (Grafic Mapping)
 - ๙.๓.๒ ระบบสถิติสถานภาพข้อมูลจราจร
 - ๙.๓.๓ ระบบจำลองสถานการณ์จราจร
- ๙.๔ ระบบประชาสัมพันธ์(Public Realation System)
 - ๙.๔.๑ ระบบแผ่นป้ายสลับข้อความ (Variable Message Signboard)
 - ๙.๔.๒ ระบบรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียง

คำจำกัดความในกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร

การจราจรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรถ คน ถนน และมีกฎหมายหลายฉบับซึ่งให้ความหมายหรือคำจำกัดความไว้ต่างกัน จึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. เรื่องของ “รถ” กับกฎหมายจราจร ให้ความหมายไว้ ดังนี้

๑.๑ ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิดเว้นแต่รถไฟ และรถราง (ชนิดของรถ ยังแยกออกเป็นชนิดต่างๆ อีก เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน รถตุ๊กตุ๊ก รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ รถลากจูง รถพ่วง ซึ่งมี หมายความว่าหรือคำจำกัดความต่างกันไป

๑.๒ ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ “รถ” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์รถพ่วงรถบดถนนรถแทรกเตอร์และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (รถยนต์ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์ - บริการรถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ก็มีคำจำกัดความต่างกันออกไปอีก)

๑.๓ ตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบก ซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และหมายความรวมถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วย ทั้งนี้เว้นแต่รถไฟ ข้อสังเกต คำว่า “รถ” ตามความหมายของกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีความหมายไม่เหมือนกัน

๒. เรื่องของ “คน” กับกฎหมายจราจรตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ให้ความหมายไว้ ดังนี้

๒.๑ “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งผู้ลากขึ้นยานพาหนะ

๒.๒ “คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการ หรือรถสำหรับเด็กด้วย

๒.๓ “เจ้าของรถ” หมายความว่าผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

๒.๔ “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่าผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และดูแลผู้โดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

๓. เรื่องของ “ทาง” กับกฎหมายจราจร มีกำหนดให้ความหมายไว้ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

กำหนดให้ความหมาย ดังนี้ “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทางไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพานและสถานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจร หรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทาง ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมถึงทางรถไฟ “ทาง” ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสถานที่เกิดเหตุในคดีจราจรจะต้องเกิดขึ้นในทางเสียก่อนเมื่อคดีเกิดขึ้นในทางแล้ว จึงนำเอาตัวบทกฎหมายตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก ฯ เข้าไปพิจารณา มีความเห็นทางคดีได้ แต่ถ้าเมื่อใดสถานที่เกิดเหตุไม่ใช่ทาง ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก ฯ นี้แล้ว พนักงานสอบสวนก็ไม่สามารถจะนำเอาตัวบทกฎหมายตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ นี้เข้ามาใช้เพื่อพิจารณาที่มีความเห็นทางคดีได้เมื่อพิจารณาตามคำจำกัดความของคำว่า “ทาง” ตามมาตรา ๔ (๒) แล้ว สามารถแยกอธิบายได้เป็น ๒ ประการ คือ

๓.๑ “ทาง” ตามความหมายที่ ๑ หมายถึง ถนนหนทางต่าง ๆ ตรอก ซอย โดยสภาพมองเห็นชัดเจนและอยู่ในความดูแลของทางราชการหรือของแผ่นดิน ในการพิจารณาใช้เป็นสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในทางปฏิบัติไม่มีปัญหาสามารถพิจารณาได้เช่น ถนนพหลโยธินถนนวิภาวดีรังสิต ฯลฯ ซอยต่างๆ ที่แยกออกจากถนนต่างๆ ดังกล่าว และตามถนนดังกล่าวก็จะมีเครื่องหมายการจราจรกำหนดไว้

๓.๒ “ทาง” ตามความหมายที่ ๒ หมายถึงทาง ส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้แต่ไม่ใช่ของทางราชการ ไม่ใช่ของแผ่นดิน แต่เป็น “ทาง” เพราะกฎหมายนี้กำหนดให้เป็นทาง ส่วน “ทาง” ที่เป็นของส่วนบุคคลให้จัดว่าเป็นทางตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ หมายถึงทางที่ส่วนบุคคลนั้น (เจ้าของทาง) ยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจร

๓.๓ “ลาน” หมายถึง ที่ประชาชนใช้ในการจราจร ซึ่งลานดังกล่าวนี้อยู่ในความรับผิดชอบของทางราชการโดยสภาพที่มองเห็น ลานไม่ใช่ถนน แต่เป็นลานที่ประชาชนใช้ในการจราจรเช่น ในเขตกรุงเทพมหานครคือ ลานพระบรมรูปทรงม้า เป็นต้น

๔. สภาพของ รถ คน ถนน ตามกฎหมายซึ่งส่วนใหญ่แล้วสภาพของรถจะกำหนดไว้ใน พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒

(สำหรับรถเล็ก) พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ (สำหรับรถ-ใหญ่) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นรถควรพิจารณาเป็นอันดับแรกให้ได้ว่ารถคันดังกล่าวนั้นดำเนินการถูกต้องเรื่องสภาพของรถตามกฎหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เช่นการจดทะเบียน การเสียภาษีประจำปีและการมีเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบครบถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ หรือเป็นรถที่ได้รับการยกเว้นตามข้อกำหนดหรือไม่ เป็นต้น การสังเกตประเภทของรถที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ สามารถสังเกตได้จากรหัสตัวเลข ๒ ตัว แสดงประเภทการขนส่ง แล้วตามด้วยตัวเลขอีก ๔ ตัว ซึ่งเลขรหัส ๒ ตัว ข้างหน้านั้นมีการใช้แสดงประเภทของรถขนส่ง ดังนี้

๔.๑ รถโดยสารประจำทาง ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๑๐ ถึง ๑๙

๔.๒ รถขนาดเล็ก ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๒๐ ถึง ๒๙

๔.๓ รถโดยสารไม่ประจำทาง ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๓๐ ถึง ๓๙

๔.๔ รถโดยสารส่วนบุคคล ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๔๐ ถึง ๔๙ และ ๕๐ ถึง ๕๙

๔.๕ รถบรรทุกประจำทาง ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๖๐ ถึง ๖๙

๔.๖ รถบรรทุกไม่ประจำทาง ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๗๐ ถึง ๗๙

๔.๗ รถบรรทุกส่วนบุคคล ใช้หมายเลขตั้งแต่ ๘๐ ถึง ๘๙ และ ๙๐ ถึง ๙๙ สภาพหรือคุณสมบัติของคนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจราจรควรจะต้องศึกษาถึง “ผู้ขับขี่” ว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ขับขี่รถนั้น ตรงตามกฎหมาย ตรงตามประเภทของใบอนุญาตหรือไม่ (พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ม.๔๓ ม.๔๓ ทวิ หรือ พ.ร.บ.การขนส่งทางบกฯ ม.๙๒ ม.๙๔ และ ม.๙๕) เป็นต้น สภาพของถนนหรือทางควรจะต้องพิจารณาก่อนว่าถนนหรือซอยหรือทางนั้นเป็น “ทาง” ตามความหมายของกฎหมายจราจรประเภทใด เป็นของราชการหรือส่วนบุคคล

๕. การใช้ทางเดินรถการขับรถ การเลี้ยวรถ การกลับรถ การขับรถแซงขึ้นหน้า การใช้ความเร็วของรถการหยุดรถ การจอดรถ ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ กฎกระทรวง และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งออกตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

๕.๑ การหยุด การจอด มีเครื่องหมายจราจรการห้ามหยุด และห้ามจอดมีรูปแบบต่างกันตามข้อกำหนดใน ม. ๒๑ แห่ง พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ กำหนดทั้งการหยุด และการจอดเป็นความผิดต่างกันใช้กฎหมายคนละมาตรา (ม.๕๕ และ ม.๕๗) ดังนั้นควรมีการทำความเข้าใจคำว่า “หยุด” กับ “จอด” ให้ถูกต้อง ดังนี้

๕.๑.๑ “หยุด” หมายถึงพฤติกรรมที่ไม่เคลื่อนรถไปในทางในระยะเวลาสั้นๆ โดยผู้ขับขี่ยังอยู่ในลักษณะที่ควบคุมรถได้และสามารถจะเคลื่อนรถไปได้ทันทีที่ต้องการ

๕.๑.๒ “จอด” หมายถึงพฤติกรรมที่ไม่เคลื่อนรถไปในทาง เป็นระยะเวลาานาน และผู้ขับขี่ไม่อยู่ควบคุมรถนั้น(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “หยุด” และ “จอด” ไว้

ดังนี้“หยุด” เป็นกริยา หมายถึง ชะงัก นิ่งอยู่กับที่ พัก เช่น หยุดงาน ส่วนคำว่า “จอด” เป็นกริยา หมายถึง หยุดอยู่ทำให้ติดกัน)

๕.๒. ถ้ามีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวรถ จะกลับรถได้หรือไม่ หรือมีเครื่องหมายห้ามกลับรถ จะเลี้ยวซ้ายหรือขวาได้หรือไม่ และตรงที่ทางร่วมทางแยกไม่มีเครื่องหมายห้ามกลับรถ จะกลับรถหรือไม่ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ ม.๕๓ กำหนดห้ามเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา หรือห้ามกลับรถ ถ้ามีเครื่องหมายจราจรห้ามเลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาหรือห้ามกลับรถอย่างใด อย่างหนึ่งกำหนดห้ามไว้และตรงทางร่วมทางแยกกฎหมายกำหนดห้ามกลับรถ เว้นแต่มีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถได้

๕.๓ การขับรถเมื่อมาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกัน และไม่มีเครื่องหมายแสดงว่าทางใดเป็นทางเอกหรือทางโท จะให้สิทธิรถทางด้านใดไปก่อน ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ ม.๗๑ กำหนดให้รถทางด้านซ้ายไปก่อน

๖. สภาพรถและแผ่นป้ายทะเบียนรถ

๖.๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตรายหรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสาร หรือประชาชนใช้ในทางเดินรถ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

๖.๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียน หรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๗. การขับรถ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๗.๑ ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถเว้นแต่กรณีต่อไปนี้ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

๗.๑.๑ ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือปิดการจราจร

๗.๑.๒ ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว

๗.๑.๓ ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึง ๖ เมตร ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ ๒๐๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท

๗.๒ รถที่มีความเร็วช้าหรือต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ไกลขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้รถบรรทุก รถบรรทุกโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปหรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ ๔๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท

๗.๓ ใบอนุญาตขับรถ ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถ สำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถในขณะที่ขับเพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที การขอใบอนุญาตขับรถนั้น ผู้ขอใบอนุญาตต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดโดยยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับอนุญาตขับรถต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือนปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๗.๔ ผู้ขับขี่และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัย ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะที่ขับขี่ และโดยสารรถจักรยานยนต์ในท้องที่ที่กำหนดดังต่อไปนี้

๗.๔.๑ ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

๗.๔.๒ ในเขตท้องที่จังหวัดขอนแก่น ชลบุรี เชียงใหม่ นครปฐม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี พิษณุโลก สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี อุตรดิตถ์และอุบลราชธานีให้มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

๗.๔.๓ ในเขตท้องที่จังหวัดอื่น นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๗ เป็นต้นไป ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

๗.๕ ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับขี่รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยในขณะโดยสารรถยนต์ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

๗.๖ ห้ามมิให้เสพยาบ้า (แอมเฟตามีน) ขณะขับรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาหรือรับเข้าร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน (ยาบ้า) หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและส่วนประสาทอย่างอื่น ที่อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบทั้งประเภทตามที่กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาหรือรับเข้าร่างกายด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อประสาทอย่างอื่นที่กำหนดหรือไม่ ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ แต่ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ บาท ถึง ๘๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

๗.๗ ห้ามมิให้แข่งรถในทางหรือถนน ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทางหรือจัดสนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑ เดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

๗.๘ กรณีชนแล้วหนี กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดพิเศษเพิ่มขึ้นอีกกระทงหนึ่งต่างหาก กล่าวคือถ้าผู้ขับรถโดยประมาท ชนคนตายแล้วหลบหนี ผู้นั้นจะต้องรับโทษ ๒ ข้อหา คือ จะต้องรับโทษฐานชนแล้วหนีอีกข้อหาหนึ่ง รวมเป็น ๒ ข้อหา ความผิดฐานชนแล้วหนีมีหลักเกณฑ์ดังนี้ เมื่อขับรถหรือขี่หรือควบคุมสัตว์แล้วไปทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็ความผิดของตนหรือไม่ก็ตาม ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๗.๘.๑ ต้องหยุดรถหรือสัตว์และให้ความช่วยเหลือตามสมควรทันที

๗.๘.๒ แสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใกล้เคียงทันที

๗.๘.๓ ต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของตน และเลขหมายทะเบียนรถแก่ผู้เสียหายด้วย ถ้าผู้ขับขี่หรือขี่รถควบคุมสัตว์หลบหนีไป กฎหมายให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถจนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือได้ตัวผู้ขับขี่และถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม่แสดงตัวต่อเจ้าหน้าที่ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันเกิดเหตุ ให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดและให้ตกเป็นของรัฐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือนหรือปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าเป็นกรณีที่ถูกคนอื่นได้รับอันตรายสาหัสถึง

ตาย ต้องระวางโทษสูงขึ้น คือ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ

๗.๙ คนเดินเท้า

๗.๙.๑. ทางใดที่มีทางเท้าหรือไหล่ทางอยู่ข้างทางเดินรถ ให้คนเดินเท้าเดินบนทางเท้า หรือไหล่ทางถ้าทางนั้นไม่มีทางเท้าอยู่ข้างทางเดินรถให้เดินริมทางด้านขวาของตน

๗.๙.๒. ภายในระยะไม่เกิน ๑๐๐ เมตรนับจากทางข้ามห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามนอกทางข้าม

๗.๙.๓. คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางเข้าที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุม คนเดินเท้าให้ปฏิบัติตามไฟสัญญาณจราจรที่ปรากฏต่อหน้า ดังต่อไปนี้

๗.๙.๓.๑. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟแดง ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการห้ามมิ ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าหยุดรออยู่บนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือ ในเขตปลอดภัยเว้นแต่ทางใดที่ไม่มีทางเท้า ให้หยุดบนไหล่ทางหรือขอบทาง

๗.๙.๓.๒. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียว ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการ อนุญาตให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินได้

๗.๙.๓.๓. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวกะพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้า ที่ยังไม่ได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัยแต่ถ้ากำลังข้าม ทางเดินรถ ให้รีบข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

๗.๙.๔. คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะเดินข้ามทางเดินรถในทางข้าม หรือทางร่วมทางแยกที่มี สัญญาณจราจรควบคุมการใช้ทางให้ปฏิบัติ ดังนี้

๗.๙.๔.๑. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดง ให้หยุดรถทางด้านใดของทาง ให้คนเดิน เท้าข้ามทางเดินรถตามที่หยุดนั้น และต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม

๗.๙.๔.๒. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟเขียว ให้รถผ่านทางด้านใดของทางห้ามมิให้คน เดิมเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น

๗.๙.๔.๓. เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพันหรือไฟสีเขียวกะพริบทางด้านใด ของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังไม่ได้เข้าทางเดินรถหยุดรอบนทางเดินบนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย แต่ถากำลังข้ามทางเดินรถอยู่ในทางข้าม ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

๗.๙.๕. ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่หรือเดินเป็นขบวนใดๆ ในลักษณะที่เป็น การกีดขวางการจราจร

๗.๙.๕.๑. เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน

๗.๙.๕.๒. แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใดๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

อุบัติเหตุจากการจราจร

๑. ความรู้ทั่วไป

การจราจร มิได้จำกัดความหมายเฉพาะการขนส่งคมนาคมทางบกโดยรถยนต์ หรือรถโดยสารเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมรวมถึงการขนส่งคมนาคมทางน้ำโดยเรือ และการขนส่งคมนาคมทางอากาศโดยเครื่องบินรวมทั้งการขนส่งคมนาคมทางอวกาศ โดยยานอวกาศอีกด้วย ทุกเวลาทุกนาทีเมื่อเริ่มใช้ยานพาหนะเพื่อการขนส่งคมนาคมอัตราเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจราจรอยู่ตลอดเวลา

๒. อุบัติเหตุ คือ เหตุที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมาย ไม่ทันคิด บังเอิญ หรือหมายความถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดความระมัดระวัง รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือขาดความรอบรู้

๓. อุบัติเหตุจราจร คือ เหตุการณ์อันเกิดจากยวดยานพาหนะที่เคลื่อนที่บนท้องถนน ทางน้ำ ทางอากาศในอวกาศหรือในพื้นที่อื่นใดโดยมิได้คาดหมายมาก่อน อันทำให้บุคคล สัตว์ บาดเจ็บ พิการ เสียชีวิต และทำให้ทรัพย์สินเสียหาย

๔. อุบัติเหตุจราจร แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ ดังนี้

๔.๑. อุบัติเหตุจราจรทางบก จะมีลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการใช้ทางของคนเดินเท้า ผู้ขับขี่รถ คนจูงชีหรือไล่ต้อนสัตว์

๔.๒. อุบัติเหตุจราจรทางน้ำ จะมีลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจาก เรือ

๔.๓. อุบัติเหตุจราจรทางอากาศ จะมีลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจาก เครื่องบิน

๔.๔. อุบัติเหตุจราจรทางอวกาศ จะมีลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากกระสวยอวกาศ ยานอวกาศ สถานีอวกาศ

๔.๕. อุบัติเหตุจราจรอื่นๆ เช่น รถไฟฟ้า รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟ

๕. ปัจจัยหลักส่งเสริมการเกิดอุบัติเหตุจราจร มีดังนี้ (จากกองกำกับการตำรวจจราจร)

๕.๑. ความประมาท ความประมาทเป็นสาเหตุหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่ายและบ่อยที่สุดเพราะผู้ที่ใช้การจราจรมักไม่ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ทำให้ขาดความระมัดระวังประมาทเลินเล่อ ส่งผลให้เกิดความสูญเสียอย่างไม่คาดฝันจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

๕.๒. เพิกเฉยต่อกฎจราจร ตามมาด้วยความหยาบงกชในชีวิตและทรัพย์สินที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ถ้าเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นกฎจราจรจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยควบคุมและลดอัตราเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หากบุคคลที่จำเป็นต้องใช้เส้นทางสัญจรไม่เคารพกฎจราจรจะทำให้ประสบอุบัติเหตุได้ กลไกของกฎจราจรที่ต้องระลึกถึงอยู่เสมอ คือ ฟังใช้กฎจราจรอย่างถูกวิธีและถูกต้องเพียงเท่านี้เราก็สามารถลดความเสี่ยงของอุบัติเหตุ

๕.๓. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

๕.๓.๑. สภาพแวดล้อม มีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดอันตรายจากการจราจรได้ง่ายมาก เช่น ระบบการจราจร สภาพการจราจรคับคั่ง แออัด และไร้ระเบียบ จัดเป็นปัญหาขั้นวิกฤตที่ผู้เดินทางสัญจรประสบกับปัญหา อุบัติเหตุจราจร เนื่องจากพบว่าสภาพการจราจรสร้างอุปสรรคการเคลื่อนตัวของยานพาหนะ ทำให้ผู้เดินทางสัญจรนึกแต่ธุระรีบด่วนของตนเองไม่คาดคิดต่อภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นข้างหน้าจากการขาดความระมัดระวัง

๕.๓.๒. สภาพภูมิประเทศ พื้นผิว เส้นทางการจราจรอุบัติเหตุจราจรสามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าหากมีการเดินทางเข้าไปในลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ ที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงลักษณะของเส้นทางคมนาคม มีสภาพที่ไม่เอื้ออำนวยความสะดวก สบาย เส้นทางเปียก ลื่น หรือมีสภาพขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือมีสิ่งกีดขวางบนเส้นทางจราจร รวมถึงระบบแสงไฟสำหรับการจราจร

๕.๓.๓ สภาพอากาศอากาศที่แปรเปลี่ยนระดับหนัก-เบา รุนแรง เช่น ฝนตก หมอกลงจัด พายุ ฝนฟ้าคะนองคลื่นลมแรงสร้างทัศนวิสัยที่เลวร้ายกีดตันสภาพการจราจรให้เกิดอันตรายจากอุบัติเหตุได้ ถ้าไม่มีมาตรการที่ป้องกันรัดกุมดีพอ

๕.๓.๔ อาคารและสิ่งปลูกสร้างแม้ว่าปัจจุบันอาคาร และสิ่งก่อสร้างโครงการระบบ สาธารณูปโภคขนาดใหญ่ต่างๆ จะได้รับการออกแบบทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม และทางด้านวิศวกรรม ช่วยวางแผนการก่อสร้างให้มีความมั่นคง ทันสมัย ปลอดภัย สำหรับผู้อยู่อาศัยแล้วก็ตาม แต่ช่วงระหว่างดำเนินการก่อสร้างเหล่านี้ จะมีองค์ประกอบสำคัญส่งผลกระทบต่อผู้ใช้เส้นทางจราจรเป็นบ่อเกิดของอุบัติเหตุได้ คือ ฝุ่นละอองเศษวัสดุก่อสร้างอุปกรณ์การก่อสร้างก่อสร้างผิดแบบ การพังทลายฐานรากของสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

๕.๔ สภาพร่างกายการมีโรค และความไม่สมบูรณ์ หรือความบกพร่องของร่างกาย ช่วยส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุจราจรได้เช่นกัน โดยมากพบบ่อยในกรณีความพิการทางกายภาพของผู้บังคับยานพาหนะ จึงทำให้ผู้บังคับยานพาหนะมีประสิทธิภาพไม่ดีพอสำหรับการเลือกตัดสินใจบังคับยานพาหนะ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

๕.๕ สภาพทางจิตใจความไม่สมบูรณ์ หรือความบกพร่องของจิตใจ ช่วยส่งเสริมให้เกิดอุบัติเหตุจราจรได้เช่นกันถ้าบุคคลนั้นๆ มีภาวะจิตใจที่ไม่ปกติ หรือไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแก้ไขเหตุการณ์ ปัญหาเฉพาะหน้าให้รอดพ้นภาวะวิกฤตจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สภาพจิตใจที่ไม่สมบูรณ์ปรากฏในบุคคลต่อไปนี้เป็นโรคทางจิตเภท เด็กคนชรา และบุคคลในสภาพมีเมสสารเสพติด เป็นต้น

๕.๖ สภาพยานพาหนะเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมยานยนต์ พัฒนาก้าวหน้าไปมาก จนกระทั่งสร้างความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยขณะใช้ยานพาหนะ แต่อย่าลืมว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าละเลยการตรวจสอบ ควรเช็คความพร้อมสภาพของยานพาหนะก่อนเดินทางอยู่ทุกครั้งสม่ำเสมอ

๖. สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจร มี ๕ สาเหตุ คือ

๖.๑ เกิดจากคนขับ

๖.๑.๑ ไม่มีความชำนาญ ขาดทักษะความรู้ที่คิดจะหลีกเลี่ยงอันตรายได้ทันที

๖.๑.๒ ไม่มีความรู้ในเรื่องกฎการจราจรที่ถูกต้องเท่าที่ควร

๖.๑.๓ พยายามที่จะฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎการจราจรตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๖.๑.๔ ประมาท ต้อรัน ความรู้ที่น้อยขาดความรอบคอบ มีเจตนาดีที่ไม่ถูกต้อง

๖.๑.๕ เกิดจากความคึกคะนอง ขาดจิตสำนึกและมรรยาท ขาดน้ำใจต่อผู้ร่วมทางในการขับขี่

๖.๑.๖ เกิดจากการดื่มสุรา เสพยาเสพติด ขาดจากการครองสติ

๖.๑.๗ เกิดจากสภาพร่างกายที่อ่อนล้า อ่อนเพลีย อดหลับอดนอน สุขภาพไม่ดีมีโรค

ประจำตัว

๖.๑.๘ เกิดจากอารมณ์โทสะ ถูกยั่วๆ ทำทนาย

๖.๒ เกิดจากอุปกรณ์และสภาพของรถ

๖.๒.๑ ไม่รู้จักวิธีการดูแลรักษาและอุปกรณ์ประจำรถ

๖.๒.๒ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับรถและอุปกรณ์ประจำรถ

๖.๒.๓ มีความรู้เกี่ยวกับรถตลอดจนการดูแลรักษา แต่ไม่ใส่ใจดูแลปล่อยปละละเลย

๖.๒.๔ ไม่นำรถเข้าตรวจเช็คตามระยะเวลาที่กำหนด

๖.๒.๕ ไม่สำรวจตรวจตราก่อนนำรถออกไปใช้ทุกครั้งว่ามีสภาพความพร้อมหรือไม่

๖.๒.๖ การพยายามฝืนนำรถออกไปใช้บนท้องถนนทั้งที่รู้ว่าอุปกรณ์บางอย่างกำลังชำรุด

๖.๒.๗ เกิดจากส่วนหนึ่งส่วนใดของรถชำรุด หลุด หัก แตก หรือระเบิดขณะกำลังเคลื่อนที่

- ๖.๓ เกิดจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง
- ๖.๓.๑ ฝนตกหนักมองไม่เห็นเส้นทาง ถนนลื่น
 - ๖.๓.๒ อากาศปิด มีฝุ่นละออง หมอกควันหนาแน่น
 - ๖.๓.๓ อากาศหนาว หิมะ ลูกเห็บตกปกคลุมถนนและไหล่ทาง
 - ๖.๓.๔ มีฝนฟ้าคะนอง ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ทำให้เกิดอาการตกใจสูญเสียความสามารถในการบังคับรถ
 - ๖.๓.๕ แสงสว่างมีไม่เพียงพอ
- ๖.๔ เกิดจากภัยธรรมชาติและสภาพของถนน
- ๖.๔.๑ แผ่นดินไหว ฝนตกหนัก พายุพัดผ่าน ดินสไลด์ หินตกทับเส้นทาง ตกใส่รถ ต้นไม้โค่น
 - ๖.๔.๒ ถนนไม่เรียบ เป็นหลุมเป็นบ่อ โค้งหลังเต่า ความลาดเอียงไม่สัมพันธ์กัน
 - ๖.๔.๓ ทางขึ้นลงในที่ลาดชันคดเคี้ยวหลายตอนเป็นระยะทางที่ยาวไกล
 - ๖.๔.๔ ทางเลี้ยว ทางโค้ง หักศอกเป็นมุมอับ ทำให้การมองเห็นทางข้างหน้าด้อย
- ประสิทธิภาพลง
- ๖.๔.๕ เป็นถนนที่ตัดผ่าน ทางแยก ทางรถไฟ หรือสิ่งกีดขวาง โดยไม่มีสัญญาณจราจรหรือสิ่ง
- ขวางกั้น
- ๖.๔.๖ ถนนทรุด สะพานชำรุดขณะเคลื่อนที่ผ่าน เพราะรับน้ำหนักไม่ไหว
- ๖.๕ เกิดจากการสัญจรของประชาชน
- ๖.๕.๑ คนเดินเท้าไม่ข้ามตรงจุดที่กำหนด ทางม้าลาย หรือที่มีสัญญาณไฟจราจร
 - ๖.๕.๒ ขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร หรือขับรถฝ่าทิศทางการจราจร
 - ๖.๕.๓ ตื่นตกใจจากการใช้แตร เสียงสัญญาณที่ดัง
 - ๖.๕.๔ เหม่อลอย มึนเมา การทะเลาะวิวาท
 - ๖.๕.๕ ทูพพลภาพ บกพร่องทางหู ตา ปาก ในการสื่อสาร

อุบัติเหตุจากการจราจรนั้นอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าหากขาดความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจราจรในเมืองที่มีรถยนต์หนาแน่น และผู้คนหนาแน่น อุบัติเหตุก็ยิ่งเกิดได้ง่ายขึ้น ดังนั้นในการสัญจรไม่ว่า จะไปที่ใดหรือโดยวิธีใดก็ตามควรไม่ประมาทระมัดระวังอยู่เสมอ จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุได้มาก

๗. การป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก

มีแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ จากการจราจรทางบกแบ่งเป็น ๓ แนวทาง ดังนี้

๗.๑ การเดินถนน

๗.๑.๑ ควรเดินบนทางเท้าเสมอ ถ้าถนนไม่มีทางเท้าก็ให้เดินชิดขอบถนนด้านขวามือเพื่อจะ ได้มองเห็นรถยนต์ที่ผ่านมาจากด้านหน้าเรา

๗.๑.๒ ควรเดินข้ามถนนตรงทางสำหรับคนข้าม (ทางม้าลาย) และถ้าเป็นทางข้ามที่มี สัญญาณไฟควบคุม ก็ควรข้ามเมื่อมีสัญญาณไฟให้ข้ามได้หรือเมื่อมีสัญญาณไฟให้รถหยุด

๗.๑.๓ ถ้าข้ามถนนบริเวณที่ไม่มีทางข้าม จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยยืนอยู่ขอบ ถนน ก่อน หลังจากมองขวามองซ้ายและมองขวาอีกครั้ง ดูจนกระทั่งแน่ใจว่าไม่มีรถแล่นมาในระยะใกล้แล้วจึง เดินข้ามถนน

๗.๑.๔ การข้ามถนนขณะที่ฝนตก หรือในเวลากลางคืน จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะผู้ขับขี่จะมองไม่ชัดเจน และหยุดรถก็ลำบาก

๗.๑.๕ ไม่ข้ามถนนบริเวณที่มีป้ายรถประจำทาง และไม่ข้ามถนนทางด้านหน้าของรถที่กำลัง จอดอยู่เพราะจะทำให้ไม่เห็นรถที่กำลังวิ่งมา และคนขับรถที่กำลังวิ่งมาดังกล่าวก็จะมองไม่เห็นคนที่กำลังเดินข้ามถนน ด้วย

๗.๑.๖ การจูงเด็กข้ามถนน ข้ามทาง ผู้ใหญ่ต้องให้เด็กแอบอยู่ด้านหลังเสมอ หากภัยอันตรายมาจะได้เป็นที่กำบังและลดแรงปะทะก่อนอันตรายถึงตัวเด็ก

๗.๑.๗ ศึกษาและปฏิบัติตามกฎจราจรให้ถูกต้องอยู่เสมอ

๗.๒ การใช้รถโดยสาร

๗.๒.๑ การขึ้นรถหรือลงรถโดยสารต้องรอให้รถจอดสนิทก่อน

๗.๒.๒ อย่าแย่งกันขึ้นรถควรรอให้ผู้โดยสารลงจากรถเรียบร้อยเสียก่อน แล้วจึงขึ้นไปทีละคน แล้วลงจากรถตามกันมาทีละคน

๗.๒.๓ ควรหาที่นั่งหรือที่ยืนภายในรถ อย่าชะโงกหน้าหรือยื่นแขน ขา ออกนอกรถ

๗.๒.๔ อย่าเกาะหรือห้อยโหนตามบันไดรถ เพราะอาจจะพลัดตกเป็นอันตรายได้

๗.๓ การขับขี่รถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ส่วนบุคคล ยึดหลักพื้นฐานการขับขี่ปลอดภัยภายใต้กฎจราจร

๑๐ ประการ

๗.๓.๑ สวมหมวกกันน็อก หรือคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง เวลาขับขี่ยานพาหนะ

๗.๓.๒ หมั่นตรวจระบบเบรก ยาง และระบบส่องสว่าง ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

๗.๓.๓ มองดูกระจกด้านหลัง ด้านข้าง และให้สัญญาณไฟทุกครั้ง เมื่อเปลี่ยนช่องทาง

๗.๓.๔ สัญญาณจราจรที่สำคัญควรจดจำ

๗.๓.๕ อย่าขับขี่ยานพาหนะสวนทาง หรือข้ามช่องทางวิ่ง

๗.๓.๖ ระวังตัวระวัง และลดความเร็วทุกครั้ง เมื่อพบกับสภาพถนนที่ขรุขระ เป็นหลุมบ่อ มีกรวดทรายและถนนเปียกชื้น

๗.๓.๗ อย่าขับขี่ยานพาหนะเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

๗.๓.๘ ห้ามเสพหรือดื่มของมึนเมาขณะขับขี่ยานพาหนะ

๗.๓.๙ การขับขี่ยานพาหนะผ่านบริเวณสี่แยก ควรหยุดรถหรือชะลอความเร็วรถ

๗.๓.๑๐ การขับขี่ยานพาหนะบนถนนที่ไม่มีไฟส่องสว่าง ควรขับขี่ด้วยความเร็วต่ำกว่าเวลา กลางวัน เพื่อสามารถคาดถึงสถานการณ์ และแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างเฉียบพลัน

ข้อกำหนดกรมตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๒

สัญญาณจราจรเครื่องหมายจราจร และความหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ อธิบดีกรมตำรวจกำหนดสัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร และความหมายของสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ.๑ ให้ใช้สัญญาณและเครื่องหมายจราจรตามแผนที่ กำหนดโดยภาพตัวอย่างท้ายข้อกำหนดนี้ ทว่าราชอาณาจักร ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป ส่วนสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรเก่าที่ใช้อยู่ก่อนวันประกาศและยังมิได้เปลี่ยนแปลงเป็นแบบใหม่ ก็ให้ใช้ได้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้เปลี่ยนเป็นแบบใหม่ตามข้อกำหนดนี้

ข้อ.๒ สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร และความหมายของสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจรตามข้อกำหนดนี้ ให้ใช้ในเขตทาง ตามบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกที่ราชอาณาจักร

ข้อ.๓ สัญญาณจราจร หมายถึง สัญญาณจราจรที่ใช้ควบคุมการจราจรโดยคอมพิวเตอร์สัญญาณไฟจราจร ประกอบด้วยดวงคอมอย่างน้อย สามดวง สัญญาณไฟจราจรสีแดงอยู่ตอนบน ไฟจราจรสีเหลืองอำพันอยู่ตอนกลาง และไฟจราจรสีเขียวอยู่ตอนล่าง ในบางกรณีอาจมีคอมพิวเตอร์สัญญาณไฟจราจรลูกศรสีเขียวประกอบได้ คอมพิวเตอร์สัญญาณไฟจราจรโดยทั่วไปมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐๐ มิลลิเมตร สัญญาณไฟจราจรต้องมีสัญญาณไฟจราจรอย่างน้อย ๒ ชุด ชุดแรกติดตั้งบนขอบด้านซ้ายมือใกล้ทางแยก ในกรณีทางนั้นมีช่องทางเดินรถหลายช่องทาง จะติดตั้งสัญญาณไฟจราจรบนเกาะกลางถนนเพิ่มขึ้นก็ได้ ชุดที่สองติดตั้งบนเกาะกลาง หรือเกาะกลางทางฝั่งตรงข้ามของทางแยกนั้นๆ

ข้อ.๔ สัญญาณด้วยมือและแขนของพนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง สัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้า

ข้อ.๕ สัญญาณนกหวีด หมายถึง สัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีด

ข้อ.๖ เครื่องหมายจราจร แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

๖.๑ เครื่องหมายจราจร ชนิดแผ่นป้ายทำด้วยโลหะหรือไม้ หรือวัสดุอื่นที่แทนได้

๖.๒ เครื่องหมายจราจร บนผิวทาง ขอบทาง ขอบวงเวียน เส้าหลัก ราว สะพาน กำแพง รั้ว และอื่นๆโดยใช้สี หมุดโลหะ กระเบื้องเคลือบ หรือวัตถุที่แทนกันได้ ทา ตอก หรือฝังไว้

ข้อ.๗ เครื่องหมายจราจรตามข้อ ๖ (๑) แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๗.๑ ประเภทบังคับ ได้แก่ เครื่องหมายกำหนด บังคับ ห้าม หรือจำกัดบางประการ

๗.๒ ประเภทเตือน ได้แก่ เครื่องหมายเตือนให้ผู้ใช้ทางระวังอันตรายตามความหมายในแผ่น

เครื่องหมายนั้นๆ

เครื่องหมายจราจรและความหมายประเภทบังคับ

ข้อ ๘. ให้ผู้ขับรถปฏิบัติตามความหมายแห่งเครื่องหมายนั้นๆดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องหมาย “หยุด” หมายความว่า รถทุกชนิดต้องหยุดให้รถและคนเดินเท้าในทางขวางหน้าผ่านไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่กีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยความปลอดภัย

(๒) เครื่องหมาย “ให้ทาง” หมายความว่า รถทุกชนิดต้องระวังและให้ทางแก่รถและคนเดินเท้าในทางขวางหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้น จึงให้เคลื่อนรถต่อไปด้วยความระมัดระวัง

(๓) เครื่องหมาย “หยุดตรวจ” หมายความว่า ให้ผู้ขับรถหยุดรถที่เครื่องหมายนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจและเคลื่อนรถต่อไป เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแล้วเท่านั้น

(๔) เครื่องหมาย “ห้ามเข้า” หมายความว่า ห้ามมิให้รถทุกชนิดเข้าไปในทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๕) เครื่องหมาย “ห้ามเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ห้ามมิให้เลี้ยวรถไปทางซ้าย

(๖) เครื่องหมาย “ห้ามเลี้ยวขวา” หมายความว่า ห้ามมิให้เลี้ยวรถไปทางขวา

(๗) เครื่องหมาย “ห้ามกลับรถ” หมายความว่า ห้ามมิให้กลับรถไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๘) เครื่องหมาย “ห้ามแซง” หมายความว่า ห้ามมิให้ขับรถแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๙) เครื่องหมาย “ห้ามรถบรรทุกทุกหนักแซง” หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกที่มีน้ำหนักมากแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๐) เครื่องหมาย “ห้ามรถยนต์” หมายความว่า ห้ามรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๑) เครื่องหมาย “ห้ามรถบรรทุก” หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกทุกชนิดผ่านเข้าไปในเขตที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๒) เครื่องหมาย “ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตร” หมายความว่า ห้ามรถยนต์ ที่ใช้ในการเกษตรทุกชนิดผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๓) เครื่องหมาย “ห้ามรถพ่วง” หมายความว่า ห้ามรถพ่วงทุกชนิดผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๔) เครื่องหมาย “ห้ามรถจักรยานยนต์” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์ผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๕) เครื่องหมาย “ห้ามรถจักรยาน” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๖) เครื่องหมาย “ห้ามรถสามล้อ” หมายความว่า ห้ามรถสามล้อผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๗) เครื่องหมาย “ห้ามรถยนต์สามล้อ” หมายความว่า ห้ามรถยนต์สามล้อผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๘) เครื่องหมาย “ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๑๙) เครื่องหมาย “ห้ามรถยนต์ รถสามล้อ รถจักรยานยนต์” หมายความว่า ห้ามรถยนต์ รถสามล้อและรถจักรยานยนต์ผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๐) เครื่องหมาย “ห้ามล้อเลื่อนลากเข็น” หมายความว่า ห้ามเฉพาะล้อเลื่อนลากเข็นผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๑) เครื่องหมาย “ห้ามเกวียน” หมายความว่า ห้ามเกวียนทุกชนิดผ่านเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๒) เครื่องหมาย “ห้ามคน” หมายความว่า ห้ามคนผ่านเข้าไปในเขตที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๓) เครื่องหมาย “ห้ามใช้เสียง” หมายความว่า มิให้ใช้เสียงหรือทำให้เกิดเสียงที่ก่อการรบกวนด้วยประการใดๆ ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๔) เครื่องหมาย “ห้ามรถหนักเกินกำหนด” หมายความว่า ห้ามมิให้รถบรรทุก ทุกชนิดที่มีน้ำหนักเกินที่กำหนด หรือเมื่อรวมกับน้ำหนักรถบรรทุกแล้วเกินที่กำหนดไว้ “ตัน” ตามจำนวนตัวเลขในเครื่องหมายนั้นๆ เข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๕) เครื่องหมาย “ห้ามรถกว้างเกินกำหนด” หมายความว่า ห้ามมิให้รถทุกชนิดที่มีขนาดกว้างเกินกำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนเลขในเครื่องหมายนั้นๆ เข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๖) เครื่องหมาย “ห้ามรถสูงเกินกำหนด” หมายความว่า ห้ามมิให้รถทุกชนิดที่มีความสูงรวมทั้งของที่บรรทุกเกินกว่ากำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนเลขในเครื่องหมายเข้าไปในเขตทางหรืออุโมงค์ที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๗) เครื่องหมาย “ห้ามรยยาวเกินกำหนด” หมายความว่า ห้ามมิให้ผู้ขับรถทุกชนิดที่มีขนาดยาวเกินกำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนเลขในเครื่องหมายนั้นๆ เข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๒๘) เครื่องหมาย “จำกัดความเร็ว” หมายความว่า ห้ามมิให้ผู้ขับรถทุกชนิดใช้ความเร็วเกินกว่ากำหนดเป็น “กิโลเมตรต่อชั่วโมง” ตามจำนวนตัวเลขในแผ่นเครื่องหมายนั้นๆ ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย จนกว่าจะพ้นที่สุทธระยะที่จำกัดความเร็วนั้น

(๒๙) เครื่องหมาย “สุดเขตจำกัดความเร็ว” ห้ามมิให้ผู้ขับรถทุกชนิดใช้ความเร็วเกินกว่ากำหนดเป็น “กิโลเมตรต่อชั่วโมง” ตามจำนวนตัวเลขในแผ่นเครื่องหมายนั้นๆ ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมายนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเครื่องหมาย “ห้ามจอดรถ” หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๓๐) เครื่องหมาย “ห้ามจอดรถในวันคี่” หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดในวันคี่ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย

(๓๑) เครื่องหมาย “ห้ามจอดรถในวันคู่” หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดในวันคู่ในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมายนั้น

(๓๒) เครื่องหมาย “ห้ามหยุดรถ” หมายความว่า ห้ามหยุดรถทุกชนิดในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมายนั้น

(๓๓) เครื่องหมาย “ให้รถสวนทางมาก่อน” หมายความว่า ให้ผู้ขับรถทุกชนิดหยุดรถตรงเครื่องหมายเพื่อให้รถที่กำลังแล่นสวนทางมาก่อน ถ้ามีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อน ก็ให้หยุดรถถัดต่อมาตามลำดับ เมื่อรถสวนทางมาได้ผ่านไปหมดแล้ว จึงให้รถที่หยุดรอตามเครื่องหมายนี้เคลื่อนที่ไปได้

(๓๔) เครื่องหมาย “ห้ามรถบรรทุกหนัก” หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกหนัก ใช้ช่องเดินรถที่กำหนดในแผ่นเครื่องหมายในเขตทางที่ติดตั้งเครื่องหมายนั้น

(๓๕) เครื่องหมาย “ให้รถตรงไป” หมายความว่า ให้ขับรถตรงไป ห้ามมิให้ไปทางซ้ายหรือไปทางขวา

(๓๖) เครื่องหมาย “ให้ชิดซ้าย” หมายความว่า ให้ขับรถไปทางด้านซ้ายของเครื่องหมาย

(๓๗) เครื่องหมาย “ให้ชิดขวา” หมายความว่า ให้ขับรถไปทางด้านขวาของเครื่องหมาย

(๓๘) เครื่องหมาย “ทางเดินรถทางเดียวไปทางซ้าย” หมายความว่า ให้ขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายแต่ทางเดียว ห้ามมิให้เลี้ยวขวาหรือตรงไป

(๓๙) เครื่องหมาย “ทางเดินรถทางเดียวไปทางขวา” หมายความว่า ให้ขับรถเลี้ยวไปทางขวาแต่ทางเดียว ห้ามมิให้เลี้ยวซ้ายหรือตรงไป

(๔๐) เครื่องหมาย “ให้เลี้ยวขวา” หมายความว่า ให้ขับรถเลี้ยวไปทางขวาแต่ทางเดียว ห้ามมิให้เลี้ยวไปทางซ้ายหรือตรงไป

(๔๑) เครื่องหมาย “ให้เลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ให้ขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายแต่ทางเดียว ห้ามมิให้เลี้ยวไปทางขวาหรือตรงไป

(๔๒) เครื่องหมาย “ให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา” หมายความว่า ให้ขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายหรือทางขวาห้ามตรงไป

(๔๓) เครื่องหมาย “ให้ไปทางซ้ายหรือทางขวา” หมายความว่า ให้ขับรถไปทางซ้ายหรือทางขวาของเครื่องหมาย ห้ามตรงไป

(๔๔) เครื่องหมาย “วงเวียน” หมายความว่า ให้รถทุกชนิดเดินวนทางซ้ายของวงเวียนผ่านไป ก่อนห้ามขับรถแทรกหรือตัดหน้ารถที่อยู่ในเขตทางรอบบริเวณวงเวียน

(๔๕) เครื่องหมาย “เริ่มช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งเครื่องหมายเป็นบริเวณเริ่มต้นของช่องเดินรถประจำทาง ห้ามมิให้รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนดใช้ช่องเดินรถประจำทางในระยะเวลาที่กำหนด

(๔๖) เครื่องหมาย “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งเครื่องหมายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถประจำทาง ห้ามมิให้รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางในระยะเวลาที่กำหนด

(๔๗) เครื่องหมาย “ห้ามเข้ายกเว้นรถที่กำหนด” หมายความว่า ห้ามมิให้นำรถไปในทางที่ติดตั้งเครื่องหมาย ยกเว้นรถที่ได้กำหนดไว้ในป้ายประกอบเครื่องหมายนั้น

เครื่องหมายจราจรประเภทป้ายบังคับ 1

ป้ายให้รถสวนทางมาก่อน

ป้ายห้ามเข้า

ป้ายหยุด

ป้ายให้ทาง

ป้ายห้ามแซง

ป้ายห้ามเลี้ยวซ้าย

ป้ายห้ามเลี้ยวขวา

ป้ายห้ามรถยนต์

ป้ายห้ามกลับรถทางขวา

ป้ายห้ามกลับรถทางซ้าย

ป้ายห้ามรถยนต์สามล้อ

ป้ายห้ามรถจักรยาน

ป้ายห้ามรถบรรทุก

ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์

ป้ายห้ามรถสามล้อ

ป้ายห้ามรถสามล้อ รถจักรยานยนต์ และจักรยาน

ป้ายห้ามใช้เสีียง

ป้ายห้ามล้อเลื่อนลากเข็น

ป้ายห้ามรถยนต์และจักรยานยนต์

ป้ายห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตร

ป้ายหยุดตรวจ

ป้ายห้ามคน หรือ ป้ายห้ามคนเข้า

ป้ายจำกัดความเร็ว

ป้ายห้ามหยุดรถ

ป้ายห้ามจอดรถ

ป้ายห้ามรถกว้างเกินกำหนด

ป้ายให้เดินรถทางเดียวไปข้างหน้า

ป้ายทางเดินรถไปทางเดียวด้านซ้าย

ป้ายห้ามรถสูงกว่ากำหนด

ป้ายห้ามรถหนักเกินกำหนด

ป้ายให้เลี้ยวขวา

ป้ายให้ชิดซ้าย

ป้ายทางเดินรถทางเดียวไปทางขวา

ป้ายให้ชิดขวา

ป้ายให้เลี้ยวซ้าย

ป้ายวงเวียน

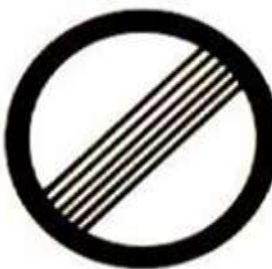
ป้ายให้เลี้ยวซ้าย หรือเลี้ยวขวา

ป้ายห้ามรถยาวเกินกำหนด

ป้ายให้ไปทางซ้าย หรือทางขวา

ป้ายสุดเขตบังคับ

เครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ ๒

ป้ายทางเดินรถทางเดียวไปทางซ้าย

ป้ายทางเดินรถทางเดียวไปทางขวา

ป้ายให้ชิดขวา

ป้ายให้ชิดซ้าย

ป้ายให้รถตรงไป

ป้ายให้เลี้ยวขวา

ป้ายให้เลี้ยวซ้าย

ป้ายให้ไปทางซ้ายหรือทางขวา

ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย

ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวขวา

ป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา

ป้ายช่องเดินรถสามเลน

ป้ายช่องเดินรถจักรยานยนต์

ป้ายช่องเดินรถประจำทาง

ป้ายวงเวียน

ป้ายความเร็วขั้นต่ำ

ป้ายช่องเดินรถจักรยาน

ป้ายเฉพาะคนเดิน

(๑๘) เครื่องหมาย “ทางโทแยกทางเอกทางขวา รูปตัววาย” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโท แยกจากทางเอกทางขวา รูปตัววาย ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๙) เครื่องหมาย “ทางข้ามทางรถไฟ ไม่มีเครื่องกั้นทาง” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่าน และไม่มีเครื่องกั้นทาง ให้ขับรถให้ช้าลงให้มาก และสังเกตดูรถไฟทั้งทางขวาและทางซ้าย ถ้ามีรถไฟกำลังจะผ่านมา ให้หยุดรถห่างจากรถไฟอย่างน้อย ๕ เมตร แล้วรอคอยจนกว่ารถไฟนั้นจะผ่านพ้นและปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไปได้ ห้ามมิให้ขับรถตัดหน้ารถไฟในระยะที่อาจทำให้เกิดอันตรายได้เป็นอันขาด

(๒๐) เครื่องหมาย “ทางข้ามทางรถไฟ มีเครื่องกั้นทาง” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่าน และมีรั้วหรือมีเครื่องกีดขวางกั้นทางมาก่อนที่จะขับรถผ่าน ให้ขับรถให้ช้าลงและพร้อมที่จะหยุดรถได้ เมื่อมีเสียงสัญญาณของเจ้าหน้าที่ตั้งขึ้น หรือเจ้าหน้าที่ได้กั้นทาง หรือมีเครื่องกั้นทางปิดกั้น ถ้ามีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อน ก็ให้หยุดรอต่อมาตามลำดับ เมื่อเปิดเครื่องปิดกั้นทางแล้ว ให้รถที่หยุดรอ เคลื่อนที่ตามกันไป

(๒๑) เครื่องหมาย “สัญญาณจราจร” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสัญญาณไฟจราจร ขับรถให้ช้าลง และพร้อมจะปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร

(๒๒) เครื่องหมาย “ทางแคบลงทั้งสองด้าน” หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านทั้งสองด้าน ผู้ขับรถจะต้องขับให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น ขณะที่รถผ่านทางแคบ ผู้ขับรถต้องระมัดระวังมิให้รถชนหรือเสียดสีกัน

(๒๓) เครื่องหมาย “ทางแคบด้านซ้าย” หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านซ้ายแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ผู้ขับรถจะต้องขับให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น

(๒๔) เครื่องหมาย “ทางแคบทางขวา” หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านขวา แคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ผู้ขับรถจะต้องขับให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น

(๒๕) เครื่องหมาย “ทางคู่ข้างหน้า” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะเป็นทางคู่มือเกาะหรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจรออกเป็นสองทาง ไปทางหนึ่ง มาทางหนึ่ง ให้ขับรถชิดไปทางด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๒๖) เครื่องหมาย “สิ้นสุดทางคู่” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางร่วมที่ไม่มีเกาะ หรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจร ให้ขับรถช้าลง ชิดด้านซ้ายของทาง และเพิ่มความระมัดระวัง

(๒๗) เครื่องหมาย “ช่องทางจราจรปิด” หมายความว่า ช่องทางจราจรข้างหน้าจะปิด งดการสัญจรในช่องทางตามความหมายในเครื่องหมาย ให้ผู้ขับรถเปลี่ยนไปใช้ช่องทางที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง

(๒๘) เครื่องหมาย “วงเวียนข้างหน้า” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะเป็นทางแยกมีวงเวียน ให้ขับรถให้ช้าลง และขับเข้าสู่วงเวียนด้วยความระมัดระวัง

(๒๙) เครื่องหมาย “สะพานแคบ” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสะพานแคบรถลึกลับกันไม่ได้ ให้ขับรถช้าลง และให้ระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนมาจากอีกฟากหนึ่งของสะพาน ถ้ามีเครื่องหมายอื่นติดตั้งอยู่ ก็ให้ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้นๆ ด้วย

(๓๐) เครื่องหมาย “ทางแคบ” หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน มีขนาดตามตัวเลขเป็น “เมตร” แสดงไว้ที่เครื่องหมายนั้น รถที่มีขนาดความกว้างไม่เกินตัวเลขที่บอกไว้ในเครื่องหมายนั้นให้ผ่านเข้าไปได้ แต่ขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ ถ้ามีเครื่องหมายอื่นๆติดตั้งไว้ ก็ให้ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้นๆ

(๓๑) เครื่องหมาย “ทางลอดต่ำ” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องลอดทางช่องลอดต่ำ มีขนาดตามตัวเลขเป็น “เมตร” แสดงไว้ที่เครื่องหมายนั้น รถที่มีความสูงรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกสูงไม่เกินจำนวนตัวเลขที่บอกไว้ในเครื่องหมายนั้นให้ผ่านไปได้ แต่ขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ ถ้ามีเครื่องหมายอื่นๆติดตั้งไว้ ก็ให้ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้นๆ

(๓๒) เครื่องหมาย “ทางขึ้นลาดชัน” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันขึ้นเขา สันเขา หรือขึ้นเนิน สันเขา มีความลาดชันตามตัวเลขเป็น “ร้อยละ” ที่ปรากฏในเครื่องหมาย อาจกำบังสายตา ไม่ให้มองเห็นรถที่กำลังสวนมา ขับรถให้ช้าลง และเดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก กับให้ระมัดระวังอันตรายจากรถที่ขับสวนทางมา

(๓๓) เครื่องหมาย “ทางลงลาดชัน” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดลงเขาหรือลงเนิน มีความลาดชันตามตัวเลขเป็น “ร้อยละ” ที่ปรากฏในเครื่องหมาย ขับให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก และผู้ขับรถไม่ควรปดเกียร์หรือดับเครื่องยนต์เป็นอันขาด ในกรณีที่ทางลงเขาหรือเนินที่ชันมาก ให้ใช้เกียร์ต่ำ เพื่อความปลอดภัย

(๓๔) เครื่องหมาย “เตือนรถกระโดด” หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับอย่างกะทันหัน เช่น ทางข้ามสะพาน, ทางข้ามท่อระบายน้ำ, เป็นต้น ให้ขับรถช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

(๓๕) เครื่องหมาย “ผิวทางขรุขระ” หมายความว่า ทางข้างหน้าขรุขระมาก มีหลุม มีบ่อ หรือเป็นสันติดต่อกัน ให้ขับรถช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

(๓๖) เครื่องหมาย “ทางเป็นแอ่ง” หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับลงกะทันหัน หรือเป็นแอ่ง ให้ขับรถช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

(๓๗) เครื่องหมาย “ทางลื่น” หมายความว่า ทางข้างลื่นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ให้ขับรถช้าลงให้มากจนระงับการลื่นไถล อย่าใช้ห้ามล้อโดยแรงและทันที การหยุดรถ การเบารถ หรือการเลี้ยวรถ ในทางลื่น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๓๘) เครื่องหมาย “ผิวทางร่วม” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีวัสดุบนผิวทางหลุดกระเด็น เมื่อขับรถด้วยความเร็วสูง ให้ขับรถช้าลง และระมัดระวังอันตรายอันอาจเกิดจากวัสดุบนผิวทาง

(๓๙) เครื่องหมาย “ระวังหินร่วง” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีหินร่วงลงมาในผิวทาง ทำให้กีดขวางการจราจร ให้ขับรถช้าลง และระมัดระวังอันตรายเป็นพิเศษ

(๔๐) เครื่องหมาย “สะพานเปิดได้” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องผ่านสะพานที่เปิดให้เรือลอด ให้ขับรถช้าลง และระมัดระวังในการหยุดรถเมื่อเจ้าหน้าที่จะปิดกั้นทาง เพื่อเปิดสะพานให้เรือผ่าน มิให้เกิดอันตรายต่อรถข้างหน้าและข้างหลัง

(๔๑) เครื่องหมาย “ทางกำลังซ่อม” ทางข้างหน้ากำลังมีการซ่อม อาจวางเครื่องกีดขวางไว้ หรือมีคนงานกำลังซ่อมทาง ให้ขับรถช้าลงพอสมควร และระมัดระวังคนงานกำลังซ่อมทางและสิ่งกีดขวางเพื่อการซ่อมทางนั้น

(๔๒) เครื่องหมาย “ระวังคนข้ามถนน” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้ามถนน หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทาง ซึ่งมีคนข้ามไปมาอยู่เสมอ ให้ขับรถช้าลงพอสมควร และระมัดระวังคนข้ามถนน ถ้ามีคนกำลังข้ามถนน ให้หยุดรถให้คนเดินข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย

(๔๓) เครื่องหมาย “โรงเรียน ระวังเด็ก” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทาง ให้ขับรถช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุ ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน ถ้ามีเด็กนักเรียนกำลังข้ามถนนอยู่ให้หยุดรถ เพื่อให้ข้ามถนนได้โดยปลอดภัย ถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอน ให้งดใช้เสียงสัญญาณ และห้ามทำให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใดๆ

(๔๔) เครื่องหมาย “ระวังเครื่องบิน บินต่ำ” หมายความว่า ทางข้างหน้าเข้าใกล้สนามบิน และอาจมีเครื่องบิน บินขึ้น-ลงในระดับต่ำ ให้ขับรถช้าลง หากเห็นเครื่องบินกำลังขึ้นหรือลงผ่านทางข้างหน้า ให้หยุดรถเพื่อให้เครื่องบินผ่านไปได้อย่างปลอดภัย

(๔๕) เครื่องหมาย “ระวางทางข้าม ทางวิ่งของเครื่องบิน” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะตัดผ่านทางวิ่งของเครื่องบิน ให้ขับรถช้าลงและระมัดระวังเป็นพิเศษ ถ้ามีเครื่องหมายอื่นๆติดตั้งไว้ ก็ให้ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้นๆ

(๔๖) เครื่องหมาย “ระวางสัตว์” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีสัตว์ข้ามทาง ให้ขับรถช้าลงและระมัดระวังอันตรายเป็นพิเศษ

(๔๗) เครื่องหมาย “ระวางอันตราย” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีอันตราย เช่น เกิดอุบัติเหตุทางทรุด ถนนชำรุด ผิวทางไม่ดี ให้ขับรถช้าลงให้มาก และระมัดระวังอันตรายเป็นพิเศษ

(๔๘) เครื่องหมาย “สายแรงสูงพาดต่ำ” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสายไฟแรงสูงพาดต่ำ ให้ขับรถช้าลง และให้ระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

(๔๙) เครื่องหมาย “เตือนทางโค้ง” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นโค้งอันตราย ให้ขับรถช้าลงให้มาก และเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๕๐) เครื่องหมาย “ทางเดินรถสองทาง” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางเดินรถสองทาง ให้ขับรถช้าลง แล้วเดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้าย และให้ระมัดระวังรถที่ขับสวนมา

(๕๑) เครื่องหมาย “ทางเดินรถสองทาง ตัดผ่าน” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะเป็นทางเดินรถสองทางตัดผ่าน ให้ขับรถช้าลง และถ้ามีเครื่องหมายอื่นๆติดตั้งไว้ ก็ให้ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้นๆด้วย

(๕๒) เครื่องหมาย “ให้เปลี่ยนช่องทางจราจร” หมายความว่า ช่องทางจราจรข้างหน้าปิด ให้เปลี่ยนช่องทางจราจรตามสัญลักษณ์ในเครื่องหมาย ให้ขับรถช้าลง และระมัดระวังอันตรายเป็นพิเศษ

เครื่องหมายจราจรประเภทป้ายเตือน

แบ่งเป็น ๓ ประเภทคือ

๑. ป้ายเตือนตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด
๒. ป้ายเตือนที่แสดงด้วยข้อความ และ/หรือสัญลักษณ์
๓. ป้ายเตือนในงานก่อสร้างต่างๆ

(๑) "ทางโค้งซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งไปทางซ้าย ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๒.) "ทางโค้งขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งไปทางขวา ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านขวาด้วยความระมัดระวัง

(๓.) "ทางโค้งรัศมีแคบเลี้ยวซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งรัศมีแคบไปทางซ้าย ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๔) "ทางโค้งรัศมีแคบเลี้ยวขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งรัศมีแคบไปทางขวา ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควร และเดินรถชิดด้านขวาด้วยความระมัดระวัง

(๕) "ทางโค้งรัศมีแคบเริ่มซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งรัศมีแคบไปทางซ้ายแล้วกลับ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านขวาด้วยความระมัดระวัง

(๖) "ทางโค้งรัศมีแคบเริ่มขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้าโค้งรัศมีแคบไปทางขวาแล้วกลับ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านขวาด้วยความระมัดระวัง

(๗) "ทางคดเคี้ยวเริ่มซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคดเคี้ยวโดยเริ่มไปทางซ้าย ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๘) "ทางคดเคี้ยวเริ่มขวา"หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคดเคี้ยวโดยเริ่มไปทางขวา ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและเดินรถชิดด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๙) "ทางโทตัดทางเอก"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทตัด ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๐) "ทางโทแยกทางเอกทางซ้ายรูปตัววาย" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทแยกจากทางเอกไปทางซ้ายเป็นรูปตัววาย ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๑) "ทางโทแยกทางเอกทางซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางแยกไปทางซ้ายให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๒) "ทางโทแยกทางเอกทางขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางแยกไปทางขวาให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๓) "ทางโทแยกทางเอกเอียงกันเริ่มซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทแยกไปทางซ้ายและหลังจากนั้นมีทางโทแยกไปทางขวาให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๔) "ทางโทแยกทางเอกเอียงกันเริ่มขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทแยกไปทางขวาและหลังจากนั้นมีทางโทแยกไปทางซ้ายให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๕) "ทางโทเชื่อมทางเอกจากซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทเข้ามาเชื่อมด้านซ้าย ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๖) "ทางโทเชื่อมทางเอกจากขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางโทเข้ามาเชื่อมด้านขวา ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๗) "วงเวียนข้างหน้า" หมายความว่า ทางข้างหน้าจะเป็นทางแยกมีวงเวียน ให้ขับรถให้ช้าลง และเดินรถด้วยความระมัดระวัง

(๑๘) "ทางแคบลงทั้งสองด้าน" หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านทั้งสองด้าน ผู้ขับรถจะต้องขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวังยิ่งขึ้นขณะที่รถผ่านทางแคบผู้ขับรถจะต้องระมัดระวังมิให้รถชนหรือเสียดสีกัน

(๑๙) "ทางแคบด้านซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านซ้ายแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ผู้ขับรถต้องขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวังยิ่งขึ้น

(๒๐) "ทางแคบด้านขวา"หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านขวาแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ผู้ขับรถต้องขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวังยิ่งขึ้นความ

(๒๑) "สะพานแคบ"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสะพานแคบ รถเดินหลีกกันไม่ได้ ให้ขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายจากรถที่จะสวนมา จากอีกฝ่ายหนึ่งของสะพาน ถ้ามีป้ายอื่นติดตั้งอยู่ ก็ให้ปฏิบัติตามป้ายนั้นๆ ด้วย

(๒๒) "ทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและไม่มีเครื่องกั้นทาง ให้ขับรถให้ช้าลงให้มากและสังเกตดูรถไฟทั้งทางขวาและทางซ้ายถ้ามีรถไฟกำลังจะผ่านมาให้หยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟอย่างน้อย 5 เมตร แล้วคอยจนกว่ารถไฟนั้นผ่านพ้นไปและปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไปได้ ห้ามมิให้ขับรถตัดหน้ารถไฟในระยะเวลาที่อาจเกิดอันตรายได้เป็นอันขาด

(๒๓) "ทางข้ามทางรถไฟมีเครื่องกั้นทาง" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีที่กั้นทาง หรือมีเครื่องกั้นทาง ถ้ามีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อนก็ให้หยุดรถถัดต่อมาตามลำดับ เมื่อเปิดเครื่องกั้นทางแล้วให้รถที่หยุดรอเคลื่อนที่ตามกันได้

(๒๔) "ทางขึ้นลาดชัน"หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันขึ้นเขาหรือขึ้นเนิน สันเขาหรือสันเนินอาจกำบังสายตาไม่ให้เห็นรถที่สวนมา ให้ขับรถให้ช้าลงและเดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มากกว่าให้ระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทางมา

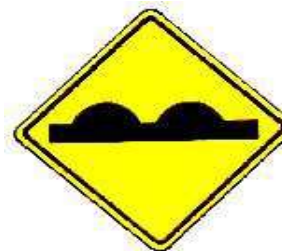
(๒๕) "ทางลงลาดชัน" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดลงเขาหรือลงเนิน ให้ขับรถให้ช้าลงเดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก และผู้ขับรถไม่ควรปลดเกียร์หรือดับเครื่องยนต์เป็นอันตรายในกรณีที่เป็นทางลงเขาหรือเนินที่ชันมากให้ใช้เกียร์ต่ำเพื่อความปลอดภัย

(๒๖) "เตือนรถกระโดด"หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับอย่างกะทันหัน เช่น บริเวณคอสะพานทางข้ามท่อระบายน้ำ และคันชะลอความเร็วเป็นต้น ให้ขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

(๒๗) "ผิวทางขรุขระ"หมายความว่า ทางข้างหน้าขรุขระมากมีหลุมมีบ่อ หรือเป็นสันติดต่อกัน ให้ขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

(๒๘) "ทางลื่น" ความหมาย ทางข้างหน้าลื่นเมื่อผิวทางเปียกอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ให้ขับรถให้ช้าลงให้มากและระมัดระวังการลื่นไถล อย่าใช้ห้ามล้อโดยแรงและทันที การหยุดรถ การเบารถ หรือเลี้ยวรถในทางลื่นต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

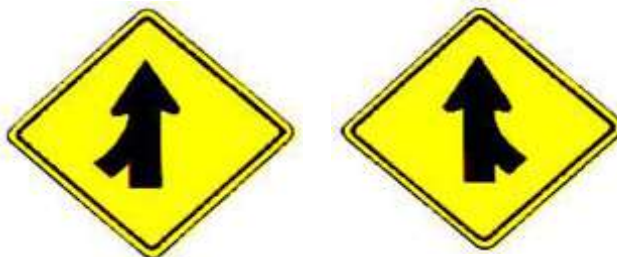
(๒๙) "ผิวทางร่วน" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีวัสดุผิวทางหลุดกระเด็นเมื่อขับรถด้วยความเร็วสูงให้ขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตราย อันอาจเกิดจากวัสดุผิวทาง

(๓๐) "สะพานเปิดได้" หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องผ่านสะพานที่สามารถเปิดให้เรือลอด ให้ขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังในการหยุดรถ เมื่อเจ้าหน้าที่จะปิดกั้นทางเพื่อเปิดสะพานให้เรือผ่านเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อรถข้างหน้าและรถข้างหลัง

(๓๑) "ทางร่วม" หมายความว่า ทางข้างหน้าจะมีรถเข้ามาร่วมในทิศทางเดียวกันจากทางซ้ายหรือทางขวา ตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ผู้ขับรถจะต้องขับรถให้ช้าลง และเดินรถด้วยความระมัดระวัง

(๓๒) "ทางคู่ข้างหน้า"หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคู่มือีเกาะหรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจรออกเป็นสองทางไปทางหนึ่งมาทางหนึ่ง ให้ขับรถชิดไปทางด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

(๓๓) "สิ้นสุดทางคู่"หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางร่วมที่ไม่มีเกาะหรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจรให้ขับรถช้าลงและชิดด้านซ้ายของทาง และเพิ่มความระมัดระวังยิ่งขึ้น

(๓๔) "จุดกลับรถ"หมายความว่า ทางข้างหน้าจะมีที่กลับรถ

(๓๕) "สัญญาณจราจร"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสัญญาณไฟจราจร ให้ขับรถช้าลงและพร้อมที่จะปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร

(๓๖) "หยุดข้างหน้า"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีเครื่องหมายหยุดติดตั้งอยู่ ให้ผู้ขับรถเตรียมพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันที เมื่อขับรถถึงป้ายหยุด

(๓๗) "ระวังคนข้ามถนน" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้ามถนนหรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทาง ซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและ ระมัดระวังคนข้ามถนน ถ้ามีคนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดรถให้คนเดินข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย

(๓๘) "ระวังข้างหน้ามีโรงเรียน ระวังเด็ก"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทาง ให้ขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุซึ่งอาจจะเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียน ถ้ามีเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามถนนไปได้โดย ปลอดภัย ถ้าเป็นเวลาโรงเรียนกำลังสอน ให้งดใช้เสียงสัญญาณและห้ามทำให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใดๆ

(๓๙) "ระวังสัตว์"หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีสัตว์ข้ามทางขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๔๐) "ระวางอันตราย"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีอันตราย เช่น เกิดอุบัติเหตุ ทางทรุด เป็นต้น ให้ขับรถให้ช้าลงให้มาก และระมัดระวังอันตรายเป็นพิเศษ

(๔๑) "เขตห้ามแซง" หมายความว่า ใช้ติดตั้งทางด้านขวาของทาง หมายความว่า ทางช่วงนั้นมีระยะมองเห็นจำกัด ผู้ขับรถไม่สามารถมองเห็นรถที่สวนมาในระยะที่จะแซงรถอื่นได้

(๔๒) "เครื่องหมายลูกศรคู่"หมายความว่า มีเกาะหรือสิ่งกีดขวางอยู่กลางทางจราจร ยวดยานสามารถผ่านไปได้ทั้งทางซ้ายและทางขวาของป้าย

(๔๓) "อุบัติเหตุข้างหน้า"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้น อาจมียวดยานหรือสิ่งอื่นกีดขวางทางจราจร

(๔๔) "ทางเบี่ยงซ้าย"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีการก่อสร้างทางหลวง การจราจรจะต้องเปลี่ยนแนวเส้นทางไปใช้ทางเบี่ยงหรือทางชั่วคราวทางด้านซ้าย

(๔๕) "ทางเบี่ยงขวา"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีการก่อสร้างทางหลวง การจราจรจะต้องเปลี่ยนแนวเส้นทางไปใช้ทางเบี่ยงหรือทางชั่วคราวทางด้านขวา

(๔๖) "เครื่องจักรกำลังทำงาน"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีเครื่องจักรกำลังทำงานอยู่ข้างทาง และถ้าเข้ามาในผิวจราจรหรือใกล้ผิวจราจรเป็นครั้งคราว

(๔๗) "คนกำลังทำงาน"หมายความว่า ทางข้างหน้ามีคนงานกำลังทำงานอยู่บนผิวจราจรหรือใกล้ชิดกับผิวจราจร

(๔๘) "สำรวจทาง" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีเจ้าหน้าที่กำลังทำการสำรวจทางอยู่บนผิวจราจรหรือใกล้ชิดกับผิวจราจร

เครื่องหมายจราจรและความหมายบนพื้นทาง
เครื่องหมายจราจร ประเภท เครื่องหมายบนพื้นทาง

๑. เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ (เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ยาว ๒๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๒๐๐ ซม.) หมายความว่า ให้ขับรถในด้านซ้าย เลี้ยวขวาหรือแซงหน้ารถคันอื่นได้เมื่อปลอดภัย

๒. เส้นแบ่งทิศทางจราจรเตือน (เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ยาว ๓๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๑๐๐ ซม.) หมายความว่า ให้ทราบว่าถึงเขตทางข้าม แยก เขตห้ามแซง เว้นแต่จะเปลี่ยนเส้นทางเดินรถหรือกลับรถข้ามเส้นได้แต่ต้องระวังเป็นพิเศษ (สังเกตดูจะเห็นว่าเส้นจะยาวกว่า เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ)

๓. เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง (เส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม.) หมายความว่า ห้ามแซงหรือขับรถผ่านคร่อมเส้นโดยเด็ดขาด

๔. เส้นแบ่งทิศทางจราจร คู่ (เส้นประคู่เส้นทึบ) (เป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม.ขนานไปกับเส้นประสีขาวขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๒๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๒๐๐ ซม. เส้นทั้งสองมีระยะห่างกัน ๑๕ ซม.) หมายความว่า รถทางเส้นประอาจข้ามหรือแซงได้เมื่อปลอดภัย

๕. เส้นแบ่งทิศทางจราจร คู่ (เส้นทึบคู่เส้นประ) (เป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ขนานไปกับเส้นประสีขาวขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๒๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๒๐๐ ซม.เส้นทั้งสองมีระยะห่างกัน ๑๕ ซม.) หมายความว่า รถทางเส้นทึบห้ามแซง ขับรถผ่าน หรือคร่อมเส้นโดยเด็ดขาด

๖. เส้นแบ่งทิศทางจราจร ห้ามแซงคู่ (เส้นทึบคู่) (เป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ขนานกันมีระยะห่างระหว่างเส้น ๑๕ ซม.) หมายความว่า ห้ามขับรถผ่าน ขับรถคร่อมเส้น ห้ามแซงโดยเด็ดขาดทั้งสองทิศทาง

๗. เส้นแบ่งช่องเดินรถปกติ (เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๑๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐๐ ซม.) หมายความว่า ให้ขับรถในช่องเดินรถ ห้ามขับคร่อมเส้นหรือทับเส้น เว้นแต่จะเปลี่ยนช่องเดินรถหรือกลับรถ

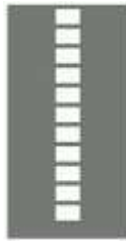
๘. เครื่องหมาย "เส้นแบ่งช่องเดินรถเตือน" (เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๓๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๑๐๐ ซม.) หมายความว่า แสดงให้ทราบว่าใกล้จะถึงเส้นแบ่งช่องเดินรถห้ามแซง ห้ามขับคร่อมเส้น ช่องเดินรถเว้นแต่จะเปลี่ยนช่องเดินรถ

๙. เส้นแบ่งช่องเดินรถห้ามแซง (เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม.) หมายความว่า ห้ามแซงโดยเด็ดขาด ห้ามขับรถผ่านหรือคร่อมเส้น หรือกลับรถ

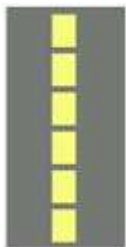
๑๐. เส้นขอบทาง (เส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๓๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๖๐ ซม.) หมายความว่า ให้ขับรถในช่องทางจราจรด้านขวาของเส้น

๑๑. “เส้นแบ่งเดินรถประจำทาง” (เส้นทึบสีเหลืองขนาดกว้าง ๒๐ ซม.) หมายความว่า รถประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด ให้ใช้ช่องทางเดินรถด้านซ้ายของเส้นนี้ รถประเภทอื่นห้ามขับผ่านเข้าไปในช่องทางนี้

๑๒. เส้นแบ่งภายในช่องเดินรถประจำทาง หมายความว่า ให้รถประจำทางหรือรถที่กำหนดวิ่งในช่องทางนี้ได้ทั้ง ๒ ช่อง ทั้งซ้ายและขวาของเส้นนี้

๑๓. เส้นแบ่งช่องเดินรถประจำทางสามารถข้ามผ่านได้ (เส้นทึบสีเหลืองขนาดกว้าง ๒๐ ซม. ยาว ๖๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐ เซนติเมตร) หมายความว่า รถประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด ให้ใช้ช่องเดินรถทางด้านซ้าย ของเส้นนี้ รถประเภทอื่นให้ขับผ่านได้กรณีจะเข้าออกจากซอยหรือเลี้ยว

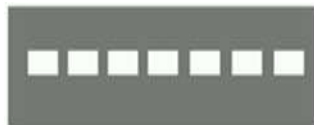
๑๔. จุดเริ่มต้นช่องเดินรถประจำทางความหมาย รถประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด ให้ผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางหลังจุดนี้ รถประเภทอื่นห้ามขับเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางหลังจุดนี้

๑๕. เส้นแนวหยุด (เส้นขวางถนน เป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๔๐ ซม.) ความหมาย ให้ผู้ขับรถหยุดรถก่อนถึงแนวเส้นขวางทุกครั้งเพื่อดูจังหวะรถว่างหรือรอให้คนข้าม ในทางข้ามข้างหน้าผ่านไปก่อนเมื่อปลอดภัยจึงขับรถผ่านไป

๑๖. เส้นให้ทาง (เส้นขวางถนน เป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๔๐ ซม. ยาว ๖๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐ ซม.)ความหมาย เป็นเส้นประสีขาว มีคนข้ามถนนให้ผู้ขับขี่ขับรถให้ช้าลง แล้วดูให้รถอื่นที่ออกจากทางร่วม หรือคนเดินเท้าในทางข้ามที่ขวางหน้าผ่านไปก่อน เห็นปลอดภัยแล้วจึงขับรถผ่านไป

๑๗. “เส้นทแยงสำหรับทางแยก” (เป็นเส้นทึบสีเหลืองขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ลากทแยงตัดกันทำมุม ๔๕ องศา ห่างกัน ๒๐๐ ซม. ภายในกรอบเส้นทึบสีเหลือง ขนาดกว้าง ๒๐ เซนติเมตร)ความหมาย เป็นเส้นทึบสีเหลืองลากทแยงมุม ห้ามหยุดรถทุกชนิดภายในกรอบเส้นทแยงนี้

เครื่องหมายจราจร และความหมายประเภทลูกศรบนพื้น

๑. “ลูกศรตรงไป” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับตรงไป ห้ามขับเลี้ยวซ้าย หรือขวา

๒. “ลูกศรเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับเลี้ยวซ้าย ห้ามขับตรงไปหรือเลี้ยวขวา

๓. “ลูกศรเลี้ยวขวา” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับเลี้ยวขวา ห้ามขับตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย

๔. “ลูกศรเลี้ยวซ้ายกับเลี้ยวขวา” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา ห้ามขับตรงไป

๕. “ลูกศรตรงไป หรือเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย ห้ามขับเลี้ยวไปทางขวา

๖. “ลูกศรตรงไป หรือเลี้ยวขวา” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับตรงไปหรือเลี้ยวขวาห้ามขับเลี้ยวไปทางซ้าย

๗. “ลูกศรตรงไปและเลี้ยวซ้าย หรือเลี้ยวขวา” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องขับตรงไปหรือเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา

๘. “ลูกศรเลี้ยวกลับ” หมายความว่า ผู้ขับในช่องที่มีลูกศรนี้ต้องกลับรถไปใช้ช่องทางในทิศทางจราจรตรงข้าม ห้ามขับตรงไป หรือเลี้ยวซ้าย (ต้องดูความปลอดภัยในรถที่สวนมาทางจราจรตรงข้ามเมื่อปลอดภัยจึงกลับรถได้)

ข้อ ๑๐. เครื่องหมายจราจรตามข้อ ๖(๒) คือ เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง ขอบทาง ขอบวงเวียน เสา หลักราว สะพาน กำแพง รั้ว และที่อื่นๆโดยใช้สี หมุดโลหะ กระเบื้องเคลือบ หรือวัตถุอื่นที่แทนกันได้ ทา ตอก หรือฝังไว้ เป็นเครื่องหมายประเภทบังคับ ให้ผู้ขับรถต้องปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายนั้นๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ” หมายความว่า เส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของยานพาหนะที่มีทิศทางตรงกันข้าม โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ที่ศูนย์กลางของผิวจราจร มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ยาว ๒๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๒๐๐ ซม. ให้ขับรถไปทางด้านซ้ายของเส้นแบ่งทิศทางจราจร ยกเว้นในกรณีที่ต้องการจะเลี้ยวขวาหรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น อาจจะข้ามเส้นดังกล่าวได้ โดยใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๒) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งทิศทางจราจรเตือน” หมายความว่า เส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของยานพาหนะที่มีทิศทางตรงกันข้าม มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ยาว ๓๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๑๐๐ ซม. แสดงให้ทราบว่าใกล้จะถึงเส้นแบ่งทิศทางจราจร ห้ามแซง ให้ขับรถไปทางด้านซ้ายของเส้นแบ่งทิศทางจราจรเตือน ยกเว้นในกรณีที่จะเลี้ยวขวา หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น อาจจะข้ามเส้นดังกล่าวได้ โดยใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๓) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งทิศทางจราจร ห้ามแซง” หมายความว่า เส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของขบวนพาหนะที่มีทิศทางตรงกันข้าม มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๕ ซม. ให้ขับรถไปทางด้านซ้ายของเส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง ห้ามขับรถผ่านหรือคล่อมโดยเด็ดขาด

(๔) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งทิศทางจราจรคู่” หมายความว่า เส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของขบวนพาหนะที่มีทิศทางตรงกันข้าม มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๒๐๐ ซม. เส้นช่องห่าง ๒๐๐ ซม. เส้นทั้งสองมีระยะห่างกัน ๑๕ ซม. ห้ามขับรถที่อยู่ในทิศทางผ่านเส้นทึบ หรือคล่อมเส้นทึบ โดยเด็ดขาด รถที่อยู่ในทิศทางของเส้นประอาจจะข้ามเส้นดังกล่าวได้ โดยใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

(๕) เครื่องหมาย “เส้นทิศทางจราจร แซงคู่” หมายความว่า เส้นแสดงการแบ่งการจราจรของขบวนพาหนะที่มีทิศทางตรงกันข้าม มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ขนานกันมีระยะห่างระหว่างเส้น ๑๕ ซม. ห้ามขับรถผ่านหรือคล่อมโดยเด็ดขาดทั้งสองทิศทาง

(๖) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งช่องเดินรถปกติ” หมายความว่า เส้นแบ่งช่องเดินรถต่างๆ ไป มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๑๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐๐ ซม. ให้ขับรถภายในช่องเดินรถ ห้ามขับคล่อมเส้นแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่จะเปลี่ยนช่องเดินรถ

(๗) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งช่องเดินรถประเภทเตื่อน” หมายความว่า เส้นแบ่งช่องเดินรถประเภทเตื่อน ลักษณะเป็นเส้นประสีขาวขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๓๐๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๑๐๐ ซม.

(๘) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งช่องเดินรถ ห้ามแซง” หมายความว่า เส้นแบ่งช่องเดินรถห้ามแซง ลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ห้ามขับรถผ่านหรือคล่อมเส้นแบ่งช่องเดินรถห้ามแซงโดยเด็ดขาด

(๙) เครื่องหมาย “เส้นขอบทาง” หมายความว่า เส้นแสดงแนวขอบทาง มีลักษณะเป็นสีขาว ขนาดกว้าง ๑๐ ซม. ยาว ๓๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๖๐ ซม. ให้ขับรถในช่องจราจรทางด้านขวาของเส้นนั้น

(๑๐) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า เส้นแบ่งช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถ สำหรับรถโดยสารประจำทาง หรือรถบรรทุกทุกคนโดยสาร ประเภทที่อธิบดีกำหนด มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลือง ขนาดกว้าง ๒๐ ซม. ห้ามขับรถประเภทอื่นเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง

(๑๑) เครื่องหมาย “เส้นแบ่งช่องเดินรถประจำทาง สามารถข้ามผ่านได้” หมายความว่า เส้นแบ่งช่องเดินรถ สำหรับรถโดยสารประจำทาง หรือรถบรรทุกทุกคนโดยสาร ประเภทที่อธิบดีกำหนด มีลักษณะเป็นเส้นประสีเหลือง ขนาดกว้าง ๒๐ ซม. ยาว ๖๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐ ซม. รถประเภทอื่นอาจจะผ่านเส้นทางดังกล่าวนี้ได้ โดยใช้ความระมัดระวัง

(๑๒) เครื่องหมาย “เส้นห้ามหยุดหรือจอดรถ” หมายความว่า ห้ามมิให้หยุดรถหรือจอดรถทุกชนิด ตรงแนวนั้นเป็นอันตราย มีลักษณะเป็นเส้นสีขาวสลับแดง ขนาดยาว ๕๐ ซม. แสดงที่ขอบทางของวงเวียนและที่อื่นๆ

(๑๓) เครื่องหมาย “เส้นห้ามจอด เว้นแต่หยุดรับ-ส่งผู้โดยสาร” หมายความว่า ห้ามมิให้จอดรถทุกชนิดระหว่างแนวนั้น เว้นแต่การหยุดรับ-ส่งคนหรือสิ่งของของผู้โดยสาร ซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า มีลักษณะเป็นเส้นสีขาวสลับเหลือง ขนาดยาว ๕๐ ซม. แสดงที่ขอบทางของวงเวียนและที่อื่นๆ

(๑๔) เครื่องหมาย “เส้นแนวหยุด” หมายความว่า เส้นขวางถนน มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๔๐ ซม. ให้ขับรถหยุดก่อนถึงแนวเส้นขวางทุกครั้ง และดูจังหวะรถที่ว่าง เพื่อไม่เป็นเหตุให้เกิดขวางการจราจรและไม่ทำให้เกิดอันตราย แล้วจึงขับรถผ่านเส้นขวางนั้น

(๑๕) เครื่องหมาย “เส้นให้ทาง” หมายความว่า เส้นขวางถนน มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว ขนาดกว้าง ๔๐ ซม. ยาว ๖๐ ซม. เว้นช่องห่าง ๓๐ ซม. ให้ขับรถช้าลง แล้วดูความปลอดภัยจากรถอื่นและคน

เดินเท้าในทางขวางหน้า ผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่กีดขวางการจราจรแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยความสะดวกระวัง

(๑๖) เครื่องหมาย “เส้นทแยง” หมายความว่า เส้นทแยง มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลือง ขนาดกว้าง ๑๕ ซม.ลากทแยงตัดกันทำมุม ๔๕ องศา ห่างกัน ๒๐๐ ซม.ภายในกรอบเส้นทึบสีเหลือง ขนาดกว้าง ๒๐ ซม.ห้ามหยุดรถทุกชนิดภายในกรอบเส้นทแยงสำหรับทางแยกยกเว้นรถที่หยุดรอเพื่อเลี้ยวขวา

(๑๗) เครื่องหมาย “เส้นจอดรถ” หมายความว่า เส้นสำหรับจอดรถ มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาวขนาดกว้าง ๑๐ ซม.ให้จอดรถภายในเส้นจอดรถ ห้ามจอดคลุมเส้นหรือทำให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของรถล้ำออกไปนอกแนวที่กำหนด

(๑๘) เครื่องหมาย “ลูกศรชี้ตรงไปข้างหน้า” หมายความว่า รูปลูกศรมีลักษณะทึบสีขาว โดยปลายลูกศรชี้ตรงไปข้างหน้า ผู้ขับรถในช่องเดินรถนั้น ต้องขับรถตรงไปห้ามเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา

(๑๙) เครื่องหมาย “ลูกศรเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า รูปลูกศรมีลักษณะทึบสีขาว โดยมีปลายลูกศรเฉียงไปทางซ้าย ผู้ขับรถในช่องเดินรถนั้น ต้องขับรถเลี้ยวซ้าย ห้ามตรงไปหรือเลี้ยวขวา

(๒๐) เครื่องหมาย “ลูกศรเลี้ยวขวา” หมายความว่า รูปลูกศรมีลักษณะทึบสีขาว โดยมีปลายลูกศรเฉียงไปทางขวา ผู้ขับรถในช่องเดินรถนั้น ต้องขับรถเลี้ยวขวา ห้ามตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย

(๒๑) เครื่องหมาย “ลูกศรตรงไป และเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา” หมายความว่า รูปลูกศรมีลักษณะทึบสีขาว โดยมีปลายลูกศรแยกออกเป็นสองทาง ชี้ตรงไปทางหนึ่งกับเฉียงซ้ายไปอีกทางหนึ่ง หรือชี้ตรงกับเฉียงขวาอีกทางหนึ่ง ให้ผู้ขับรถในช่องเดินรถนั้นขับรถตรงไปแล้วเลี้ยวซ้าย หรือขับรถตรงไปแล้วเลี้ยวขวาตามแนวนั้นร่วมกันแล้วแต่กรณี

(๒๒) เครื่องหมาย “ลูกศรเลี้ยวซ้ายกับเลี้ยวขวา” หมายความว่า รูปลูกศรมีลักษณะทึบสีขาว โดยมีปลายลูกศรแยกออกเป็นสองทาง ชี้เลี้ยวซ้ายทางหนึ่ง กับชี้เลี้ยวขวาอีกทางหนึ่ง ให้ผู้ขับรถในช่องเดินรถนั้น เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาห้ามขับรถตรงไป

(๒๓) เครื่องหมาย “เส้นทางซ้าย” หมายความว่า เส้นทางซ้าย มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว ขนาดกว้าง ๗๕ ซม.ยาวอย่างต่ำ ๒๕๐ ซม.วางขนานกับแนวถนนห่างกัน ๕๐ ซม.และมีเส้นแนวหยุดหรือเส้นให้ทาง ก่อนถึงเส้นทางข้าม อย่างน้อย ๕๐ ซม.ผู้ขับรถทุกชนิดจะต้องขับรถให้ช้าลง และพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันทีที่เมื่อมีคนข้ามถนนซึ่งมีสิทธิไปก่อนฉะนั้นในขณะที่มีรถกำลังเดินอยู่ในทางข้าม ให้ผู้ขับรถ หยุดรถก่อนถึงเส้นแนวหยุดหรือเส้นให้ทาง และเมื่อคนเดินข้ามถนน ได้ข้ามไปโดยปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไปได้

(๒๔) ทางข้ามที่มีเจ้าหน้าที่หรือสัญญาณควบคุม คนเดินเท้ามีสิทธิที่จะเดินข้ามทางได้ โดยรถต่างๆต้องหยุดให้ในขณะที่มีสัญญาณห้ามรถด้านนั้นเมื่อรถข้างหน้าได้หยุด เพื่อให้คนเดินเท้าข้ามถนนตรงทางข้ามนั้น ให้ผู้ขับขี่ตามมาข้างหลัง หยุดรถต่อกันไปตามลำดับ ห้ามมิให้แซงรถที่หยุดรอข้างหน้าขึ้นไป

(๒๕) ห้ามมิให้หยุดรถหรือจอดรถทุกชนิดตรงเขตทางข้ามถนนไม่ว่าในกรณีใดๆถ้ามีสัญญาณให้หยุดรถ หรือการจราจรข้างหน้าติดขัด รถทุกคันจะต้องหยุดก่อนถึงแนวเส้นให้ทาง ห้ามมิให้หยุดล้ำเข้าไปในเขตทางข้ามถนน

ข้อ ๑๑. ถ้าเจ้าพนักงานจราจรได้เขียนข้อความอย่างไร หรือใช้วัสดุอย่างอื่น ฝัก ดอก หรือติดไว้เป็นอักษรบนพื้นทาง เช่น หยุด ขับช้าๆ เลี้ยวขวา ฯลฯ ก็ให้ผู้ขับรถปฏิบัติตามข้อความนั้น ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

กำหนด ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๒

พลตำรวจเอก มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น

อธิบดีกรมตำรวจ

พระราชบัญญัติ

จรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๙ มกราคม ๒๕๖๒)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พุทธศักราช ๒๕๖๒

(๒) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘

(๓) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๑

(๔) พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘

(๕) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “การจรรยา” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชีหรือไล่ต้อนสัตว์

(๒) “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทางทางเท้าทางข้ามทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจรและให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

(๓) “ทางเดินรถ” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดินใต้หรือเหนือพื้นดิน

(๔) “ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้

(๕) “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

(๖) “ทางเดินรถทางเดียว” หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับขี่รถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

(๗) “ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ

(๘) “ไหล่ทาง” หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมิได้จัดทำเป็นทางเท้า

(๙) “ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกันรวมบรรจบกันหรือติดกัน

(๑๐) “วงเวียน” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก

(๑๑) “ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทาง หรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(๑๒) “ทางข้าม” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

(๑๓) “เขตปลอดภัย” หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดก่อนจะข้ามทางต่อไป

(๑๔) “ที่คับขัน” หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

(๑๕) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

(๑๖) “รถยนต์” หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

(๑๗) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพวงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(๑๘) “รถจักรยาน” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มีไซ้เป็นการลากเข็น

(๑๙) “รถฉุกเฉิน” หมายความว่า รถดับเพลิงและรถพยาบาลของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้

(๒๐) “รถบรรทุก” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์

(๒๑) “รถบรรทุกคนโดยสาร” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกินเจ็ดคน

(๒๒) “รถโรงเรียน” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน

(๒๓) “รถโดยสารประจำทาง” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง

(๒๔) “รถแท็กซี่” หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน

(๒๕) “รถลากจูง” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถหรือเครื่องมือการเกษตรหรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ

(๒๖) “รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

(๒๗) “มาตรแท็กซี่” หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี่โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี่ หรือโดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี่

(๒๘) “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากเข็นยานพาหนะ

(๒๙) “คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

(๓๐) “เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

(๓๑) “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

(๓๒) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(๓๓) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือไล่ต้อนสัตว์ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(๓๔) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(๓๕) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓๖) มาตรา ๔ (ยกเลิกโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑)พ.ศ.๒๕๕๙)

(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(๓๘) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(๓๙) “อาสาจราจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจรและได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔๐) “ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก ฉบับที่ ๖ พ.ศ.๒๕๔๒) [คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๗)ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ๔กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑ การใช้รถ

หมวด ๑ ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้ำง และใช้การได้ดีสภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่งและวิธีการทดสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้ำง มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจแลเห็นทางพอแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้วัสดุกรองแสงกับรถที่นำมาใช้ในทางเดินรถได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากถูไปบนทางเดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใชยางมาใช้ในทางเดินรถ เว้นแต่เป็นรถที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๑๐ ทวิ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุน ควัน ละอองเคมีหรือเสียงเกินเกณฑ์ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

(มาตรา ๑๐ ทวิเพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

หมวด ๒ การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา ๑๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถหรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

- (๑) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร
- (๒) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (๓) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ส่วนรถอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงวิบวาบเสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีด เสียงที่แตกพร่า เสียงหลายเสียง เสียงดังกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่น ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจ อนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหารหรือตำรวจ หรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณวิบวาบหรือใช้เสียงสัญญาณ ไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ในการนี้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณ หรือเสียงสัญญาณรวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถดังกล่าวด้วยก็ได้โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาว หรือซ้ำเกินควรไม่ได้การใช้เสียงสัญญาณของรถหรือการกำหนดเงื่อนไขในการใช้เสียงสัญญาณในเขตหรือ ท้องที่ใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่ในทางเดินรถและในเวลาต้องเปิดไฟตาม

มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอน ปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่า หนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ไฟสัญญาณแสงแดงหรือธงสีแดงตามวรรคหนึ่ง จะใช้ชนิด ลักษณะ หรือจำนวนเท่าใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกของเหลวไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิสี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่า นั้น หรือที่บรรจุก๊าซไวไฟ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๕๖ แต่ไฟสัญญาณที่ใช้นั้นต้องมีไซเป็นชนิดที่ ใช้เชื้อเพลิง

มาตรา ๑๗ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นใด ต้องจัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่ บรรทุกและเครื่องดับเพลิง และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการป้องกันอันตรายลักษณะและวิธีการติดป้ายแสดง ถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิงตลอดจนเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

หมวด ๓ การบรรทุก

มาตรา ๑๘ รถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์หรือสิ่งของ จะใช้บรรทุกในลักษณะใดโดยรถชนิดหรือประเภทใด ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทาง บก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐)

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อเจ้าของรถร้องขอเจ้าพนักงานจราจรจะผ่อนผันโดยอนุญาตเป็นหนังสือเป็นการชั่วคราวเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๒๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกคน สัตว์หรือสิ่งของ ต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้คน สัตว์หรือสิ่งของที่บรรทุกมาตกหล่น รั่วไหล ส่องกลิ้ง ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ทางสกปรกเปรอะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร

มาตรา ๒๑ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบสัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร และความหมายของสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย [คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๒๒ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติ

(๒) ตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (๒) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

(๓) สัญญาณจราจรไฟสีแดงหรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด” ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

(๔) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า “ไป” ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) สัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป หรือสัญญาณจราจรไฟสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป ให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือขับรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้และต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาจากขวาก่อน (มาตรา ๒๒ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๖) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใดเปิดทางด้านใดให้ผู้ขับขี่ที่มาทางด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้ว จึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

(๗) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใด ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวังผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไปต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยว การเข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือไฟสีแดงติดตั้งไว้เหนือช่องเดินรถมากกว่าสองช่องขึ้นไปต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีแดงที่ทำเป็นรูปกากบาทเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรถใด ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถนั้น

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวที่ทำเป็นรูปลูกศรอยู่เหนือช่องเดินรถใด ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในช่องเดินรถนั้นขับรถผ่านไปได้ มาตรา ๒๔ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้าในกรณี ต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลงและโบกมือไปข้างหน้า ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหลังขับรถผ่านไป

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น แล้วโบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับรถผ่านไป

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

(๔) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาที่เอวตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้นโบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไป

(๕) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาที่เอวตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าและด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถการหยุดรถตามมาตรา ๒๕ ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตรการแสดงสัญญาณจราจรของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ พนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้ไฟฉายเรืองแสงหรืออุปกรณ์เรืองแสงอื่นด้วยก็ได้

(มาตรา ๒๔ วรรคสาม เพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ การจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๕๗)

มาตรา ๒๕ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไป

มาตรา ๒๖ ในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามมาตรา ๒๒ หรือสัญญาณจราจรตามมาตรา ๒๓ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้นเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๒๗ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เมื่อมีเหตุอันสมควรให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานทำติดตั้งหรือทำให้ปรากฏซึ่งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจรในทางที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้ายขีดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง

มาตรา ๓๐ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏในทาง โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึด รื้อถอน ทำลาย หรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้

ลักษณะ ๓ การใช้ทางเดินรถ

หมวด ๑ การขับรถ

มาตรา ๓๑ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในลักษณะ ๔ ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง การใช้ทางเดินรถให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

มาตรา ๓๒ ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กคนชราหรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา ๓๓ ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (๑) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

มาตรา ๓๔ ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (๑) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
- (๔) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

(๕) เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย (มาตรา ๓๔ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๓๕ รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณีความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อย กิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์(มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙)

มาตรา ๓๖ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า เปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อบังคับของเจ้าพนักงานจราจรถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือสภาพของทัศนวิสัย การให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลังมองเห็นได้ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถ หรือหยุดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตรผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา ๓๗ การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อจะลดความเร็วของรถให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรอบระดับไหล่และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

(๒) เมื่อจะหยุดรถให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ยกแขนขวาที่เอวตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้าให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง

(๔) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่

(๕) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่และงอข้อศอกขึ้นโบกไปทางซ้ายหลายครั้งเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ในกรณีที่รถยนต์นั้นมีเครื่องขับอยู่ทางด้านซ้าย ให้ผู้ขับขี่ใช้ไฟสัญญาณแทนการใช้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา ๓๘ การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ

(๒) เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีขาวหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่จะเลี้ยวเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น(มาตรา ๓๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพันหรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถทางด้านซ้ายของรถ

มาตรา ๓๙ เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ให้ถือเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลักในทางเดินรถที่แคบเมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถเพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัยในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไปได้ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไป

มาตรา ๔๐ ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังไปโดนรถคันอื่น

มาตรา ๔๑ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียว ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๔๒ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทางสำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่งล่องทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างคั่นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกีดกันแสดงว่าทางเดินรถนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าว ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(๑) ในขณะที่อ่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๒) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

(๓) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

(๔) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๕) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลังด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย

(๖) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถหรือกลับรถ

(๗) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ

(๘) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

(๙) ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น(มาตรา ๔๓ (๙) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๔๓ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔๓ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๒) ให้เจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันทีที่การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ ตริ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา ๑๔๒ ด้วย (มาตรา ๔๓ ตริ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๕๒)

มาตรา ๔๓ จัตวา ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) หรือมาตรา ๔๓ ทวิวรรคหนึ่งให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป (มาตรา ๔๓ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒)

หมวด ๒ การขับแข่งและผ่านขึ้นหน้า

มาตรา ๔๔ ผู้ขับขี่ซึ่งประสงค์จะขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ต้องให้สัญญาณโดยกระพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (๓)หรือมาตรา ๓๘ (๓) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นการกีดขวางรถอื่นที่กำลังแข่งแล้ว จึงจะแซงขึ้นหน้าได้การแข่งต้องแข่งด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแซงพอสมควร เมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแซงไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้วจึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้ (มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้าย เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(๑) รถที่จะถูกแซงกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา

(๒) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปการขับรถแข่งด้านซ้ายตาม (๑) หรือ (๒) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะกระชั้นชิดและความปลอดภัยพอ มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แข่งได้

(๒) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยก วงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ

(๓) เมื่อมีหมอก ฝน ฝุ่นหรือควัน จนทำให้มองไม่เห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร

(๔) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตราย หรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจรและทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขับรถหลีกเลี่ยงกีดขวางล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถคันอื่นล้ำเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร แต่ทั้งนี้จะขับรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรา ๔๙ เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงขึ้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลัง ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขับไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (ก) หรือมาตรา ๓๘ (ก) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มีรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิดและต้องลดความเร็วของรถและขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถที่จะแซงผ่านขึ้นหน้าได้โดยปลอดภัย

หมวด ๓ การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ

มาตรา ๕๐ การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา ๕๑ การเลี้ยวรถ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

(ก) ในกรณีที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้าย

(ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้าย ทั้งนี้ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(๒) ถ้าจะเลี้ยวขวา

(ก) สำหรับทางเดินรถที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขน ให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปโดยไม่ต้องอ้อมเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

(จ) เมื่อรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่สวนมาในทางเดินรถทางเดียวกันผ่านทางร่วมทางแยกไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงให้เลี้ยวขวาไปได้

(๓) ถ้าจะเลี้ยวอ้อมวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ให้ผู้ขับขี่ขับรถอ้อมไปทางซ้ายของวงเวียนหรือเกาะนั้น ในกรณีตาม (๑) และ (๒) ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังและต้องหยุดให้ทางแก่ผู้ที่กำลังข้ามทางและรถที่กำลังผ่านทางร่วมทางแยกจากทางด้านอื่นก่อน เว้นแต่ในกรณีที่มีรถเลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาพร้อมกัน ให้รถเลี้ยวซ้ายให้ทางแก่รถเลี้ยวขวาก่อน

มาตรา ๕๒ ในทางเดินรถที่สวนกันได้ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมา ในระยะน้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร เว้นแต่เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น (มาตรา ๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

- (๑) เลี้ยวรถหรือกลับรถในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวา ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามกลับรถ
- (๒) กลับรถที่เขตปลอดภัย ที่คับขัน บนสะพาน หรือในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากทางราบของเชิงสะพาน
- (๓) กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้

หมวด ๔ การหยุดรถและจอดรถ

มาตรา ๕๔ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ ก่อนที่จะหยุดรถหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะหยุดรถหรือจอดรถได้เมื่อผู้ขับขี่เห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจรผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือไหล่ทางใน ระยะห่างไม่เกินสี่สิบห้า เซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถในลักษณะดังกล่าวในเวลาที่กำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

- (๑) ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่มีช่องเดินรถประจำทาง
- (๒) บนทางเท้า
- (๓) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (๔) ในทางร่วมทางแยก
- (๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ
- (๖) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ
- (๗) ในเขตปลอดภัย
- (๘) ในลักษณะกีดขวางการจราจรความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับขี่ซึ่งจำเป็นต้องหยุดรถเพราะมีสิ่งกีดขวางอยู่ในทางเดินรถ หรือเครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องหรือในกรณีที่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร (มาตรา ๕๕ (๘) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องจำเป็นต้องจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุดในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าจำเป็นต้องจอดรถอยู่ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจอดรถในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ เว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติกฎ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถ

- (๑) บนทางเท้า
- (๒) บนสะพานหรือในอุโมงค์

- (๓) ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสิบเมตรจากทางร่วมทางแยก
- (๔) ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
- (๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
- (๖) ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
- (๗) ในระยะสิบเมตรจากที่ติดตั้งสัญญาณจราจร
- (๘) ในระยะสิบห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
- (๙) ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
- (๑๐) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ หรือในระยะห้าเมตรจากปากทางเดินรถ
- (๑๑) ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสิบเมตรนับจากปลายสุดของเขตปลอดภัยทั้งสองข้าง
- (๑๒) ในที่คับขัน
- (๑๓) ในระยะสิบห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทางและเลยเครื่องหมายไปอีกสามเมตร
- (๑๔) ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์
- (๑๕) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

มาตรา ๕๘ การจอดรถในทางเดินรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้น ผู้ขับขี่ต้องหยุดเครื่องยนต์และห้ามล้อรถนั้นไว้การจอดรถในทางเดินรถที่เป็นทางลาดหรือชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้าของรถเข้าขอบทางมาตรา ๕๙ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่ อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ (มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕) เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้การควบคุมดูแลของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดการเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับให้รถที่หยุดหรือจอดอยู่ไม่ให้เคลื่อนย้ายได้ตามวรรคสองเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามมาตรานี้เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการที่รถถูกเคลื่อนย้ายหรือการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้าย ตลอดจนค่าดูแลรักษารถระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่าวันละสองร้อยบาทเงินที่ได้จากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซึ่งชำระตามวรรคสี่ เป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังและให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามมาตรานี้ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาตามวรรคสี่ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหน่วงรถนั้นไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว โดยในระหว่างที่ยึดหน่วงนั้นให้คำนวณค่าดูแลรักษาเป็นรายวัน ถ้าพ้นกำหนดสามเดือนแล้วเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ยังไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจนำรถนั้นออกขายทอดตลาดได้เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดแล้ว ค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาที่ค้างชำระแล้ว เหลือเงินเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิที่แท้จริงต่อไป [คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๖๐ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถนอกเขตเทศบาล ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถในที่ซึ่งผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นจะเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

มาตรา ๖๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งใน **ระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร** ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงมาตรา ๖๒ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ถ้าปรากฏว่า

(๑) มีเครื่องหมายหรือสัญญาณระวางรถไฟแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๒) มีสิ่งปิดกั้นหรือมีเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๓) มีเสียงสัญญาณของรถไฟหรือรถไฟกำลังแล่นผ่านเข้ามาใกล้อาจเกิดอันตรายในเมื่อจะขับรถผ่านไปผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟ **ไม่น้อยกว่าห้าเมตร** เมื่อรถไฟผ่านไปแล้วและมีเครื่องหมายหรือสัญญาณให้รถผ่านได้ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถผ่านไป

มาตรา ๖๓ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่านไม่ว่าจะมีเครื่องหมายระวางรถไฟหรือไม่ ถ้าทางรถไฟนั้นไม่มีสัญญาณระวางรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถห่างจากทางรถไฟใน **ระยะไม่น้อยกว่าห้าเมตร** เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับรถผ่านไป

มาตรา ๖๔ ในขณะที่ผู้ขับขี่รถโรงเรียนหยุดรถในทางเดินรถเพื่อรับส่งนักเรียนขึ้นหรือลง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นตามมาในทิศทางเดียวกันหรือสวนกันกับรถโรงเรียนใช้ความระมัดระวังและลดความเร็วของรถ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้ขับรถผ่านไป

ลักษณะ ๔ การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง

มาตรา ๖๕ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทาง ผู้ขับขี่รถโดยสารประจำทางและรถบรรทุกทุกคนโดยสารตามประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด ซึ่งอยู่ในระหว่างรับส่งหรือบรรทุกทุกคนโดยสาร ต้องขับขี่รถภายในช่องเดินรถประจำทาง และจะขับขี่รถออกนอกช่องเดินรถประจำทางได้เมื่อมีสิ่งกีดขวางอยู่ในช่องเดินรถประจำทางนั้นหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทใดจะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาในการประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทางตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถประจำทางไว้ด้วยก็ได้กรณีจำเป็นเกี่ยวกับการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจประกาศให้รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทหนึ่งประเภทใดที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามวรรคสอง จะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางในทางสายใดตอนใดก็ได้

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด ขับรถในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

ลักษณะ ๕ ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ

มาตรา ๖๗ ผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทางเครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขั้นสูงหรือขั้นต่ำก็ได้แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซงหรือผ่านข้างหน้า จอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถ ต้องลดความเร็วของรถ

มาตรา ๖๙ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพาน ที่แคบ ทางโค้ง ทางลาด ที่คับขัน หรือที่มีหมอก ฝน ฝุ่น หรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ **ในระยะหกสิบเมตร** ต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย

มาตรา ๗๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้ามเส้นให้รถหยุด หรือวงเวียน ต้องลดความเร็วของรถ

ลักษณะ ๖ การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน

มาตรา ๗๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๖ เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงทางร่วมทางแยก ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นผ่านไปก่อน

(๒) ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันและไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกใดมีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเอกลีสิทธิขับผ่านไปก่อน ถ้าสัญญาณจราจรไฟสีเขียวปรากฏข้างหน้า แต่ในทางร่วมทางแยกมีรถอื่นหยุดขวางอยู่จนไม่สามารถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถที่หลังเส้นให้รถหยุดจนกว่าจะสามารถเคลื่อนรถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ (มาตรา ๗๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๗๒ ทางเดินรถทางเอกได้แก่ทางเดินรถ ดังต่อไปนี้

(๑) ทางเดินรถที่ได้ติดตั้งเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นทางเดินรถทางเอก

(๒) ทางเดินรถที่มีป้ายหยุดหรือป้ายที่มีคำว่า “ให้ทาง” ติดตั้งไว้หรือทางเดินรถที่มีคำว่า “หยุด” หรือเส้นหยุดซึ่งเป็นเส้นขาวทึบหรือเส้นให้ทางซึ่งเป็นเส้นขาวประบนผิวทาง ให้ทางเดินรถที่ขวางข้างหน้าเป็นทางเดินรถทางเอก

(๓) ในกรณีที่ไม่มีเครื่องหมายจราจรตาม (๑) หรือไม่มีป้ายหรือเส้นหรือข้อความบนผิวทางตาม

(๒) ให้ทางเดินรถที่มีช่องเดินรถมากกว่าเป็นทางเดินรถทางเอก

(๔) ถนนที่ตัดหรือบรรจบกับตรอกหรือซอย ให้ทางเดินรถที่เป็นถนนเป็นทางเดินรถทางเอกทางเดินรถอื่นที่มีใช้ทางเดินรถทางเอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นทางเดินรถทางโท (มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่วงเวียนใดได้ติดตั้งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นถ้าไม่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอยู่ในวงเวียนทางด้านขวาของตนขับผ่านไปก่อนในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรจะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ในกรณีเช่นนี้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๗๔ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถออกจากทางส่วนบุคคลหรือทางเดินรถในบริเวณอาคารเมื่อจะขับรถผ่านหรือเลี้ยวสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่านต้องหยุดรถเพื่อให้รถที่กำลังผ่านทางหรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงขับรถต่อไปได้

ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน

มาตรา ๗๕ ในขณะที่ผู้ขับขี่ขับรถฉุกเฉินไปปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับขี่มีสิทธิ ดังนี้

(๑) ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ ใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้

(๒) หยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด

(๓) ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้

(๔) ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุด แต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควร

(๕) ไม่ต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อบังคับการจราจรเกี่ยวกับช่องเดินรถทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวรถที่กำหนดไว้ในกฎการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี [คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๗๖ เมื่อคนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์เห็นรถฉุกเฉินในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณ แสงวับวาบ หรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กำหนดไว้คนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องหยุด ให้รถฉุกเฉินผ่านไปก่อนโดยปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับคนเดินเท้าต้องหยุดและหลบให้ชิดขอบทาง หรือขึ้นไปบนทางเขตปลอดภัย หรือไหล่ทางที่ ใกล้ที่สุด

(๒) สำหรับผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดขอบทางด้านซ้าย หรือในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทาง อยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดช่องเดินรถประจำทาง แต่ห้ามหยุดรถหรือ จอดรถในทางร่วมทางแยก

(๓) สำหรับผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องบังคับสัตว์ให้หยุดชิดทาง แต่ห้ามหยุดในทางร่วมทางแยกในการ ปฏิบัติตาม (๒) และ (๓) ผู้ขับขี่และผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องรีบกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้และต้องใช้ ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

ลักษณะ ๘ การลากรถหรือการจูงรถ

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถทุกชนิดลากรถหรือจูงรถอื่นไปในทางเกินหนึ่งคัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ บัญชาการตำรวจแห่งชาติวิธีลากรถหรือจูงรถ และการมีเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยในการลากรถหรือจูง รถให้กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

ลักษณะ ๙ อุบัติเหตุ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดขับรถหรือขี่หรือควบคุมสัตว์ในทางซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ว่าจะมีความผิดของผู้ขับขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หรือไม่ก็ตาม ต้องหยุดรถ หรือสัตว์และให้ความ ช่วยเหลือตามสมควร พร้อมทั้งแสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้เคียงทันทีกับต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของตนและหมายเลขทะเบียนรถแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วยในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือผู้ขี่หรือ ควบคุมสัตว์หลบหนีไปหรือไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่เกิดเหตุให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำ ความผิดและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถคันที่ผู้ขับขี่หลบหนีหรือไม่แสดงตนว่าเป็นผู้ขับขี่ จนกว่าคดีถึง ที่สุดหรือได้ตัวผู้ขับขี่ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกเดือนนับแต่วัน เกิดเหตุ ให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด และให้ตก เป็นของรัฐ

ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน

มาตรา ๗๙ ทางใดที่ได้จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องขับในทางนั้น

มาตรา ๘๐ รถจักรยานที่ใช้ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องจัดให้มี

(๑) กระดิ่งที่ให้เสียงสัญญาณได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามลิบเมตร

(๒) เครื่องห้ามล้อที่ใช้การได้ดีเมื่อใช้สามารถทำให้รถจักรยานหยุดได้ทันที

(๓) โคมไฟติดหน้ารถจักรยานแสงขาวไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงไฟส่องตรงไปข้างหน้าเห็นพื้นทางได้ ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าสิบห้าเมตร และอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมา

(๔) โคมไฟติดท้ายรถจักรยานแสงแดงไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงสว่างตรงไปข้างหลังหรือติดวัตถุ สะท้อนแสงสีแดงแทน ซึ่งเมื่อถูกไฟส่องให้มีแสงสะท้อน

มาตรา ๘๑ ในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขับขี่รถจักรยานอยู่ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานต้องจุดโคมไฟแสงขาวหน้ารถเพื่อให้ผู้ขับขี่หรือคนเดินเท้า ซึ่งขับรถหรือเดินสวนมาสามารถมองเห็นรถ

มาตรา ๘๒ ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องขับให้ชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถต้องขับขี่รถจักรยานให้ชิดช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๘๓ ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยาน

(๑) ขับโดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๒) ขับโดยไม่จับคันบังคับรถ

(๓) ขับขนานกันเกินสองคัน เว้นแต่ขับในทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน

(๔) ขับโดยนั่งบนที่อื่นอันมิใช่อานที่จัดไว้เป็นที่นั่งตามปกติ

(๕) ขับโดยบรรทุกบุคคลอื่น เว้นแต่รถจักรยานสามล้อสำหรับบรรทุกคน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

(๖) บรรทุก หรือถือสิ่งของ หีบห่อ หรือของใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจับคันบังคับรถ หรืออันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๗) เกาะหรือพ่วงรถอื่นที่กำลังแล่นอยู่

มาตรา ๘๔ เว้นแต่บทบัญญัติในลักษณะนี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ขับขี่รถจักรยานปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ (๒) มาตรา ๗๘ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๗ และมาตรา ๑๓๓ ด้วยโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๑ รถบรรทุกทุกคนโดยสาร

มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกทุกคนโดยสารหรือผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารรับบรรทุกศพหรือคนที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อร่วมไปกับคนโดยสารอื่น เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่รถบรรทุกทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่บรรทุกทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกคนที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อก็ได้

(๒) ในกรณีที่รถบรรทุกทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่บรรทุกทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกศพร่วมไปกับญาติหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับศพนั้นก็ได้

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร ผู้เก็บค่าโดยสาร หรือบุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับรถบรรทุกทุกคนโดยสาร เรียกให้คนขึ้นรถโดยส่งเสียงอื้ออึง หรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น หรือต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยึดยื้อคนหรือสิ่งของของคนนั้นเพื่อให้คนขึ้นรถบรรทุกทุกคนโดยสารคันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร หรือผู้เก็บค่าโดยสาร ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๘๘ ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดรถและส่งคนโดยสารที่เครื่องหมายหยุดรถประจำทางหรือถนน สถานที่ที่ติดกวางกันไว้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสารรับบรรทุกทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร

(๑) ขับรถเที่ยวเร่หาคนขึ้นรถ

(๒) จอดรถเป็นคันหัวแถวของรถคันอื่นห่างจากเครื่องหมายจราจรเกินหนึ่งเมตร

(๓) จอดรถห่างจากท้ายรถคันหน้าเกินหนึ่งเมตร

มาตรา ๙๑ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสาร

(๑) สูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่ในขณะขับรถหรือในขณะทำหน้าที่เก็บค่าโดยสาร

(๒) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสีดูหมิ่น ก้าวร้าว หรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือผู้อื่น

มาตรา ๙๒ เมื่อจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมียี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดเครื่องยนต์และต้องให้คนโดยสารลงจากรถทุกคนด้วย

ลักษณะ ๑๒ รถแท็กซี่

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร เว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือแก่คนโดยสารในกรณีและผู้ขับขี่รถแท็กซี่มีความประสงค์จะไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร ให้แสดงป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารวิธีการแสดงป้ายและลักษณะของป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่รับบรรทุกทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๙๕ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) เรียกให้คนขึ้นรถแท็กซี่โดยส่งเสียงอ้ออึ้งหรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น

(๒) ต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยึดยื้อคนหรือสิ่งของของคนนั้น เพื่อให้คนขึ้นรถแท็กซี่คันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๙๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่เรียกเก็บค่าโดยสารเกินอัตราที่ปรากฏจากมาตรแท็กซี่ลักษณะและวิธีการใช้มาตรแท็กซี่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๗ คนโดยสารต้องชำระค่าโดยสารตามอัตราที่ปรากฏจากมาตรแท็กซี่

มาตรา ๙๘ บทบัญญัติมาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ จะใช้บังคับในท้องที่ใด และจะใช้บังคับกับรถแท็กซี่ทุกประเภทหรือบางประเภทโดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาในท้องที่ใดที่มีได้มีพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ในท้องที่นั้นเรียกเก็บค่าโดยสารเกินราคาที่ตกลงกันไว้กับคนโดยสาร และคนโดยสารต้องชำระค่าโดยสารตามที่ตกลงไว้ในวันบัญญัติในวรรคสองให้ใช้บังคับแก่กรณีของรถแท็กซี่ประเภทที่มีได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๙๙ ในขณะขับรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่

(๑) สูบบุหรี่ เปิดวิทยุ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสาร

(๒) ยื่นมือ แขน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกกรล เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้สัญญาณ

ตามมาตรา ๓๗

(๓) จับคันบังคับรถด้วยมือเพียงข้างเดียว เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ใช้เสียงสัญญาณเมื่อเข้าไปในบริเวณโรงพยาบาล สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษา

(๕) ใช้เสียงสัญญาณแตรเพื่อเร่งรถอื่น

(๖) แชนหรือตัดหน้ารถอื่นในลักษณะฉวัดเฉวียนเป็นที่น่าหวาดเกรงว่าจะเกิดอันตราย

(๗) ขับรถเข้าในบริเวณบ้านของผู้อื่น

(๘) รับคนโดยสารภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานจราจรได้กำหนดเครื่องหมายจราจรห้ามรับคนโดยสาร

(๙) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสีดูหมิ่น ก้าวร้าว หรือแสดงกริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือผู้อื่น มาตรา ๑๐๐ ผู้ขับซึรดแท็กซี่ต้องพาคนโดยสารไปยังสถานที่ที่ว่างตามเส้นทางที่สั้นที่สุดหรือเส้นทางที่ไม่ อ้อมเกินควร และต้องส่งคนโดยสาร ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้ห้ามมิให้ผู้ขับซึรดแท็กซี่พาคนโดยสารไป ทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใดๆ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ขับซึรดแท็กซี่ต้องแต่งกายและมีเครื่องหมายเย็บติดหรือปักไว้ที่เครื่องแต่งกายลักษณะเครื่อง แต่งกายและเครื่องหมายให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาความ ในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติใช้บังคับ

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๐๒ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควร ให้ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ในท้องที่ใด ต้องจอดพักรถ ณ สถานที่ที่ใดเป็นการเฉพาะก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาในพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าว ให้ระบุท้องที่ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีที่จอดพักรถด้วย

ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า

มาตรา ๑๐๓ ทางใดที่มีทางเท้าหรือไหล่ทางอยู่ข้างทางเดินรถ ให้คนเดินเท้าเดินบนทางเท้าหรือไหล่ทาง ถ้าทางนั้นไม่มีทางเท้าอยู่ข้างทางเดินรถให้เดินริมทางด้านขวาของตน

มาตรา ๑๐๔ ภายในระยะไม่เกินหนึ่งร้อยเมตรนับจากทางข้าม ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางนอกทางข้าม

มาตรา ๑๐๕ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุมคนเดินเท้า ให้ปฏิบัติตามไฟสัญญาณจราจรที่ปรากฏต่อหน้าดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดง ไม่ว่าจะมิรูหรือข้อความเป็นการห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดิน รถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าหยุดรออยู่บนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย เว้นแต่ ทางใดที่ไม่มีทางเท้า ให้หยุดรอบนไหล่ทางหรือขอบทาง

(๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียว ไม่ว่าจะมิรูหรือข้อความเป็นการอนุญาตให้คนเดินเท้าข้าม ทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถได้

(๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถ หยุดรอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถ ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว
มาตรา ๑๐๖ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามหรือทางร่วมทางแยกที่มีสัญญาณจราจร ควบคุมการใช้ทางให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดงให้รถหยุดทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถตามที่รถ หยุดนั้น และต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม

(๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวให้รถผ่านทางด้านใดของทาง ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น

(๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพันหรือไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทางให้คนเดินเท้า

(๔) ที่ยังมีได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้าบนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลัง ข้ามทางเดินรถอยู่ในทางข้าม ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๗ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรให้ ปรากฏไม่ว่าจะเป็นสัญญาณด้วยมือและแขน หรือเสียงสัญญาณนกหวีด ให้ปฏิบัติตาม

มาตรา ๑๐๖ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวาง การจราจร เว้นแต่

(๑) เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน

(๒) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

มาตรา ๑๐๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไรในทางเดินรถหรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๔ สัตว์และสิ่งของในทาง

มาตรา ๑๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร และไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ

มาตรา ๑๑๒ การขี่ จูง หรือไล่ต้อนสัตว์ไปบนทาง ให้ผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกคำสั่งห้ามขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางใด ๆ เมื่อพิจารณาเห็นว่าการขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ดังกล่าวจะกีดขวางการจราจรหรือจะก่อให้เกิดความสกปรกบนทาง

มาตรา ๑๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร แต่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้นผู้ฝ่าฝืนหรือละเลยในวรรคหนึ่ง นอกจากจะมีความผิดตามมาตรา ๑๔๘ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้าย ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้

มาตรา ๑๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดแบก หาม ลาก หรือนำสิ่งของไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๕ รถม้า เกวียนและเลื่อน

มาตรา ๑๑๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์จอตรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนในทางโดยไม่มีผู้ควบคุม เว้นแต่ได้ผูกสัตว์ที่เทียมนั้นไว้ไม่ให้ลากรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนต่อไปได้

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าปล่อยสายบังเหียนในเวลาขับขี่รถม้า

มาตรา ๑๑๘ การขับขี่รถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๖ เขตปลอดภัย

มาตรา ๑๑๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถเข้าไปในเขตปลอดภัย เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๑๗ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถหยุดหลังในลักษณะที่ไม่ปลอดภัยหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๑ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งคร่อมบนอานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกทุกคนโดยสารได้คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และนั่งบนอานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา ๑๒๒ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะที่ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย ลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐) ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ

แก่ภิกษุสามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้าหรือสิ่งอื่นโปกสีระตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมนำผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคน ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย (มาตรา ๑๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘) ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำได้ด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางด้านหน้าหรือด้านข้างของรถได้โดยสะดวกในขณะที่เป็นกรกิดขวางการควบคุมบังคับรถห้ามมิให้ผู้ใดเกาะห้อยโหน หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายออกไปนอกตัวถังรถยนต์โดยไม่สมควร หรือนั่งหรือยืนในหรือบนรถยนต์ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ในขณะที่รถยนต์เคลื่อนที่อยู่ทางเดินรถห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นหรือลงรถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียนหรือรถแท็กซี่ ในขณะที่รถดังกล่าวหยุดเพื่อรอสัญญาณไฟจราจรหรือหยุดเพราะติดการจราจรห้ามมิให้ผู้ขับขี่หรือผู้เก็บค่าโดยสาร รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียนหรือรถแท็กซี่ยินยอมให้ผู้ใดกระทำการใดๆ ตามวรรคสองหรือวรรคสาม (มาตรา ๑๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕) มาตรา ๑๒๕ การขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขาหรือระหว่างเนิน หรือการขับรถในทางเดินรถบนภูเขาหรือบนเนิน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ชิดขอบทางด้านซ้าย และเมื่อถึงทางโค้งผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณเพื่อเตือนรถอื่นที่อาจสวนมา

มาตรา ๑๒๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ใช้เกียร์ว่างหรือเหยียบคลัทช์ในขณะที่ขับรถลงตามทางลาดหรือไหล่เขา

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(๑) ตามหลังรถฉุกเฉินซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในระยยะต่ำกว่าห้าสิบลเมตร

(๒) ผ่านเข้าไปหรือจอดในบริเวณเขตปฏิบัติการดับเพลิง

(๓) ทับสายสูบลมดับเพลิงที่ไม่มีเครื่องป้องกันสายสูบลมในขณะที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงปฏิบัติการตามหน้าที่ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปูสวด น้ำมันหล่อลื่นกระป๋องหรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำด้วยประการใดๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคลหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดรู้ว่ามิสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามมาตรา ๑๒๘ อันอยู่ในความดูแลของตนตก หก หรือไหลอยู่บนทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บกวาดของดังกล่าวออกจากทางทันที

มาตรา ๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเผา หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ภายในระยะห้าร้อยเมตรจากทางเดินรถ เป็นเหตุให้เกิดควันหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะที่อาจทำให้ไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในทางเดินรถนั้น

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเคลื่อนย้ายรถที่ชำรุดหรือหักพังออกจากทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บสิ่งของที่ตกหล่นอันเนื่องมาจากความชำรุดหรือหักพังของรถออกจากทางทันที

มาตรา ๑๓๒ ในขณะที่ใช้รถโรงเรียนรับส่งนักเรียน เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่รถโรงเรียนต้องจัดให้มีข้อความ “รถโรงเรียน” ขนาดสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตรติดอยู่ด้านหน้าและด้านหลังของรถถ้รถโรงเรียนมีไฟสัญญาณสีแดงปิดเปิดเป็นระยะติดไว้ด้านหน้าและด้านหลังของรถเพื่อให้รถที่สวนมาหรือตามหลังเห็นได้โดยชัดเจน เมื่อนำรถนั้นไปใช้ในทางโดยไม่ได้ใช้รับส่งนักเรียนในครั้งใช้ไฟสัญญาณสีแดงและต้องปิดคลุมข้อความว่า “รถโรงเรียน”

มาตรา ๑๓๓ รถที่เข้าขบวนแห่ต่าง ๆ หรือรถที่นำมาใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณาสินค้าหรือมหรสพที่แห่หรือโฆษณาไปตามทาง จะต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร เว้นแต่ขบวนแห่หรือการโฆษณานั้นเป็นของทาง

ราชการรถที่ใช้โฆษณาสินค้าหรือมหรสพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าขบวนแห่ที่รับอนุญาตแล้ว และในการอนุญาตนั้นได้ระบุรถที่ว่าเป็นไว้ด้วยแล้ว รถนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจรห้ามมิให้ผู้ใดจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร (มาตรา ๑๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕)

ลักษณะ ๑๘ อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓๕ เพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจกำหนดให้บริเวณหรือพื้นที่ใดที่เจ้าของที่ดินได้เปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรเป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๖ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจร เพื่อให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการอบรม รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาจราจร และหน้าที่ของอาสาจราจร ตลอดจนรูปแบบ เครื่องหมาย ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๑๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของอาสาจราจรตามพระราชบัญญัตินี้ให้อาสาจราจรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัย หรือไม่สะดวกในการจราจรในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร ดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
- (๔) กำหนดทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดให้รถเดินได้ทางเดียวทั้งนี้ชั่วระยะเวลาเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๑๓๙ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่าถ้าได้ออกประกาศข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัย และสะดวกในการจราจร ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบ ดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดเดิน
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอด
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ
- (๔) กำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว
- (๕) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบหรือที่คับขัน
- (๖) กำหนดอัตราความเร็วของรถในทางภายในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) กำหนดช่องหรือแนวทางเดินรถขึ้นและลง
- (๘) กำหนดทางเดินรถทางเอกและทางเดินรถทางโท
- (๙) กำหนดการจอดรถหรือที่จอดพักรถ
- (๑๐) กำหนดระเบียบการใช้ทางหรือช่องเดินรถสำหรับรถบางประเภท
- (๑๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถโรงเรียน
- (๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยาน
- (๑๓) ควบคุมขบวนแห่หรือการชุมนุมสาธารณะ
- (๑๔) ควบคุมหรือห้ามเลี้ยวรถในทางร่วมทางแยก
- (๑๕) ชิดเส้นหรือทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือติดตั้งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจร

- (๑๖) กำหนดระยะทางตอนใดให้ขับรถสี่ล้อเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ได้
- (๑๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจอดรถที่ข่าจรุด หักพัง ตลอดจนรถที่ซ่อมแซมในทาง
- (๑๘) กำหนดระเบียบการข้ามทางของคนเดินเท้าบนทางที่ไม่มีทางข้าม
- (๑๙) กำหนดการใช้โคมไฟ
- (๒๐) กำหนดการใช้เสียงสัญญาณ
- (๒๑) กำหนดระเบียบการอนุญาตและการใช้รถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่ยาง

มาตรา ๑๔๐ (มาตรา ๑๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕) เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบด้วยตนเองหรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ใดๆ ว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ จะว่ากล่าว ตักเตือนผู้ขับขี่ หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้ขับขี่ ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย และถ้าไม่สามารถติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ส่งใบสั่งพร้อมพยานหลักฐานโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถภายในระยะเวลาตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด นับแต่วันที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิด และให้ถือว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถได้รับใบสั่งนั้นเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันส่ง (มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๗) สำหรับความผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๗/๑ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิและ มาตรา ๑๖๐ ตรีห้ามมิให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบ (มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐) ในการออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้แต่ต้องออกใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ให้แก่ผู้ขับขี่ไว้และเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรับนำใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้ไปส่งมอบพนักงานสอบสวนภายในแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ออกใบสั่งใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ที่ออกให้ตามวรรคสาม ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นการชั่วคราวไม่เกินเจ็ดวัน เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนได้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบปรับและผู้ขับขี่ได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้คืนใบอนุญาตขับขี่ทันทีในกรณีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบสั่งแต่ไม่พบตัวผู้ขับขี่ ให้สันนิษฐานว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถเป็นผู้กระทำความผิดดังกล่าว เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้อื่นเป็นผู้ขับขี่การกำหนดจำนวนค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดใบสั่งและใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ ให้ทำตามแบบที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด [คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔๑ (มาตรา ๑๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕) ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งตามมาตรา ๑๔๐ อาจเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนแจ้งให้ทราบ ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ภายในวัน เวลา ที่ระบุไว้ในใบสั่ง

(๒) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งโดยการส่งธนาคณ์หรือการส่งตัวแลกเงินของธนาคารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน สั่งจ่ายให้แก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพร้อมด้วยสำเนาใบสั่งไปยังสถานที่ และภายในวัน เวลา ที่ระบุไว้ในใบสั่ง เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนรับจัดส่งใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่งโดยเร็ว และให้ถือว่าใบรับ

การส่งธนาคณัติหรือใบรับการส่งตัวแลกเงิน ประกอบกับใบสั่งแทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นเวลาสิบวันนับแต่วันที่ส่งธนาคณัติหรือตัวแลกเงินดังกล่าว วิธีการชำระค่าปรับโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและวิธีการส่งใบอนุญาตขับขี่คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด (มาตรา ๑๔๑ (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙) ในกรณีที่ไม่มี การเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่โดยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในวันที่ระบุไว้ในใบสั่ง โดยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์บัตรเครดิตหรือวิธีการอื่นโดยผ่านธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินได้ ทั้งนี้ตามวิธีการและสถานที่ ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน

มาตรา ๑๔๑ ทวิ (มาตรา ๑๔๑ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๔๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรขึ้นไปมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง และให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทำการชำระค่าปรับที่ค้างชำระด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๑๔๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ขับขี่ ทั้งนี้ตามแบบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดและให้ถือว่าผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถได้รับแจ้งเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่ง

(๒) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถคันใดไม่ชำระค่าปรับตาม (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานตาม (๑) ไปยังนายทะเบียนและให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อมูลและแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นทราบ เพื่อไปชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีเป็นเพียงตัวแทนเจ้าของรถ ให้ผู้มาติดต่อแจ้งให้เจ้าของรถทราบเพื่อไปชำระค่าปรับภายในระยะเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไว้โดยออกหลักฐานชั่วคราวแทนการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถแทนหลักฐานชั่วคราวตามวรรคหนึ่งให้ใช้แทนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีโดยให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้ออกให้

(ข) ในกรณีที่เจ้าของรถได้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดใน (ก) ให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถนำหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับที่ได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่มาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อให้ออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น

(ค) ในกรณีที่เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถที่ได้รับหนังสือแจ้งตาม (ก) ประสงค์จะชำระค่าปรับในวันที่มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนมีอำนาจรับชำระค่าปรับตามจำนวนที่ค้างชำระแทนได้ โดยให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถ

(ง) ในกรณีที่เจ้าของรถไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดใน (ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น และแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๑๔๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐

เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใดเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ให้ทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาที่ตนได้รับแจ้งจากนายทะเบียนตาม (ก) ส่งไปยัง

สถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การทำหนังสือโต้แย้งให้ใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนด วิธีการอื่นใดด้วยก็ได้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรได้รับหนังสือโต้แย้งตามวรรคสองหากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้นั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลต่อไป แล้วแจ้งผลให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบเมื่อได้มีการชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คิดเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่มีการเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ให้ผู้ขับขี่นำหลักฐานการชำระค่าปรับไปขอรับใบอนุญาตขับขี่คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เรียกเก็บ ทั้งนี้ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่คืน ให้ถือว่าหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดสิบวัน นับแต่วันที่ชำระค่าปรับการรับชำระและการนำส่งเงินค่าปรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนดเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง (๒) (ก) ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในอัตรา ร้อยละห้า ของจำนวนเงินที่ได้รับโดยให้นำไปใช้จ่ายได้เช่นเดียวกับเงินงบประมาณตามระเบียบที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกกำหนดส่วนเงินที่เหลือให้นำส่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติการดำเนินการใดๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามมาตรฐานที่สามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนด

มาตรา ๑๔๒ (มาตรา ๑๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๕๗) เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับรถนั้นๆ ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมอาจอย่างอื่นหรือไม่ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันทีในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมอาจอย่างอื่นหากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืน

มาตรา ๔๓ (๒) การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๓ ถ้าปรากฏว่าผู้ขับขี่นำรถที่มีสภาพไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖ ไปใช้ในทาง นอกจากจะต้องรับโทษตามบทบัญญัตินั้น ๆ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ช่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๓ ทวิ (มาตรา ๑๔๓ ทวิเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบในเมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิและมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการใช้รถนั้นเป็นการชั่วคราว และให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ช่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๔ (มาตรา ๑๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) เมื่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ได้ช่อมหรือแก้ไขรถถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิแล้ว ให้นำรถไปให้เจ้าพนักงานจราจรหรือผู้ที่

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งให้มีอำนาจตรวจรถตรวจรับรองเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่จะนำรถออกใช้ในทาง
ได้เมื่อได้รับใบตรวจรับรองการตรวจรับรองรถตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙]

มาตรา ๑๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดที่กำหนดโทษไว้ในมาตรา ๑๕๗/๑
มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิและมาตรา ๑๖๐ ตริให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการ
สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจเปรียบเทียบหรือว่ากล่าวตักเตือนได้(มาตรา
๑๔๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐) ในกรณีที่ผู้ขับขี่ได้ขับ
รถชนหรือโดนคนเดินเท้าที่ข้ามทางนอกทางข้ามและอยู่ในระหว่างทางข้ามกับเครื่องหมายจราจรแสดงเขตทาง
ข้าม หรือที่ข้ามทางนอกทางข้ามโดยลอด ข้ามหรือผ่านสิ่งปิดกั้น หรือแผงปิดกั้นที่เจ้าพนักงานจราจรหรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่นำมาวางหรือตั้งอยู่บนทางเท้าหรือกลางถนน เมื่อพนักงานสอบสวนมีเหตุผลอันควรเชื่อว่า
ผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้ใช้ความระมัดระวังตามความในมาตรา ๓๒ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อย
ตัวผู้ต้องหาไปชั่วคราวโดยไม่มีประกันได้เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๑๔๖ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้รับในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใด หรือในท้องถิ่นที่
กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ให้แบ่งให้แก่กรุงเทพมหานครหรือเทศบาลในจังหวัดนั้นเพื่อใช้ในการ
ดำเนินการเกี่ยวกับการจราจร ในอัตราร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินค่าปรับ หรือให้ตกเป็นของท้องถิ่นที่
กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดทั้งหมด

ลักษณะ ๑๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๑๐๓
มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๓๑ หรือมาตรา ๑๓๒
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๔๘ (มาตรา ๑๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐) ผู้ใดฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑
มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔
มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓
มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๓
มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๗ มาตรา
๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ มาตรา
๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา
๑๒๖ มาตรา ๑๒๙ หรือมาตรา ๑๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทถ้าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์กระทำ
ความผิดตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง
มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๘ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท
มาตรา ๑๕๐ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๘ วรรคสอง
หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง

(๓) ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘

(๔) ชัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๑๓ หรือ

(๕) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙]

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๙ มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๒ (มาตรา ๑๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ (๑) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ หรือมาตรา ๑๓๐ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

[คำว่า “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙]

มาตรา ๑๕๓ ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ผู้ใดไม่จอดรถ ณ สถานที่ที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามมาตรา ๑๐๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๔ (มาตรา ๑๕๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๒) ผู้ใด

(๑) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

(๒) ฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจรตามมาตรา ๑๓๙

(๓) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสองหรือ

(๔) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ ถ้าไม่เป็นความผิดที่กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๖ (มาตรา ๑๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ผู้ใดนำรถที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการได้สั่งให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ ไปใช้ในทางโดยยังมีได้รับใบตรวจรับรองตาม

มาตรา ๑๔๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๕๗ (มาตรา ๑๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๑) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖)(๗) หรือ (๙) มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๗/๑ (มาตรา ๑๕๗/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐)

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่า

หกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๙ (มาตรา ๑๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕๗) ผู้ขับขี่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือขัดขวางเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มิให้เคลื่อนย้ายรถ หรือมิให้ใช้เครื่องมือบังคับรถมิให้เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องมือบังคับรถมิให้เคลื่อนย้าย หรือเคลื่อนย้ายรถที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องมือบังคับมิให้เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ (มาตรา ๑๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับถ้าการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือตายผู้ใดไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) (๕) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๖๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐)

มาตรา ๑๖๐ ทวิ (มาตรา ๑๖๐ ทวิเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่มาตรา ๑๖๐ ตริ (มาตรา ๑๖๐ ตริเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

มาตรา ๑๖๑ (มาตรา ๑๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕) ในกรณีที่ผู้ขับขี่ผู้ใดได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจภูธร

ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นที่มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวันผู้สั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ที่กระทำผิดตามที่กระทำความผิดและคะแนนไว้ด้านหลังใบอนุญาตขับขี่ที่ถูกยึด และดำเนินการอบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่สองครั้งภายในหนึ่งปีรวมทั้งสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากของผู้ขับขี่นั้นที่มีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวันการดำเนินการบันทึกคะแนน อบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิด และการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาผู้ขับขี่ซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่ง หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคสอง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสี่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ถ้าไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติวินิจฉัยไม่ให้ยึดใบอนุญาตขับขี่ หรือไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามคำอุทธรณ์ของผู้ขับขี่คำวินิจฉัยของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๖๒ (มาตรา ๑๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐) ในคดีที่ผู้ขับขี่ต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ นอกจากจะได้รับโทษสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวแล้ว ถ้าศาลเห็นว่าหากให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นได้ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขฟื้นฟูได้ศาลอาจมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นและให้ผู้ขับขี่นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยให้อยู่ในความดูแลของพนักงานคุมประพฤติเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสังคม การกุศลสาธารณะ หรือสาธารณประโยชน์ที่ยินยอมรับผิดชอบได้ด้วยก็ได้และถ้าความปรากฏในภายหลังว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดขับขี่รถในระหว่างที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทมาตรา ๑๖๓ คดีที่มีผู้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับทางหลวงหรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ ถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่สัญญาอนุญาตจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำหรือติดตั้งไว้เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้กระทำความผิดให้พนักงานอัยการเรียกราคาหรือค่าเสียหายสำหรับสัญญาอนุญาตจราจรหรือเครื่องหมายจราจรดังกล่าวด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนนสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกซึ่งได้ใช้บังคับมาว่าสี่สิบปีให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นและเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก
พ.ศ.๒๕๒๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒ - ๑๒)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๒๑๑/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ บางมาตรามีลักษณะไม่เหมาะสมและบกพร่อง ขัดต่อการปฏิบัติในบางท้องที่ จึงเห็นสมควรที่จะตราพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๘๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติห้ามรถบรรทุกและรถบรรทุกคนโดยสารแล่นในช่องทางเดินรถด้านขวามือ ข้อห้ามนี้รวมถึงรถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัมด้วย แต่รถดังกล่าวมิใช่รถที่มีความเร็วช้าหรือใช้ความเร็วต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องบังคับให้ขับรถในช่องทางเดินรถด้านซ้ายสุด การบังคับเช่นนี้ทำให้ผู้ใช้รถดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรม สมควรให้รถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัม สามารถใช้ทางเดินรถขวามือได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับที่ ๓๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๔ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๓๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๒/๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔) โดยที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกได้บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่จอดหรือหยุดโดยฝ่าฝืนกฎหมายได้แต่ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย สมควรเพิ่มมาตรการให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายหรือไม่ให้เคลื่อนย้ายรถ รวมทั้งค่าดูแลรักษานั้นด้วย ข้อ ๒ ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๓๙/หน้า ๔๔/๖ เมษายน ๒๕๓๕)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒/ตอนที่ ๔๒ ก/หน้า ๑/๖ ตุลาคม ๒๕๓๘)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔ ในกรณีของรถยนต์ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์นั้น ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบัน อุบัติเหตุจากการจราจรทางบกมีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเป็นอันมากสมควรกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยและลดความรุนแรงของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๑๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถ แม้จะได้มีการจับกุมปราบปรามและป้องกันมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่างๆดังกล่าว ในขณะที่ขับรถแล้วก็ตามแต่ก็ปรากฏว่ายังมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมีนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๑ ก/หน้า ๑/๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายและจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้นประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุ

ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึง การบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๑ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๑ ก/หน้า ๑/๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในขณะที่ขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้ โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่พิเศษ ๑๓๔ ง/ หน้า ๑๘/๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ให้บรรดา กฎกระทรวง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้ บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๗(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่พิเศษ ๑๓๔ ง/ หน้า ๑๘/๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ปัจจุบันเมื่อเจ้าพนักงานจราจร หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิดของผู้ขับขี่ไม่ว่าด้วยตนเองหรือด้วยเครื่องอุปกรณ์ใดๆ แล้วแต่ไม่อาจ ออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ได้ในขณะนั้นเพราะไม่สามารถเรียกให้ผู้ขับขี่หยุดรถได้ซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่๔) พ.ศ.๒๕๓๕ เพื่อให้เจ้าพนักงาน จราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว สามารถส่งใบสั่งไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถ หรือผู้ครอบครองรถโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๕๗ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๔/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการในด้าน ความปลอดภัยเพื่อช่วยในการให้สัญญาณจราจรและสมควรกำหนดข้อสันนิษฐานว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมา สุราหรือของเมาอย่างอื่น ในกรณีที่ไมยอมให้ทดสอบโดยไม่มีเหตุอันควรอันจะเป็นมาตรการในการป้องกันการ เกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่ขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๗๑ ก/หน้า ๘/ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการนำระบบการชำระเงิน ด้วยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการชำระค่าสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้นสมควรเพิ่มช่อง ทางการชำระค่าปรับตามใบสั่งด้วยวิธีการดังกล่าวในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เรียก เก็บใบอนุญาตขับขี่ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถในการชำระค่าปรับตามใบสั่ง ประกอบกับได้มีการโอนกรมตำรวจไปเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว สมควรแก้ไขการระบุชื่อตำแหน่ง

“อธิบดีกรมตำรวจ” ตามกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณ เป็น “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” ในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณ ข้อ ๔ บทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งนี้มีให้ใช้บังคับกับใบสั่งที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับโดยให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑ ทวิแห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับกับใบสั่งดังกล่าว ข้อ ๕ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้ก ข้อ ๖ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น

พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐”

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ในพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๘ รถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของ จะใช้บรรทุกในลักษณะใดโดยรถชนิด หรือประเภทใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๒๒ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะที่ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้าหรือสิ่งอื่นโปกษีระตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “สำหรับความผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๗/๑ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิและมาตรา ๑๖๐ ตรี ห้ามมิให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดที่กำหนดโทษไว้ใน มาตรา ๑๕๗/๑ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิ และมาตรา ๑๖๐ ตรี ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจเปรียบเทียบหรือว่ากล่าวตักเตือนได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง

มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๙ หรือมาตรา ๑๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๗/๑ ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวนพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๖๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) (๕) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๐ ทรี แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “มาตรา ๑๖๐ ทรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖๒ ในคดีที่ผู้ขับขี่ต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ นอกจากจะได้รับโทษสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวแล้ว ถ้าศาลเห็นว่าหากให้ผู้

ขับรถต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นได้ในกรณีที่ศาลเห็นว่า พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขฟื้นฟูได้ ศาลอาจมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นและให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยให้อยู่ในความดูแลของพนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสังคม การกุศลสาธารณะ หรือสาธารณประโยชน์ที่ยินยอมรับผิดชอบได้ด้วยก็ได้ และถ้าความปรากฏในภายหลังว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นตามวรรคหนึ่งผู้ใดขับรถในระหว่างที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามคำสั่งของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจอ้างกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๔/๒๕๖๐

เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

โดยที่ปัจจุบันมีผู้ขับขี่รถหรือเจ้าของรถที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกจำนวนมาก โดยมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงและเพิกเฉยต่อการบังคับใช้ทางกฎหมาย ซ้ำยังปรากฏว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีกในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งความสงบเรียบร้อยของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกลไกและกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูประบบการคมนาคมขนส่งและความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวมอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “เจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้การควบคุมดูแลของบุคคลดังกล่าว มีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่

อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดการเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับให้รถที่หยุดหรือจอดอยู่ไม่ให้เคลื่อนย้ายได้ตามวรรคสองเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามมาตรานี้ เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการที่รถถูกเคลื่อนย้ายหรือการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายตลอดจนค่าดูแลรักษาระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ตามอัตราที่กำหนดในไว้กฎกระทรวง”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(หน้า ๓๗ เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐) “ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔๑/๑ ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรขึ้นไปมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง และให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทำการชำระค่าปรับที่ค้างชำระด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๔๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ขับขี่ ทั้งนี้ ตามแบบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดและให้ถือว่าผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถได้รับแจ้งเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่ง

(๒) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถคันใดไม่ชำระค่าปรับตาม (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานตาม (๑) ไปยังนายทะเบียนและให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อมูลและแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นทราบ เพื่อไปชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีเป็นเพียงตัวแทนเจ้าของรถ ให้ผู้มาติดต่อแจ้งให้เจ้าของรถทราบเพื่อไปชำระค่าปรับภายในระยะเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไว้ โดยออกหลักฐานชั่วคราวแทนการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถแทนหลักฐานชั่วคราวตามมาตราหนึ่งให้ใช้แทนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีโดยให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้ออกให้

(ข) ในกรณีที่เจ้าของรถได้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดใน (ก) ให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถนำหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับที่ได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่มาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อให้ออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น

(ค) ในกรณีที่เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถที่ได้รับหนังสือแจ้งตาม (ก) ประสงค์ชำระค่าปรับในวันที่มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนมีอำนาจรับชำระค่าปรับตามจำนวนที่ค้างชำระแทนได้

โดยให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถ (หน้า ๓๘เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐)

(ง) ในกรณีที่เจ้าของรถไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ใน (ก) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น และแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใดเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ให้ทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนตาม (ก) ส่งไปยังสถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่ง หรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การทำหนังสือโต้แย้งให้ใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนดวิธีการอื่นใดด้วยก็ได้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรได้รับหนังสือโต้แย้งตามวรรคสอง หากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้นั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลต่อไป แล้วแจ้งผลให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบเมื่อได้มีการชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่มีการเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ ให้ผู้ขับขี่นำหลักฐานการชำระค่าปรับไปขอรับใบอนุญาตขับขี่คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เรียกเก็บ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่คืน ให้ถือว่าหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดสิบวัน นับแต่วันที่ชำระค่าปรับการรับชำระและการนำส่งเงินค่าปรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนดเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง (๒) (ก) ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในอัตราร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ได้รับ โดยให้นำไปใช้จ่ายได้เช่นเดียวกับเงินงบประมาณตามระเบียบที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกกำหนด ส่วนเงินที่เหลือให้นำส่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติการดำเนินการใดๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนตามมาตราี้สามารถใช่วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการขนส่งทางบกกำหนด”

ข้อ ๔ บทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งนี้มีให้ใช้บังคับกับใบสั่งที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ โดยให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับกับใบสั่งดังกล่าว (หน้า ๓๘เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐)

ข้อ ๕ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีนหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๖ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๑”
 มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
 มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙) ของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “(๙) ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น”
 มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน “มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖) (๗) หรือ (๙) มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๗

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๗”
 มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
 มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน “มาตรา ๑๔๐ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบด้วยตนเองหรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ใดๆ ว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวข้องกับรถนั้นๆ จะว่ากล่าว ตักเตือนผู้ขับขี่ หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้ขับขี่ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย และถ้าไม่สามารถติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ส่งใบสั่งพร้อมพยานหลักฐานโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถภายในระยะเวลาตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด นับแต่วันที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิด และให้ถือว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถได้รับใบสั่งนั้นเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันส่ง” (หน้า ๑๒เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๘๙ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗)

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

“การแสดงสัญญาณจราจรของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น “มาตรา ๑๔๒

เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ (หน้า ๑๕ เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๘๙ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗) ในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับขี่หรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่ในกรณีที่มีผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันทีในกรณีที่มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๒) การทดสอบตามมาตรา ๔๓ (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ใน (๓๖) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

มาตรา ๔ ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดี” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า

“ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ” ทุกแห่ง

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓) ของมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕ “(๓) ในกรณีที่ไม่มีกรเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่โดยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในวันที่ระบุไว้ในใบสั่ง โดยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเครดิตหรือวิธีการอื่น โดยผ่านธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินได้ ทั้งนี้ตามวิธีการและสถานที่ที่บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน”

(หน้า ๙ เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๑ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙)

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ จราจรทางบก
(ฉบับที่ ๑๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ วรรคสอง และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ การบังคับใช้กฎหมายและการจัดระเบียบการจราจรทางบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยและสวัสดิภาพของประชาชน และประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นก าหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓๒) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓๒) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และ ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๓๗) และ (๓๘) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร และข้าราชการตำรวจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (ก) รองผู้กำกับการจราจร
- (ข) สารวัตรจราจร
- (ค) รองสารวัตรจราจร
- (ง) ผู้บังคับหมู่งานจราจร
- (จ) รองผู้บังคับหมู่งานจราจร

(ฉ) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอื่นซึ่งหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร (๓๘) “หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้กำกับการหรือเทียบเท่าที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ”

มาตรา ๕ ให้แก้ไขคำว่า “เจ้าพนักงานจราจร” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นคำว่า “หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร” ทุกแห่งให้แก้ไขคำว่า “เจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นคำว่า “เจ้าพนักงานจราจร” ทุกแห่ง เว้นแต่ในมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๖๒ ให้แก้ไขคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” เป็นคำว่า “ตำรวจ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “มาตรา ๔/๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติ นี้หรือตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับการจราจรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมการขนส่งทางบกจัดให้มี ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับประวัติและการกระทำ ความผิดตามกฎหมาย ของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ข้อมูลทะเบียนรถและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการประสานข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมการขนส่งทางบกร่วมกันกำหนด” มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรค หนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ หน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน “มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ “มาตรา ๓๑/๑ ในขณะที่ขับรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องมีใบอนุญาตขับขี่อยู่กับตัวและต้องแสดงต่อเจ้าพนักงานจราจร เมื่อขอตรวจ ในกรณีและผู้ขับขี่แสดงใบอนุญาตขับขี่ด้วยวิธีการทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือสำเนาภาพถ่าย ใบอนุญาตขับขี่ตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดให้ถือว่าผู้ขับขี่มีใบอนุญาตขับขี่อยู่กับตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว” มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจร ทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “(๑/๑) ขับในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๑๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑๔๐ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานจราจรไม่ว่าพบด้วยตนเอง หรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ หรือโดย วิธีการอื่นใด ว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือ ตามกฎหมายอื่น อันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง ที่เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือนและมี โทษปรับ เจ้าพนักงานจราจรจะว่ากล่าวตักเตือนหรือออกไปสั่งให้ผู้ขับขี่ผู้นั้นชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ในกรณีเจ้าพนักงานจราจรที่ออกไปสั่งไม่พบตัวผู้ขับขี่ ให้ติด ผูก หรือแสดงใบสั่งไว้ที่รถ ที่ผู้ขับขี่สามารถเห็นได้ ง่าย หากไม่สามารถติด ผูก หรือแสดงใบสั่งไว้ที่รถได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ให้ส่งใบสั่งพร้อมด้วยพยานหลักฐาน โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ เพื่อให้ชำระค่าปรับ ภายในระยะเวลาที่กำหนดในใบสั่งนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดให้นำความใน วรรคสอง มาใช้บังคับกับกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตาม กฎหมายอื่น อันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง แต่ไม่อาจทราบตัวผู้ขับขี่ด้วยโดยอนุโลม เกณฑ์การกำหนดจำนวน ค่าปรับตามที่เปรียบเทียบและแบบของใบสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๐/๑ มาตรา ๑๔๐/๒ และมาตรา ๑๔๐/๓ แห่งพระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “มาตรา ๑๔๐/๑ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรได้ติด ผูก หรือแสดงใบสั่งไว้ที่รถหรือส่ง ใบสั่งทางไปรษณีย์ตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสองและวรรคสามแล้ว ให้ถือว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ ได้รับใบสั่งเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ติด ผูก หรือแสดงใบสั่งไว้ที่รถหรือส่งใบสั่งทางไปรษณีย์ ดังกล่าว เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่า ไม่มีการได้รับหรือได้รับหลังจากวันนั้น เมื่อเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถ ได้รับใบสั่งดังกล่าวแล้ว ให้สันนิษฐานว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถนั้นเป็นผู้กระทำความผิด ตามที่ระบุ ในใบสั่ง เว้นแต่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถจะได้แจ้งต่อพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ได้รับใบสั่ง ว่าผู้อื่นเป็นผู้ขับขี่และผู้นั้นยอมรับว่าตนเป็นผู้ขับขี่ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้ใดยอมรับว่าเป็นผู้ขับขี่

เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถซึ่งไม่ใช่นิติบุคคลจะต้องแสดงหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนเชื่อได้ว่า ตนเองมิได้เป็นผู้ขับขี่นั้น มาตรา ๑๔๐/๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรได้กล่าวตักเตือนหรือออกไปสั่งให้ผู้ขับขี่ผู้ใดตาม มาตรา ๑๔๐ แล้ว หากเจ้าพนักงานจราจรเห็นว่าผู้ขับขี่ผู้นั้นอยู่ในสภาพที่หากให้ขับรถต่อไปอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่ดังกล่าว หรือบันทึกการยึดใบอนุญาตขับขี่ด้วยวิธีการทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือระงับการใช้รถเป็นการชั่วคราวเพื่อมิให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถ และให้เจ้าพนักงานจราจรคืนใบอนุญาตขับขี่ หรือยกเลิกการบันทึกการยึดใบอนุญาตขับขี่ด้วยวิธีการทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือยอมให้ผู้ขับขี่ขับรถได้ เมื่อผู้ขับขี่นั้นอยู่ในสภาพที่สามารถขับรถต่อไปได้ หรือเมื่อเจ้าพนักงานจราจร แน่ใจว่าผู้ขับขี่จะไม่ขับรถในขณะที่อยู่ในสภาพดังกล่าว ทั้งนี้ตามระเบียบ ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และอธิบดีกรมการขนส่งทางบก ร่วมกันกำหนด มาตรา ๑๔๐/๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจร พบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการได้รับใบอนุญาตขับขี่ ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึดใบอนุญาตขับขี่หรือบันทึกการยึดใบอนุญาตขับขี่ด้วยวิธีการทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ขับขี่ผู้นั้น โดยแจ้งการสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ พร้อมด้วยเหตุผลในการสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ให้ผู้ขับขี่ดังกล่าวทราบ พร้อมทั้งมอบหลักฐาน การสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่นั้นให้แก่ผู้ขับขี่ไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจร ยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำบันทึกการยึดใบอนุญาตขับขี่ และให้ส่งบันทึกนั้น พร้อมด้วยใบอนุญาตขับขี่ของบุคคลดังกล่าว ไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เพื่อให้นายทะเบียนดำเนินการตามกฎหมายต่อไป”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔๑ เมื่อผู้ขับขี่ เจ้าของรถ หรือผู้ครอบครองรถ ได้รับใบสั่งตามมาตรา ๑๔๐ แล้วให้ชำระค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดไว้ในใบสั่ง ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ชำระค่าปรับโดยการส่งธนาคาหรือการส่งตัวแลกเงินของธนาคารโดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนส่งจ่ายให้แก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พร้อมด้วยสำเนาใบสั่งไปยังสถานที่ระบุไว้ในใบสั่ง หรือโดยวิธีการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเครดิต หรือวิธีการอื่น โดยผ่านธนาคารหรือหน่วยบริการ รับชำระเงินตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

(๒) ชำระค่าปรับที่สถานีตำรวจ โดยชำระตามจำนวนที่กำหนดไว้ในใบสั่งหรือตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบ และในกรณีนี้ ให้พนักงานสอบสวนทุกท้องที่มีเขตอำนาจในการเปรียบเทียบปรับได้ทำราชอาณาจักร เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๒/๑ มาตรา ๑๔๒/๒ มาตรา ๑๔๒/๓ มาตรา ๑๔๒/๔ มาตรา ๑๔๒/๕ มาตรา ๑๔๒/๖ มาตรา ๑๔๒/๗ และมาตรา ๑๔๒/๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “มาตรา ๑๔๒/๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมความประพฤติของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ให้เกิดความปลอดภัยในการจราจร ในกรณีที่ผู้ขับขี่ผู้ใด กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น อันเกี่ยวกับรถ หรือการใช้ทาง ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถ ของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องประกอบ ด้วยการกำหนดคะแนน การตัดคะแนน และการตัดคะแนน โดยวิธีดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมการขนส่งทางบก ร่วมกันกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ในการกำหนดคะแนนความประพฤติในการ ขับรถให้คำนึงถึงประเภทของใบอนุญาตขับขี่และเหตุแห่งการกระทำความผิดด้วย ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้ใด ถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถจนหมดคะแนนตามที่กำหนดไว้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือ

ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในแต่ละท้องที่ สั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้นั้น คราวละเก้าสิบวันทั้งนี้ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๑๔๒/๒ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามมาตรา ๑๔๒/๑ วรรคสาม ให้ทำเป็นหนังสือและให้แจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ทราบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เมื่อได้แจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลตามระเบียบที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔/๑

มาตรา ๑๔๒/๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ซึ่งถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถหรือ ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามมาตรา ๑๔๒/๑ วรรคสาม อาจเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการขับรถและวินัยจราจรตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดได้ ให้กรมการขนส่งทางบกจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับการขับรถและวินัยจราจรตามหลักสูตรที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและอธิบดีกรมการขนส่งทางบกร่วมกันกำหนด การจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการขับรถและวินัยจราจรตามวรรคสอง กรมการขนส่งทางบก อาจมอบหมายให้โรงเรียนสอนขับรถที่กรมการขนส่งทางบกรับรองดำเนินการก็ได้ ในการอบรมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบก ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔๒/๔ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ซึ่งผ่านการอบรมตาม มาตรา ๑๔๒/๓ มีสิทธิได้รับคืนคะแนนความประพฤติในการขับรถ ที่ถูกตัดไปอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยยื่นคำขอต่อหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประกาศกำหนด ตามมาตรา ๑๔๒/๑ วรรคสอง มาตรา ๑๔๒/๕ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง หากการกระทำความผิดดังกล่าวมีเหตุหรือก่อให้เกิดหรือ น่าจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสาธารณะ หรือมีลักษณะเป็นภัยแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์หลบหนีเมื่อตนเองก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้นั้นได้ไม่เกินเก้าสิบวันคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือ และให้แจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ทราบ พร้อมทั้งขอหาในการกระทำความผิด กำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ โดยแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลตามระเบียบที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔/๑

มาตรา ๑๔๒/๖ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้ใดถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ตามพระราชบัญญัตินี้ เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ครั้งแรก หากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการหรือเทียบเท่า ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เห็นว่าผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ผู้นั้นสมควรถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่เกินเก้าสิบวันให้แจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พร้อมด้วยขอหาในการกระทำความผิด และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นายทะเบียนดำเนินการพิจารณาสั่งยึด หรือพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งทำการบันทึกข้อมูลตามระเบียบที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔/๑

มาตรา ๑๔๒/๗ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ผู้ใดเคยถูกสั่งยึดหรือพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตาม มาตรา ๑๔๒/๖ มาแล้ว และได้กระทำความผิดและถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามพระราชบัญญัตินี้ อีก ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาที่ถูกสั่งยึดหรือพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตาม มาตรา ๑๔๒/๖ หากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง

ไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการหรือเทียบเท่า ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เห็นว่าผู้ได้รับใบอนุญาต ขับขี่ผู้นั้น สมควรถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ให้แก่นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมาย ว่าด้วยการขนส่งทางบกพร้อมด้วยข้อหาในการกระทำความผิด และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นายทะเบียนดำเนินการพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งทำการบันทึกข้อมูลตามระเบียบที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔/๑

มาตรา ๑๔๒/๘ ผู้ได้รับคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตาม มาตรา ๑๔๒/๑ หรือมาตรา ๑๔๒/๕ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งตาม มาตรา ๑๔๒/๒ วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา ๑๔๒/๕ วรรคสองแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำแหน่งชาติ เป็นผู้ออกคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี

(๒) ในกรณีผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บัญชาการหรือเทียบเท่า เป็นผู้ออกคำสั่งให้อุทธรณ์ ต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๓) ในกรณีผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น นอกจาก (๑) และ (๒) เป็นผู้ออกคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชา เหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด หลักเกณฑ์และวิธีการในการ แจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไป ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน “(๕) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๐/๒ หรือมาตรา ๑๔๐/๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท” มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๒ แห่ง พระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ (๑) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑/๑ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ หรือมาตรา ๑๓๐ หรือไม่ปฏิบัติ ตามประกาศที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตาม มาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ ออกตาม มาตรา ๗๗ วรรคสอง หรือ มาตรา ๙๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๐ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ “มาตรา ๑๖๐ จัตวา ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่ได้รับใบสั่งตาม มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง เป็นนิติบุคคลให้ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นมีหน้าที่แจ้งชื่อ ที่อยู่ พร้อมทั้งหลักฐานอื่นใดต่อพนักงานสอบสวนที่ แสดงว่าผู้ใดเป็นผู้ขับขี่ในขณะที่พบการกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในใบสั่งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ได้รับ ใบสั่งหากผู้แทนของนิติบุคคลไม่แจ้งภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้นิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษปรับใน อัตราห้าเท่าของโทษปรับสูงสุดที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ในกรณีที่ผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่ง ไม่มีสัญชาติไทย และผู้แทนของนิติบุคคลได้แจ้งต่อพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้ว และผู้ขับขี่ไม่อยู่ ในราชอาณาจักร ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ขับขี่ ที่กระทำความผิดนั้นทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เมื่อแจ้งให้ผู้ขับขี่ที่กระทำความผิด ทราบตามชื่อ ที่อยู่พร้อมทั้งหลักฐานอื่นใด ที่ผู้แทนของนิติบุคคลแจ้งต่อพนักงานสอบสวนได้ ให้พนักงาน สอบสวนแจ้งให้ผู้แทนของนิติบุคคลทราบ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นต่อไป”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๓๕

มาตรา ๑๘ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ กฎ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึง “เจ้าพนักงานจราจร” หรือ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ให้ถือว่าอ้างถึง “เจ้าพนักงานจราจร” หรือ “หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร” ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ บรรดาใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ที่ออกตามมาตรา ๑๔๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้และ ยังมีผลใช้บังคับให้ใช้แทนใบอนุญาตขับขี่ได้จนกว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในใบรับแทน ใบอนุญาตขับขี่นั้น

มาตรา ๒๐ บรรดาคำสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ที่ออกตามมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และยังมีผลใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะครบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่นั้น ทั้งนี้ผู้ขับขี่ซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่มีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และหากได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ดังกล่าวภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ถูกสั่งยึดแล้วให้ถือว่าเป็นคำขออุทธรณ์ตามมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ คำขออุทธรณ์ตามมาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ได้ยื่นไว้แล้วและพิจารณายังไม่แล้วเสร็จอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ และคำขออุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาต่อไปตาม มาตรา ๑๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะเสร็จสิ้น

มาตรา ๒๑ บรรดาข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือกฎใดที่ออกตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือกฎ ที่ออกตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๒ การออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือกฎ ตามมาตรา ๔/๑ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๐/๒ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒/๑ มาตรา ๑๔๒/๒ มาตรา ๑๔๒/๕ และ มาตรา ๑๔๒/๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ.๒๕๖๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติม ผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่
ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า
แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐)
พ.ศ.๒๕๕๗ นายกรัฐมนตรี ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน"(๑) กรณีตรวจวัดจากเลือด เกิน ๕๐ มิลลิกรัม
เปอร์เซ็นต์ เว้นแต่ผู้ขับขี่ในกรณี ดังต่อไปนี้ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด เกิน ๒๐ มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (ก)
ผู้ขับขี่ซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ (ข) ผู้ขับขี่ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
(ค) ผู้ขับขี่ซึ่งมีใบอนุญาตขับขี่สำหรับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้ (ง) ผู้ขับขี่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่ หรืออยู่
ระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่"

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบกองทัพอากาศ
ว่าด้วยการจราจรทางบก
๒๕๓๙

เพื่อให้การจราจรทางบกในบริเวณพื้นที่กองทัพอากาศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และปลอดภัยกับทั้งยังสะดวกต่อการปฏิบัติและการควบคุมของเจ้าหน้าที่มากขึ้นจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการจราจรทางบก ๒๕๓๙ “

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการจราจรทางบก ๒๕๐๒

๓.๒ ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) ๒๕๑๓

๓.๓ ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) ๒๕๑๗

บรรดาระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

๔.๑ “ การจราจร ” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า

๔.๒ “ ทาง ” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ไหล่ทาง ทางข้าม ทางร่วม ทางแยก ทางลาด ทางโค้ง และสะพาน

๔.๓ “ สนามบิน ” หมายความว่า รวมตลอดถึง ทางวิ่ง ไหล่ทางวิ่ง ทางขับ ไหล่ทางขับและลานจอด

๔.๔ “ ทางวิ่ง ” หมายความว่า ทางสำหรับอากาศยานให้ขับเคลื่อนขึ้นลงสนามบินหรือขับเคลื่อนไปมา

๔.๕ “ ไหล่ทางวิ่ง ” หมายความว่า พื้นที่ตามแนวริมทางทั้งสองข้าง

๔.๖ “ ทางขับ ” หมายความว่า ทางสำหรับอากาศยานให้ขับเคลื่อนไปสู่ทางวิ่ง หรือเข้าสู่ลานจอด

๔.๗ “ ไหล่ทางขับ ” หมายความว่า พื้นที่ตามแนวทางขับทั้งสองข้าง

๔.๘ “ ลานจอด ” หมายความว่า พื้นที่สำหรับจอดพักลานจอด

๔.๙ “ ผู้รับผิดชอบการจราจร ” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจราจร ตามระเบียบนี้

๔.๑๐ “ เจ้าหน้าที่จราจร ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ควบคุมการจราจรจากผู้รับผิดชอบการจราจร

๔.๑๑ “ เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ของหน่วย ขึ้นตรงกองทัพอากาศ

ข้อ ๕ ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่

๕.๑ ผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบการจราจร ในเขตของกองทัพอากาศ ณ ที่ตั้งดอนเมือง

๕.๒ หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงกองทัพอากาศ ซึ่งมีพื้นที่อยู่นอกที่ตั้งดอนเมือง มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบการจราจร ในเขตพื้นที่ของส่วนราชการนั้นๆ

๕.๓ ผู้รับผิดชอบการจราจร มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ควบคุม กำกับดูแล แนะนำตักเตือน และจับกุมข้าราชการทหารประจำการ ทหารกองประจำการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ เพื่อให้การปฏิบัติได้เป็นไปตามกฎข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการจราจร

๕.๓.๒ จัดระเบียบสำหรับควบคุมการจราจร และกำหนดพื้นที่จอดยานพาหนะ

๕.๓.๓ ควบคุมการจราจร ณ บริเวณพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยในการสัญจร เช่น ทางร่วมทางแยก และที่คับขัน

๕.๓.๔ ตรวจสอบและสำรวจเส้นทางจราจร

๕.๓.๕ พิจารณาติดตั้งแสดงเครื่องหมายสัญญาณจราจรในบริเวณพื้นที่ต่างๆ

๕.๓.๖ ติดตามและรายงานการเคลื่อนไหวของการจราจร

๕.๓.๗ พิจารณาให้การช่วยเหลือยานพาหนะที่ขัดข้อง หรือเสียหาย ซึ่งกีดขวางการจราจร

๕.๓.๘ ประสานและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่จราจรตามความจำเป็น

๕.๓.๙ ออกใบแจ้งความผิดแก่ผู้ ที่ ผ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก ตลอดจนข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่ง ซึ่งเกี่ยวกับจราจรทางบก

๕.๔ เจ้าหน้าที่จราจร มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับผิดชอบการจราจร

๕.๕ เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ มีหน้าที่ แนะนำ ตักเตือน จับกุมข้าราชการทหารประจำการ ทหารกองประจำการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ หรือเชิญตัวผู้ฝ่าฝืนที่ไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบ หรือคำแนะนำ ตักเตือน แล้วรายงานต่อนายทหารเวรประจำส่วนราชการนั้นทราบ เพื่อดำเนินการตามที่สมควร

ข้อ ๖ การวางแผนการจราจร

๖.๑ ให้ผู้รับผิดชอบการจราจร พิจารณาวางแผนการจราจร และแสดงเครื่องหมายสัญญาณการจราจร ตามกฎหมาย และตามความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการสัญจร

๖.๒ ให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศในเขตที่ตั้งดอนเมือง ให้ความร่วมมือกับ ผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ในการพิจารณาวางแผนการจราจร และถ้าพิจารณาเห็นว่าบริเวณใดควรเป็นเขตปกปิด ให้ทำความตกลงกับผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง แล้วจัดเครื่องหมายแสดงไว้ให้ปรากฏ หรือจะจัดเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยเหลือควบคุมการจราจรภายในเขตรับผิดชอบของตนก็กระทำได้

๖.๓ ให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศนอกเขตที่ตั้งดอนเมือง ที่มีบริเวณติดต่อกัน แต่การบังคับบัญชามิได้ขึ้นแก่กัน ให้ทำความตกลงเรื่องการจราจรของทุกฝ่ายให้เป็นไปด้วยดี

๖.๔ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น เช่นยานพาหนะชนกัน ให้ผู้ประสบอุบัติเหตุ รีบแจ้งต่อผู้รับผิดชอบการจราจร หรือเจ้าหน้าที่จราจร เพื่อดำเนินการตามหน้าที่ และถ้าไม่มีความจำเป็นเกี่ยวกับการช่วยชีวิต ผู้ประสบอุบัติเหตุ หรือยานพาหนะที่ชนกันนั้น ไม่เป็นเหตุกีดขวางการจราจรโดยแท้จริงแล้วห้ามเคลื่อนย้ายยานพาหนะนั้นๆ จนกว่าเจ้าหน้าที่จะได้ทำเครื่องหมาย หรือแผนที่สังเขปไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๗ การปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรบุคคล หรือยานพาหนะที่ใช้เส้นทางสัญจรภายในบริเวณพื้นที่ของกองทัพอากาศ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ คำสั่งของกระทรวงกลาโหม หรือการสั่งการอื่นใดที่ผู้รับผิดชอบการจราจรได้กำหนดขึ้น ตามที่ให้อำนาจไว้ในข้อ ๑๓ กับต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบกอีกด้วย

ข้อ ๘ อัตราความเร็วของยานพาหนะ

๘.๑ กำหนดให้ใช้ความเร็วไม่เกิน ๖๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง บนทางทุกสายภายในบริเวณส่วนราชการ กองทัพอากาศ ถ้าทางสายใดหรือตอนใด กำหนดอัตราความเร็วไว้เป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติได้ไม่เกินความเร็วนั้น

๘.๒ อัตราความเร็วตามที่ระบุไว้ในข้อ ๘.๑ มิให้ใช้บังคับแก่รถดับเพลิง รถพยาบาลหรือรถเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือระงับภัยพิบัติต่างๆ ที่อาจใช้ความเร็วได้ตามความเหมาะสม ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ผู้ขับขี่ยานพาหนะนั้นๆ ต้องใช้ความระมัดระวังอันตรายจากการใช้ความเร็วเกินกว่ากำหนดของยานพาหนะเป็นพิเศษ และต้องให้มีเสียงสัญญาณตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก กำหนดไว้ด้วย

ข้อ ๙ การปฏิบัติการจราจรเกี่ยวกับสนามบิน และอากาศยานสนามบินใช้สำหรับอากาศยานโดยเฉพาะจะมีป้ายเครื่องหมายสัญญาณจราจรหรือไม่ก็ตาม ห้ามบุคคลหรือยานพาหนะ ใช้สนามบินเป็นทางสัญจร เว้นแต่จะกำหนดไว้ในข้อ ๙.๔ หรือมีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่อันเกี่ยวกับการบินโดยตรง และผู้ขับขี่ยานพาหนะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อความปลอดภัยของอากาศยาน โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑ ห้ามเข้าใกล้อากาศยานภายในระยะ ๕๐ เมตร เว้นแต่บริเวณนั้นเป็นพื้นที่จำกัด ไม่อาจรักษาระยะให้ห่างจากอากาศยานตามกำหนดนั้นได้ ให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะพึงระมัดระวังในการเคลื่อนที่ แต่มิให้ใช้บังคับแก่ยานพาหนะของเจ้าหน้าที่ หรืออุปกรณ์อันเกี่ยวข้องสนับสนุนอากาศยานเครื่องนั้นโดยตรง

๙.๒ ห้ามนำสิ่งกีดขวางใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่ออากาศยานมาจอด หรือวางพักไว้บนทางวิ่ง ไหล่ทางวิ่ง หรือทางขับเป็นอันตราย เมื่อจำเป็นต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่บนทางดังกล่าว ให้กำหนดกำจัดเขตพื้นที้นั้นโดยปักธงแดง หรือวางไฟสีแดงไว้ให้เห็นเด่นชัด

๙.๓ ห้ามจอดยานพาหนะ หรือวางพักสิ่งของอุปกรณ์ใดๆ อันจะเป็นอันตรายต่ออากาศยานบนไหล่ทางขับ ลานจอด ถ้าจำเป็นให้จอด หรือวางไว้ให้ห่างจากไหล่ทางขับ หรือลานจอด ไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตร

๙.๔ อนุญาตให้บุคคล หรือยานพาหนะสัญจรบนทางวิ่ง ทางขับ ลานจอด ได้เป็นบางแห่ง ตามที่ผู้รับผิดชอบการจราจรกำหนด การสัญจรในที่อนุญาตดังกล่าว ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๙.๔.๑ เมื่อมีสัญญาณแดง หรือไฟสีแดง หรือเครื่องหมายห้ามผ่าน จะข้ามหรือผ่านไม่ได้จนกว่าจะมีสัญญาณเขียว หรือไฟสีเขียว หรือเครื่องหมายห้ามผ่านเปิดทางให้แล้วจึงจะผ่านได้ แต่ทั้งนี้ต้องดูให้รอบคอบก่อนอีกด้วยว่า การผ่านไปนั้นจะไม่เป็นอันตรายต่อตนเอง หรืออากาศยาน

๙.๔.๒ การหยุดคอยเมื่อมีสัญญาณห้ามผ่าน ต้องไม่ล้ำเส้นแนวหยุด หรือป้ายเครื่องหมาย ถ้าเป็นยานพาหนะต้องจอดให้ชิดขอบทางด้านซ้าย การใช้แสงไฟยานพาหนะต่างๆ ขณะหยุดคอยในเวลากลางคืน ให้ใช้ได้เพียงโคมไฟเล็กเท่านั้น และต้องพร้อมที่จะเคลื่อนที่ได้ทันที หากจำเป็นที่จะหลีกเลี่ยงให้อากาศยาน หรือยานพาหนะของเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือระงับภัยพิบัติต่างๆ

ข้อ ๑๐ การสัญจรในบริเวณที่ปิดการจราจรบริเวณใดที่ปิดการจราจรตลอดเวลา หรือเฉพาะเวลา บุคคล หรือยานพาหนะของส่วนราชการกองทัพอากาศ ที่มีสิทธิผ่านได้คือ

๑๐.๑ เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ พร้อมด้วยยานพาหนะ (ถ้ามี) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในเขตที่จำเป็นต้องผ่าน และต้องมีเครื่องหมาย หรือบัตร ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการของกองทัพอากาศ ณ ที่ตั้งนั้นๆ เป็นผู้ออกให้ (แบบบัตรใช้ตามแผนกท้ายระเบียบนี้)

๑๐.๒ รถพยาบาล หรือการนำคนป่วย เพื่อการรักษาพยาบาล หรือการฝึก

๑๐.๓ รถดับเพลิง เพื่อการดับเพลิง หรือการฝึก

๑๐.๔ รถเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือระงับภัยพิบัติต่างๆ หรือการฝึก

๑๐.๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพอากาศที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๖ บุคคล หรือยานพาหนะ ซึ่งได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบการจราจร เป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๑๑ ข้อกำหนดอื่นๆ สำหรับบุคคลที่สัญจร หรือขับขี่ยานพาหนะเข้ามาในส่วนราชการกองทัพอากาศ ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑๑.๑ ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะ และพร้อมที่จะให้เจ้าหน้าที่จราจรตรวจได้ทุกโอกาส ถ้าเป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะของกองทัพอากาศ ต้องมีบัตรอนุญาตขับขี่ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมด้วย

๑๑.๒ ผู้ขับขี่ยานพาหนะพึงจำกัดการใช้เสียงสัญญาณ เพียงเพื่อความปลอดภัยในการจราจรเท่านั้น เมื่อผ่านบริเวณโรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ราชการ เขตโรงที่พักทหาร หรือบริเวณบ้านพักอาศัย ให้ลดอัตราความเร็วลง และห้ามใช้เสียงสัญญาณโดยไม่จำเป็น หรือบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้อย่างไร ให้ปฏิบัติตามนั้นโดยเคร่งครัด

๑๑.๓ การขับขี่ด้วยยานพาหนะ เมื่อผ่านช่องทาง หรือบริเวณที่มีเจ้าหน้าที่รักษาการณ์ และเจ้าหน้าที่รักษาการณ์เรียกหยุดเพื่อตรวจ ต้องหยุดยานพาหนะเพื่อรับการตรวจ สำหรับผู้ขับขี่รถจักรยานสองล้อให้ลงจากรถด้วย

๑๑.๔ ทางสายใดที่ห้ามยานพาหนะผ่าน แต่อนุญาตให้บุคคลผ่านได้นั้น ยอมให้รถจักรยานสองล้อผ่านได้ด้วย

๑๑.๕ ผู้สัญจร ต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย ไม่แสดงกริยาหยาบคาย หรือส่งเสียงอื้ออึง

๑๑.๖ เมื่อนำยานพาหนะผ่านไปบริเวณใด ผู้นั้นต้องแน่ใจว่ามีสิทธิจะปฏิบัติเช่นนั้นได้หรือไม่ หากเกิดความผิดพลาดขึ้น จะแก้ตัวหรือโต้แย้งว่าไม่ทราบระเบียบ หรือไม่เห็นเครื่องหมายสัญญาณการจราจรนั้นมีได้ ทั้งต้องเชื่อฟังคำแนะนำ ตักเตือน ของเจ้าหน้าที่จราจรโดยเคร่งครัด

๑๑.๗ ห้ามนำปศุสัตว์ หรือสัตว์พาหนะมาเลี้ยงในบริเวณที่ตั้งกองบิน หรือส่วนราชการกองทัพอากาศ ทุกแห่ง และห้ามกระทำการใด ๆ ให้กีดขวางการจราจรโดยเหตุอันไม่สมควร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก ผู้รับผิดชอบการจราจร

ข้อ ๑๒ บทลงโทษ

๑๒.๑ บุคคลสังกัดกองทัพอากาศ พิจารณาลงทัณฑ์ทางวินัยตามสมควรแก่กรณี

๑๒.๒ ครอบครัว หรือผู้อาศัยของบุคคลสังกัดกองทัพอากาศ ที่มีบ้านพักอาศัยในส่วนราชการ กองทัพอากาศ พิจารณาตามที่เห็นสมควร และอาจพิจารณาลงทัณฑ์แก่หัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นทหาร ประจำการ หรือลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ

๑๒.๓ บุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อราชการ หรือธุรกิจส่วนตัว ที่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยการผ่านเข้า-ออกบริเวณที่ตั้งส่วนราชการกองทัพอากาศแล้วพิจารณาตามที่เห็นสมควร และอาจ พิจารณาลงโทษแก่หน่วยคู่สัญญา ที่มีข้อผูกพันอยู่กับผู้นั้นได้อีกด้วย

๑๒.๔ การฝ่าฝืนตามข้อ ๑๒.๑ ๑๒.๒ และ ๑๒.๓ หากเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือ เป็นความผิดทางอาญา จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๑๒.๕ ผู้ที่ได้รับแจ้งความผิดการจราจรทางบก ให้ไปรายงานตัว ณ กรมทหารสารวัตรทหารอากาศ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ภายใน ๗ วัน หากไม่ไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่จราจรภายในกำหนด ให้ผู้รับผิดชอบการจราจรดำเนินการรายงานหน่วยต้นสังกัดตามข้อ ๑๒.๑, ๑๒.๒ หรือหน่วยคู่สัญญา ที่มี ข้อผูกพันอยู่กับกองทัพอากาศ หรือหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศแล้วแต่กรณีหากการฝ่าฝืนนั้นจะต้อง ดำเนินการตามข้อ ๑๒.๔ ให้ผู้รับผิดชอบการจราจร ดำเนินการแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ ให้ผู้รับผิดชอบการจราจร มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จราจร ประชาสัมพันธ์ หรือออกระเบียบปลีกย่อย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๔ ให้กรมพลธิการทหารอากาศ จัดหาและแจกจ่ายแบบพิมพ์ตาม ผนวก ข. ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๕ ให้ผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

พลอากาศเอก อมร แนวนมาลี

(อมร แนวนมาลี)

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

การควบคุมการจราจรทางทหาร

๑. กล่าวนำ

ในยามเมื่อมีสงครามเกิดการรบสู้รบ ทหารต้องอาศัยการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วเป็นหลัก การเคลื่อนที่ จะต้องเป็นไปด้วยความสะดวก ติดขัดน้อยที่สุด และสามารถเข้าถึงที่หมายได้อย่างรวดเร็ว การกระทำดังที่กล่าวมานี้ ย่อมขึ้นอยู่กับเส้นทางและการควบคุมการจราจรที่ดี อันเป็นหน้าที่พึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ของผู้ปฏิบัติหน้าที่สารวัตรทหารอย่างหนึ่ง เพื่อให้การเคลื่อนที่ของฝ่ายตนเป็นไปได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย ในยามที่สถานการณ์ปกติ สารวัตรทหารก็มีหน้าที่ คือ การควบคุมการจราจรภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบอีกหน้าที่หนึ่ง สารวัตรทหารจึงต้องรู้จัก รั้ววิธี ในการควบคุมการจราจร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้รถในเส้นทาง เป็นการช่วยลดอุบัติเหตุภายในเขตทหาร

๒. คำจำกัดความ

๒.๑ การจราจร ประกอบด้วย ๓ ประการ

๒.๑.๑ การเคลื่อนที่ ของยานพาหนะ

๒.๑.๑.๑ ลากจูงด้วยแรงคน

๒.๑.๑.๒ ลากจูงด้วยแรงสัตว์

๒.๑.๑.๓ เครื่องจักรกล

๒.๑.๒ การเคลื่อนที่ ของสัตว์รวมทั้งคนขี่สัตว์

๒.๑.๓ การเคลื่อนที่ ของคนเดินเท้าบนเส้นทางต่างๆ

๒.๒ การควบคุมการจราจรทางทหาร คือ การควบคุมการเคลื่อนที่ของยานพาหนะ, สัตว์ และคนเดินเท้า บนเส้นทางหรือในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และกระแสนการจราจรสามารถไหลลื่นได้อย่างต่อเนื่องสมตามความมุ่งหมายของทางทหาร

๓. หลักในการควบคุมการจราจรทางทหาร

๓.๑ หลักขั้นมูลฐาน คือ การควบคุมแต่น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น เพื่อให้กระแสของการจราจรผ่านไปได้อย่าง และปลอดภัยที่สุด

๓.๒ การควบคุมการจราจรในเขตภายใน คือ การมุ่งถึงความปลอดภัยเป็นหลัก

๓.๓ การควบคุมการจราจรในเขตหน้า คือ การมุ่งถึงการเคลื่อนที่ของการจราจรโดยไม่ติดขัดเป็นหลักแต่อย่างไรก็ตาม ในการควบคุมการจราจร ทั้งในเขตภายในและเขตหน้านั้น จะให้การเคลื่อนที่โดยไม่ติดขัดเลย และปราศจากความปลอดภัยอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น คงเป็นไปได้

๔. ปัญหาที่ทำให้เกิดการติดขัดทางจราจร แบ่งออกเป็น ๔ อย่าง คือ

๔.๑ LATERAL ได้แก่ การติดขัดของยานพาหนะบนเส้นทางที่ติดกัน

๔.๒ MAGINAL ได้แก่ การติดขัดที่เกิดขึ้นระหว่างยานพาหนะบนถนนกับวัตถุที่อยู่ริมทาง

๔.๓ MEDIAL ได้แก่ การติดขัดของยานพาหนะซึ่งแล่นอยู่บนเส้นทางเดียวกันแต่ในทิศทางตรงข้าม

๔.๔ INTRA ได้แก่ การติดขัดของยานพาหนะบนเส้นทาง ที่เคลื่อนที่ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ใช้ความเร็วที่ต่างกัน

๕. วิธีแก้ปัญหากการติดขัดทางจราจร

๕.๑ การวางแผน

๕.๑.๑ แยกเวลา (TIME SEPARATION)

๕.๑.๒ แยกช่องว่าง (SPACE SEPARATION)

๕.๒ การใช้สิ่งต่างๆต่อไปนี้แก้ปัญหา

๕.๒.๑ การใช้งานช่าง (ENGINEERING)

๕.๒.๒ การให้ความรู้ (EDUCATION)

๕.๒.๓ การบังคับ (ENFORCEMENT)

๖. หลักการเบื้องต้นในการควบคุมการจราจรทางทหารในสภาพการรบ ข้าศึกที่มีกำลังเหนือกว่ามักจะ ได้เปรียบในเชิงการต่อสู้ แต่อาจจะพ่ายแพ้แก่ฝ่ายเราซึ่งมีความพร้อม มีการเคลื่อนที่ด้วยความรวดเร็ว มีความคล่องตัวสูงกว่า สามารถจะรวบรวมกำลัง ณ ตำบลแตกหักได้อย่างรวดเร็ว มีการวางแผนควบคุม การจราจรได้อย่างรอบคอบถูกต้อง แล้วดำเนินการด้วยยุทธวิธีที่ดี ย่อมทำให้เกิดผลประสบความสำเร็จ ได้รับ ชัยชนะในที่สุดได้

๗. ระบบการควบคุมการจราจร แบ่งออกเป็น ๒ ระบบ คือ

๗.๑ ระบบการควบคุมเป็นพื้นที่ (AREA CONTROL) มีการปฏิบัติ ๒ รูปแบบ คือ

๗.๑.๑ การควบคุมการจราจรเป็นพื้นที่ ที่มีการปฏิบัติภายในขอบเขตอันจำกัดหรือภายในพื้นที่แห่งใด แห่งหนึ่งโดยเฉพาะ และมีทหารสารวัตรเป็นผู้รับผิดชอบ ดูแลจัดการ ควบคุมภายในเขตพื้นที่นั้น

๗.๑.๒ การควบคุมการจราจรเป็นพื้นที่ ที่ต้องปฏิบัติภายในขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบได้แก่ในเขต ค่ายทหาร, ในเขตของกองพล, ในเขตของกองทัพน้อย หรือภายในเขตของกองทัพ

๗.๒ ระบบการควบคุมโดยหน่วย (หน่วยเป็นผู้จัด)(ORGANIZATION) มี ๒ รูปแบบ คือ

๗.๒.๑ การควบคุมการจราจรซึ่งหน่วยจัดขึ้นเองขณะกำลังเคลื่อนที่ การจัดแบบนี้ขึ้นอยู่กับความ รับผิดชอบของผู้บังคับหน่วยเคลื่อนที่นั้นๆ และเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมการจราจรให้เป็นไปตามการ ควบคุมการจราจรเป็นพื้นที่ โดยทั้งต้องเชื่อฟังคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ทหารสารวัตร ซึ่งเป็นผู้รักษาการณ์ ในการควบคุมการจราจรเป็นพื้นที่ด้วย

๗.๒.๒ การควบคุมการจราจรที่ใช้ได้เสมอเมื่อต้องการควบคุมการจราจร และในขณะนั้นไม่มีเจ้าหน้าที่ ทหารสารวัตรมาดูแลการควบคุมการจราจรเป็นพื้นที่อยู่

๘. วิธีควบคุมการจราจร แบ่งออกเป็น ๓ วิธี ด้วยกันคือ

๘.๑ การควบคุมเป็นตำบล มี ๓ แบบ ได้แก่

๘.๑.๑ การควบคุมเป็นตำบล ณ จุดสำคัญตำบลใดตำบลหนึ่งที่ต้องการ

๘.๑.๒ การควบคุมเป็นตำบล ที่กระทำในระบบการควบคุมเป็นพื้นที่

๘.๑.๓ การควบคุมเป็นตำบล ที่กระทำในระบบการควบคุมหน่วย มักจะเป็นในกรณีของการ เคลื่อนย้าย เช่น กองพลใช้กำลังเจ้าหน้าที่ทหารสารวัตรของกองร้อย ซึ่งจัดตามอัตราทหารสารวัตรของกองพล ทำการควบคุมการจราจร โดยตั้งเป็นสถานีควบคุมการจราจรขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้าย

๘.๒ การควบคุมโดยสายตรวจจราจร แบ่งเป็น

๘.๒.๑ สายตรวจจราจร การกระทำต่อเส้นทางใดเส้นทางหนึ่งโดยเฉพาะ หรือในขอบข่ายของถนนที่ ต้องการกำกับดูแลและปฏิบัติภารกิจในหน้าที่สายตรวจ

๘.๒.๒ ภารกิจของสายตรวจจราจร ได้แก่

๘.๒.๒.๑ สังเกตการณ์และรายงานถึงความจำเป็น ที่ต้องมีการช่วยทำนุบำรุงดูแลรักษาและ การสร้างถนน

๘.๒.๒.๒ ให้คำแนะนำการเปลี่ยนแปลงแผนการควบคุมจราจร

๘.๒.๒.๓ รายงานถึงความเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายจราจรเสียใหม่ และติดตั้งเครื่องหมายใหม่

แทนของเก่า

๘.๒.๒.๔ บังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ

๘.๒.๒.๕ ให้ข่าวสารและชี้แนะทิศทางหรือเส้นทาง

๘.๒.๒.๖ ดำเนินการเกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรที่เกิดขึ้น

๘.๒.๒.๗ ช่วยเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจร ณ จุดประจำตำบล

๘.๒.๒.๘ รายงานความคืบหน้าของขบวน

๘.๒.๒.๙ รายงานการเคลื่อนที่ทางการจราจรที่ไม่เป็นไปตามตารางการเคลื่อนย้ายและไม่มี

ตารางกำหนด

๘.๒.๒.๑๐ จัดการคุ้มกันขบวนเคลื่อนที่ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

๘.๒.๓ ตระเวนตรวจ กระทำได้ ๔ วิธี ดังนี้

๘.๒.๓.๑ การใช้ความเร็วเท่าๆกับการจราจรทั่วไป คือเคลื่อนที่ไปในกระแสจราจรที่จำกัดความเร็ว ข้อดีวิธีนี้ เหมาะกับการใช้ในพื้นที่โล่งแจ้ง ข้อเสีย รถที่จะเห็นเราเป็นรถที่สวนหรือรถที่อยู่ใกล้เราเท่านั้น สรุปคือ มีผู้เห็นเราน้อยไป

๘.๒.๓.๒ การใช้ความเร็วต่ำกว่าการจราจรทั่วไป คือเคลื่อนที่ไปในกระแสจราจรแต่ใช้ความเร็วที่ต่ำกว่า ข้อดีวิธีนี้ สามารถตรวจตราได้ทั่วถึงและละเอียดกว่า ใช้ในพื้นที่ที่มีการปลูกสร้างดี ข้อเสีย ทำให้การจราจรคับคั่ง เพราะการเคลื่อนที่ช้าเกินไป

๘.๒.๓.๓ การใช้ความเร็วเกินกำหนด ซึ่งอาจเป็นอันตรายและผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ไม่ควรนำมาใช้หากไม่จำเป็น

๘.๒.๓.๔ การจอดอยู่กับที่ โดยการจอดรถไว้ในบริเวณทางที่คับขัน ทางขึ้นหรือทางลงเนินทางที่มีอุบัติเหตุจราจรบ่อยๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ขับรถคนอื่นๆได้เห็นและเกรงกลัว ไม่กล้าฝ่าฝืนกฎจราจรบริเวณนั้นเป็นการลดอุบัติเหตุ

๘.๒.๔ สายตรวจที่ดี ๕ ข้อ

๘.๒.๔.๑ กระทำโดยเปิดเผย

๘.๒.๔.๒ แบ่งเป็นเวลา

๘.๒.๔.๓ แก้ไขปัญหาทันที

๘.๒.๔.๔ ช่วยเหลือผู้ขับขี่

๘.๒.๔.๕ รายงานเหตุการณ์และสิ่งที่ควรแก้ไข

๘.๒.๕ ความมุ่งหมาย ของงานสายตรวจจราจร

๘.๒.๕.๑ ทำการติดต่อประสานระหว่างตำบลควบคุมการจราจร

๘.๒.๕.๒ ตรวจสอบและควบคุมการคับคั่งของการจราจร

๘.๒.๕.๓ ช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ

๘.๒.๕.๔ ตรวจสอบและรายงานสภาพของถนน

๘.๒.๕.๕ ทำการขนส่งทหารพลัดหน่วย

๘.๓ การคุ้มกันขบวนจะใช้เมื่อต้องการควบคุมขบวนเคลื่อนที่ โดยเฉพาะทั้งภายในระบบการควบคุมเป็นพื้นที่ และการควบคุมโดยหน่วย มี ๔ ชนิดด้วยกัน ได้แก่

๘.๓.๑ การคุ้มกันด้วยการนำขบวน (LEAD) เป็นการนำเจ้าหน้าที่น้อยที่สุด แต่ไม่เหมาะที่จะใช้กับขบวนยาวๆและต้องการรายละเอียดในการควบคุมมาก แบ่งเป็น

๘.๓.๑.๑ ใช้ยานพาหนะ ๑ คัน นำขบวน

๘.๓.๑.๒ ใช้ยานพาหนะ ๑ คัน ตามหลังขบวน

๘.๓.๒ การคุ้มกันด้วยการก้าวสกัด (LEAD FROG) กระทำได้ด้วย

๘.๓.๒.๑ ใช้เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารเคลื่อนที่ล่วงหน้าไปก่อนด้วยรถยนต์หรือจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะ ๑/๔ คัน

๘.๓.๒.๒ หยุดทำการควบคุมการจราจร ณ ตำบลที่ติดขัด

๘.๓.๒.๓ ปลอ่ยให้ขบวนเคลื่อนที่ผ่านจนสุดขบวน

๘.๓.๒.๔ เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารใช้ยานพาหนะขับแซงขึ้นหน้าขบวนไปก่อน เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดตำบลที่ติดขัด จนสิ้นสุดการเคลื่อนที่ของขบวน

๘.๓.๓ การคุ้มกันด้วยการก้าวสัดดัดแปลง (MODIFIED LEAD FROG) เป็นการใช่วิธีเดียวกันกับการคุ้มกันด้วยการก้าวสัด แต่เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารไม่จำเป็นต้องรอให้ขบวนผ่านไปให้จนหมด ให้ขบวนนั้นปิดกันจราจรเอง และเมื่อสามารถผ่านจุดคับคั่ง หรือทางแยกนั้นไปได้แล้วเพียงเล็กน้อยก็ตาม เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารก็สามารถขับแซงขึ้นหน้าไปได้อีก ข้อดีของการคุ้มกันด้วยการก้าวสัดหรือก้าวสัดดัดแปลงคือ ใช้จำนวนกำลังคนน้อยเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว เหมาะกับการคุ้มกันขบวนที่สั้นๆและเคลื่อนที่ในระยะใกล้ ส่วนข้อเสีย คือ ปฏิบัติค่อนข้างยาก มีอันตรายมาก และทั้งการคุ้มกันด้วยการก้าวสัดหรือการก้าวสัดดัดแปลง ไม่ควรใช้ในเส้นทางที่แคบๆมีฝุ่นละอองถนนลื่น หรือเวลากลางคืนทางร่วมทางแยกซึ่งมีอันตรายมากที่ไม่มีการควบคุมการจราจร

๘.๓.๔ การคุ้มกันด้วยการใช้รถว่าง (EMTRY TRUCK) การคุ้มกันชนิดนี้เหมาะเป็นพิเศษ สำหรับควบคุมการจราจรให้การเคลื่อนที่ของขบวนที่ยาวๆและไปในระยะทางที่ไกลๆ

การวิเคราะห์และสอบสวนอุบัติเหตุจราจรทางทหาร

๑. กล่าวนำ การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรที่เกิดในพื้นที่เขตรับผิดชอบของทหารนั้น เป็นภารกิจที่จำเป็นอย่างยิ่งของสารวัตรทหาร ซึ่งต้องกระทำตามลำดับขั้นตอนในเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยป้องกัน และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุจราจรให้ลดน้อยลงจนไม่เกิดขึ้นอีกเลย ภายในอนาคต โดยต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

๒. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจร หมายถึง การใคร่ครวญ แยกแยะสิ่งที่จะพิจารณา ออกเป็นส่วนย่อยๆ ที่มี ความสัมพันธ์ในเรื่องของอุบัติเหตุ เพื่อศึกษาให้่องแท้ถึงสาเหตุอันทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรขึ้น เช่น

๒.๑ วิเคราะห์โดยการศึกษาถึงตำบลที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

๒.๑.๑ จัดบันทึกข้อมูลไว้ ทำให้ทราบถึงจุด หรือสถานที่เริ่มต้นของการเกิดอุบัติเหตุจราจร

๒.๑.๒ บันทึกลงในแบบฟอร์ม และในแผนผังที่จัดทำขึ้น แสดงให้ปรากฏเมื่อมีอุบัติเหตุแต่ละครั้ง ในหลายๆ จุด เช่น ทางร่วมทางแยก บนเส้นทางอื่นๆ เพื่อให้ทราบว่า เป็นจุดอันตราย

๒.๑.๓ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจำนวน ๔ ครั้ง หรือมากกว่าของตำบลหนึ่งๆ ในรอบ ๑๒ เดือน ควรจะต้องพิจารณาถึงตำบลนั้นให้มาก และต้องจัดทำแผนการชนกันขึ้น

๒.๑.๔ แผนผังการชนกัน ต้องขยายแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของเส้นทางที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นโดยการ ลงเส้นหนักไว้ และลากเส้นแสดงทิศทางแทนอุบัติเหตุขึ้น ส่วนยานพาหนะหรือตัวบุคคลอาจแสดงเป็น สัญลักษณ์ไว้

๒.๒ วิเคราะห์จากการจัดทำรายงานอุบัติเหตุจราจร ซึ่งได้มาจากข้อเท็จจริง บันทึกจากกล้องที่ติดตั้งไว้ บันทึกจากสังเกตเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุ บันทึกจากคนขับ บันทึกจากประจักษ์พยานที่เกิดเหตุหรือพยาน แวดล้อมขณะนั้น

๒.๓ วิเคราะห์โดยกำหนดสาเหตุ ความน่าจะเป็น เหตุแห่งการทำให้เกิดอุบัติเหตุ อาศัยความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ที่ได้สัมผัสคลุกคลี นำมาประกอบเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงให้ปรากฏ

๒.๔ วิเคราะห์อย่างถูกต้องและแม่นยำ ช่วยให้สารวัตรทหารสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางจราจรภายในเขตทหารได้ง่ายยิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จได้ตาม ความมุ่งหมาย

๓. การเตรียมแผนผังสภาพ ตามปกติแล้วเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นครั้งใดจุดใด แผนผังจะถูกทำขึ้นอย่างหยาบๆ ก่อน ณ ตรงสถานที่เกิดเหตุ แล้วนำมาทำเป็นผังสภาพให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อภายหลังโดยใช้มาตราส่วนและวัดหรือ เพิ่มรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ ถ้าใช้กระดาษขนาด ๘ ๑/๒ (แปดนิ้วครึ่ง) ควรใช้มาตราส่วนที่ ๓๐-๔๐ ฟุต/๑ นิ้ว

๓.๒ ขนาดของถนน ขอบทาง ทางเท้า ความกว้าง

๓.๓ แนวเส้นต่างๆ

๓.๔ สิ่งกีดขวางบนทางเท้า ขอบถนน บนถนน ไหล่ทาง

๓.๕ สิ่งบดบังสายตา มุมถนน

๓.๖ ห้วย หนอง คลอง บึง บ่อ หลุม สะพาน เสาไฟ ท่อ แผ่นป้าย ฉากกั้น รั้ว

๓.๗ สิ่งก่อสร้าง เครื่องหมายจราจร

๓.๘ ชื่อถนน หมายเลข ทิศทาง ความลาดชัน พื้นผิว

๔. การทำแผนผังการชนกัน

๔.๑ การแสดงทิศทาง (ทิศเหนือ) เป็นหลัก

๔.๒ ชื่อและขนาดของแผนผัง

๔.๓ ภาพทางแยกหรือบริเวณที่เป็นจุดหลักเด่นชัด

๔.๔ ชื่อเส้นทาง ถนน สภาพถนน

๔.๕ วันที่จัดทำ วัน เวลา ระบุให้ชัดเจน ข้อมูลที่ได้ ประจักษ์พยาน ผู้ประสบเหตุ คู่กรณี

๔.๖ การลากเส้นแสดงจุดของการเกิดอุบัติเหตุ ทิศทางการเคลื่อนที่ไปจนสิ้นสุด

๔.๗ ข้อมูลที่ได้ ประจักษ์พยาน ผู้ประสบเหตุ คู่กรณี

๕. การถ่ายรูป เก็บภาพ แสดงตำแหน่งการชน

๕.๑ ชนกับคน

๕.๒ ชนกับรถ

๕.๓ ชนกับวัตถุริมทาง

๕.๔ ทิศทางการชน ข้างหน้า ข้างหลัง ด้านข้าง มุมซ้ายขวา

๕.๕ ชนขณะอยู่กับที่ ขณะเคลื่อนที่ ขณะเลี้ยว ในเส้นทาง นอกเส้นทาง

๖. สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรทางทหาร มี ๓ ประการ ได้แก่

๖.๑ สาเหตุโดยตรง คือ พฤติการณ์ที่ไม่เป็นไปตามแบบแผน ก่อให้เกิดอันตราย จากการละเลยของผู้ใช้รถใช้ถนน บนเส้นทางภายในเขตที่ตั้งทางทหาร พฤติการณ์เช่นนี้เมื่อมีอุบัติเหตุทางจราจรเกิดขึ้นสารวัตรทหาร ผู้ทำหน้าที่อยู่ตรงจุดนั้นจะทราบเหตุการณ์ได้ทันที สาเหตุโดยตรงนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท

๖.๑.๑ ความเร็ว คือ การใช้ความเร็วที่ช้า หรือเร็วมากเกินไปกว่าความเร็วปกติไม่สามารถควบคุมได้ และอยู่ในระยะของความปลอดภัยอาจเป็นสาเหตุโดยตรงประการหนึ่ง เช่น

๖.๑.๑.๑ การใช้ความเร็วสำหรับหน่วยจราจรหนึ่งที่จะเคลื่อนที่ตามกันไปตรงทางโค้งให้ได้ ตามกำหนดตามเวลา ซึ่งเป็นไปไม่ได้และเกิดอันตราย

๖.๑.๑.๒ การใช้ความเร็วที่เป็นไปไม่ได้ที่จะหลบหลีกได้อย่างปลอดภัย

๖.๑.๑.๓ การใช้ความเร็วอันอาจสร้างความตกใจแก่หน่วยจราจรอื่น จนนำมาซึ่งก่อให้เกิดอันตราย

๖.๑.๒ พฤติการณ์ขั้นต้น คือ สิ่งที่ทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น

๖.๑.๒.๑ การปฏิบัติที่ผิดไปจากปกติธรรมดา เช่น ลื่นไถล เล่นลงคูคลอง วิ่งข้ามไปทิศทางตรงข้าม

๖.๑.๒.๒ การปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย เช่น ขับผิดเส้นทาง ขับย้อนศรสวนเส้นทางการจราจร ขับถอยหลังฝ่ากระแสดจราจร การจอดรถซ้อนคัน การหยุดหรือจอดไม่ชิดขอบทาง

๖.๑.๒.๓ การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เช่น หลีกเลียงสัญญาณไฟจราจรโดยการขับเข้าสถานีบริการน้ำมัน หรือขับไปอีกเส้นทางที่กำลังให้สัญญาณไฟจราจรผ่าน

๖.๑.๓ การรับรู้ช้า คือ สภาพของการรับรู้ช้าของภัยอันตรายหรือเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในระยะอันใกล้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน อาจเพราะจิตใจที่เหม่อลอย ตกใจ หรือมีสิ่งรบกวนอื่นทำให้เสียสมาธิในการควบคุมรถ เห็นภาวะอันตรายที่กำลังจะเกิดขึ้นแต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะความเร็วนั้น

๖.๑.๔ การหลบหลีก คือ การเลี่ยงที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดอยู่ข้างหน้า หรือในเส้นทางที่กำลังขับเคลื่อนยานพาหนะไป การหลบหลีกนี้จะเกิดขึ้นหลังจากการรับรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เช่น จราจรที่ติดขัด มีด่านตรวจ รถคันหน้าขับช้าแซง จึงทำให้ละเมิดในการใช้ทางร่วมกันการเลี้ยว การกลับรถในที่คับขัน ในที่ห้ามการขอทางแต่ไม่ยอมให้ใช้ทาง แม้กระทั่งการหลบหลีกก้าวพลาดของคนเดินเท้า ที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจร

๖.๒ สาเหตุที่เป็นสื่อ คือ มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น แล้วนำไปสู่สาเหตุโดยตรง เช่น ผิวถนนลื่น ขรุขระ มีเศษหินทรายตกเรียราดบนถนน น้ำมันรั่วไหลลงพื้นถนน ไม่ชำนาญเส้นทาง อุปกรณ์ของรถชำรุด ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสื่อนำไปสู่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรได้ทั้งสิ้น

๖.๓ สาเหตุที่มีมาก่อน คือ การที่รับรู้ว่าจะมีสิ่งนั้นได้เกิดอยู่ก่อนแล้ว แต่ประมาทและละเลยที่จะปฏิบัติให้

ถูกต้องจนทำให้เกิดสาเหตุการเป็นสื่อ และสาเหตุโดยตรงตามมา เช่น ระบุว่าเส้นทางไม่ดี ไม่สะดวก ไม่ปลอดภัยแต่ฝืนจะกระทำ อุปกรณ์ชำรุดแต่ไม่แก้ไข การขับรถเร็วเป็นอันตรายแต่อยากลองเพราะความคึกคะนองมั่นใจในตนเอง ตลอดจนการขาดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในงานนั้นๆ ไม่ปรับปรุงถนนที่ชำรุดทรุดโทรม เป็นบ่อหลุมขรุขระมีน้ำขัง จนนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุมีการบาดเจ็บและเสียชีวิต

๗. สภาพการณ์ของอุบัติเหตุจราจร คือ สิ่งที่ปรากฏขึ้นหรือมีขึ้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอุบัติเหตุจราจรที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งจะต้องมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นดังนี้คือ

๗.๑ ก่อนเกิดเหตุ ผู้ขับขี่จะมีปรากฏการณ์เกิดขึ้นอยู่ ๓ อย่างคือ

๗.๑.๑ จุดที่อาจรับรู้ได้ คือ การเกิดสิ่งผิดปกติ คาดไม่ถึงขึ้นขณะขับขี่ยานพาหนะไปในเส้นทางหรือในสถานที่นั้น ซึ่งบางครั้งบุคคลธรรมดาอาจสามารถรับรู้ได้ในทางปฏิบัติที่กำลังจะเกิดอะไรขึ้น จุดอาจรับรู้ได้นี้จะเกิดขึ้นก่อนจุดรับรู้เสมอ แต่อาจช้าจนไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้แล้วจึงเกิดอุบัติเหตุ

๗.๑.๒ จุดรับรู้ คือ การที่ผู้ขับขี่รับรู้ว่ามีบางสิ่งบางอย่างผิดพลาดและอันตรายกำลังจะเกิดขึ้นจุดรับรู้นี้ใช้วินิจฉัยอุบัติเหตุที่กำลังจะเกิด จากนั้นความรู้สึกอยากหลีกเลี่ยงแก้ไขสถานการณ์ให้ลดความรุนแรงหรือไม่มีเลยตามมา ด้วยการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม

๗.๑.๓ จุดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คือ ปรากฏการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัย เกินการควบคุมไม่อาจหลีกเลี่ยงป้องกันได้ ทั้งผู้ขับขี่และคนเดินเท้า แต่อาจลดความรุนแรงลงได้ด้วยการหาตัวช่วยจนสุดความสามารถ เช่น ห้ามล้อวัสดุอุปกรณ์สิ่งปลูกสร้าง ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมที่คิดว่าลดแรงกระแทก ลดแรงปะทะทำให้เกิดอันตรายน้อยลงได้ จุดไม่อาจหลีกเลี่ยงได้นี้อาจเกิดขึ้นได้พร้อมกันกับจุดรับรู้หรือจุดอาจรับรู้ได้

๗.๒ ขณะเกิดเหตุ ผู้ขับขี่จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ๓ ประการ คือ

๗.๒.๑ เมื่อมีการชน อุบัติเหตุจราจรทั่วไป เกิดขึ้นจากหน่วยจราจรสองหน่วยมาชนกัน ทำให้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นเมื่อสัมผัสกันครั้งแรก เรียกว่า “จุดสัมผัสแรก”

๗.๒.๒ เมื่อไม่มีการชน เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเส้นทาง แต่ไม่มีการชนของหน่วยจราจร เกิดจากการเสียการควบคุมรถเนื่องจากพื้นผิวถนนลื่น การพลิกคว่ำเพราะยางระเบิด หรือผู้โดยสารพลัดตกจากรถขณะกำลังเคลื่อนที่ ไม่มีการชนแต่เป็นอุบัติเหตุในเส้นทาง

๗.๒.๓ เมื่อมีเหตุผิดปกติธรรมดา เช่นรถวิ่งออกนอกเส้นทาง ไปสัมผัสกับสิ่งอื่นในขอบทาง หรือสิ่งอื่นในทิศทางตรงข้ามจนเกิดเป็นอุบัติเหตุจราจร

๗.๓ หลังเกิดเหตุ ผู้ขับขี่จะเกิดเหตุการณ์สำคัญ ๒ ประการ คือ

๗.๓.๑ จุดที่ปะทะกันอย่างแรง คือ จุดที่หน่วยจราจร หรือคนเดินเท้าชนปะทะกันในขณะนั้น ทำให้เกิดเป็นลักษณะของสถานที่เกิดเหตุ มีวัตถุอื่นๆตกเข้ามาประกอบเป็นหลักฐานตรงตำแหน่งปะทะ มีผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต ข้าวของเสียหาย มีการเรียกร้อง

๗.๓.๒ จุดตำแหน่งสุดท้าย คือ จุดที่หน่วยจราจรชนปะทะกันแล้วหยุดอยู่ในตำแหน่งสุดท้ายไม่มีการเคลื่อนไหว ก่อนจะมีการเคลื่อนย้ายสิ่งใดๆออกไปเมื่อภายหลัง ในบางครั้งเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารอาจมองไม่เห็นหรือมองข้ามไปเพราะความรีบเร่งอำนวยความสะดวกในเรื่องผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต ทรัพย์สิน และความปลอดภัยของเส้นทาง สำหรับผู้ขับขี่คนอื่น

๘. การสืบสวนสอบสวนอุบัติเหตุจราจรการสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้ปรากฏ การสอบสวน หมายถึง การซักถามรวบรวมข้อมูลเป็นหลักฐานหรือข้อเท็จจริงเพื่อนำพ้องศาลหาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษต่อไปหลังจากที่ได้วิเคราะห์และทราบถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรแล้วสิ่งที่เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารต้องทำต่อไปคือการเก็บข้อมูล เพื่อสืบสวนสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงทั้งหมด นำไปสู่การหาผู้รับผิดชอบการชดเชย ตลอดจนถูกลงโทษตามกฎหมายกำหนด การสืบสวนสอบสวนนี้เริ่มดำเนินการ ดังนี้

๘.๑ ขั้นเตรียมการ คือ การจัดเตรียมสิ่งต้องใช้ในการสืบสวนสอบสวนต่อไป

๘.๑.๑ เครื่องพิมพ์ เครื่องบันทึก เครื่องเขียน กระดาษ สมุด ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด กล้อง

๘.๑.๒ ยานพาหนะ เครื่องรับส่งวิทยุสื่อสาร ไฟฉายส่องสว่าง สัญญาณไฟฉุกเฉิน

๘.๑.๓ เครื่องมือดับเพลิง ชุดปฐมพยาบาล เครื่องมือทำความสะอาด ถู

๘.๑.๔ เครื่องมือช่างตัดถ่างเหล็ก ชะแลง แม่แรง ลวดสลิง เชือก พลับ สีทาหรือฉีดยาน

๘.๑.๕ เครื่องมือพิเศษที่ช่วยในการสังเกตการณ์ สำหรับค้นหาและพิทักษ์วัตถุพยาน

๘.๑.๖ หีบห่อหรือลังสนามสำหรับเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ง่ายต่อการตรวจสอบและสะดวกใช้

๘.๒ ชั้นสืบสวนสอบสวน เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารต้องปฏิบัติให้เสร็จและครบทุกขั้นตอน แต่ไม่จำเป็นต้องทำตามขั้นตอนทุกอย่างไป อาจแบ่งแยกหน้าที่กันทำให้ครบ ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๘.๒.๑ เมื่อได้รับแจ้ง เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารต้องรีบรุดไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็ว แต่ต้องใช้ความระมัดระวังเรื่องความปลอดภัย สืบสวนตรวจตราเบื้องต้นให้การช่วยเหลือแก่ผู้บาดเจ็บจำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุหาประจักษ์พยานผู้เห็นเหตุการณ์ตามข้อเท็จจริงที่พบเห็นครั้งแรกว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร

๘.๒.๒ แจ้งรถพยาบาล แจ้งหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง และห้ามเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยเด็ดขาด นอกจากแพทย์หรือผู้มีความรู้ความชำนาญที่ผ่านการฝึกอบรมมาในเรื่องการช่วยเหลือผู้ป่วยตามหลักการและถูกวิธี นอกจากนี้ต้องให้การพิทักษ์รักษาทรัพย์สินของผู้ประสบอุบัติเหตุด้วย

๘.๒.๓ ปิดกั้นบริเวณที่เกิดเหตุ ให้การควบคุมการจราจร ให้ความสะดวกแก่หน่วยกู้ภัย อำนาจความสะดวกแก่ผู้ใช้ทางปกติ ใช้อุปกรณ์กรวยวางวางกันทำเครื่องหมายทางเดินรถ ใช้เครื่องส่องสว่างในเส้นทาง จัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลประจำพื้นที่ กันผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องไทยมุงทั้งหลายให้อยู่ในบริเวณที่จำกัด เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

๘.๒.๔ การบันทึกภาพ ถ่ายรูป เก็บรายละเอียด ทั้งภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว

๘.๒.๕ การทำแผนที่สังเขปตามขั้นตอน

๘.๒.๖ การหาพยานหลักฐาน บันทึกในสิ่งที่ได้มาข้อมูลต่างๆ พยานในที่เกิดเหตุ พยานแวดล้อม ผู้บาดเจ็บ ผู้โดยสาร คนเดินเท้าในบริเวณใกล้เคียง จดชื่อสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ให้ข้อมูล

๘.๒.๗ เก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่างๆที่ได้มาเพื่อดำเนินขั้นต่อไป

๘.๒.๘ ทำรายงานสรุปผล นำเสนอผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการต่อไป

๙. การหาข้อเท็จจริงของอุบัติเหตุจราจร

๙.๑ การหาข้อเท็จจริงจากอุบัติเหตุจราจรนั้น นอกเหนือจากการหาข่าวสารจากประชาชนแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การสังเกตจากสภาพวัตถุ ที่เกิดเหตุเพราะเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุด ทำให้ทราบว่าจะอะไรเกิดขึ้นก่อนและหลัง เพราะบางครั้งเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารอาจคาดไม่ถึงว่ามันจะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเหตุการณ์อย่างไร

๙.๒ การตรวจสอบพื้นที่ที่เกิดเหตุ ต้องกระทำซ้ำๆกันหลายๆครั้งเพื่อความรอบคอบได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกัน เริ่มจากจุดปะทะกันครั้งแรก จนจุดมาหยุดอยู่ตรงตำแหน่งสุดท้าย จนการหลบหลีก หรือพฤติกรรมชนแล้วหนี

๙.๓ การตรวจสอบสภาพรถที่เกิดเหตุ สิ่งที่ต้องมาหลังจากการชนกัน ความเสียหาย การหลุดร่วงแตกหัก กระจายของอุปกรณ์ของรถ รอยครูด การลากจูงไถลลื่น รอยเบรก การใช้ความเร็ว ความแรงของการปะทะ สภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นหลักฐานต่อไป

๙.๔ การบันทึกและเก็บข้อมูล เป็นหลักฐานสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต้องดำเนินการ

๙.๔.๑ ใช้แบบฟอร์มที่ถูกต้อง เนื้อหาสมบูรณ์ชัดเจน มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ

๙.๔.๒ วัดและเขียนภาพ การวัดระยะของการเกิดเหตุต้องกระทำซ้ำๆกันหลายๆครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วเขียนภาพขึ้นตามมาตราส่วน มีเครื่องหมายที่ทำเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งสมมติเหล่านั้น

๙.๔.๓ ภาพถ่าย เป็นสิ่งยืนยันที่ใกล้เคียงความจริงทั้งหมดได้ดีกว่าคำพูดหรือคำให้การ การบันทึกภาพทำให้เราย้อนกลับไปดูสิ่งที่ขาดหายไปได้หลายๆ ครั้งจนกระทั่งจางมีรายละเอียดครบถ้วนใครถ่าย ชื่อภาพ ที่ไหน เวลาใด เกิดอะไร อย่างไร ใช้กล้องหรือฟิล์มชนิดไหน มีใครเกี่ยวข้องบ้าง และไม่ควรถกแต่งภาพหรือนำมาขยาย ต้องเก็บรักษาไว้อย่างดี

๙.๔.๔ ต้องบันทึกข้อมูลที่เป็นจริงทั้งหมดแยกระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็นข้อเสนอแนะให้ชัดเจน เขียนรายงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางใช้ในการสืบสวนสอบสวนที่ถูกต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๙.๕ การเขียนรายงาน

๙.๕.๑ เจ้าหน้าที่สารวัตรทหารผู้ทำรายงานต้องทำให้เนื้อหาสาระมีความสมบูรณ์ชัดเจนกะทัดรัดเข้าใจง่ายสรุปข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะข้อห่วงใยไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

๙.๕.๒ การรายงานในหน้าที่พลซบ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นพลซบต้องรายงานเหตุการณ์บันทึกไว้ในแบบฟอร์มให้สมบูรณ์ เพื่อเป็นหลักฐานของการใช้รถที่ต้องตามราชการกำหนด การเคลื่อนย้ายรถที่เกิดเหตุปกติหน่วยทหารที่รับผิดชอบรถนั้นจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ส่วนยานพาหนะของพลเรือนนั้นเจ้าหน้าที่สารวัตรทหารสามารถเคลื่อนย้ายได้ตามคำร้องขอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้เส้นทาง โดยพลเรือนเจ้าของรถนั้นต้องออกค่าใช้จ่ายเอง

การเขียนรายงานจำนวนผู้บาดเจ็บเสียชีวิต ต้องมีแบบรายงานของแพทย์ประกอบด้วย **การป้องกันอุบัติเหตุจากรถทางทหาร** เพื่อเป็นการลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินและง่ายต่อการตรวจสอบหรือเรียกเรื่องชดใช้ค่าเสียหายในอนาคต เป็นการป้องปรามสำหรับผู้ใช้รถว่าหากมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจะถูกตรวจสอบและติดตามได้ถ้าคิดจะหลบหนี และให้มีการใช้ทางร่วมกันอย่างระมัดระวังมีน้ำใจไมตรีต่อกัน จึงควรกำหนดสิ่งต่อไปนี้ขึ้นคือ

๑. รถที่จะนำมาใช้ในทางเดินรถ

- ๑.๑ ต้องนำไปจดทะเบียนและเสียภาษีประจำปี พร้อมสำเนาคู่มือจดทะเบียนรถไว้ประจำรถด้วย
- ๑.๒ ต้องมีเครื่องยนต์ อุปกรณ์ ส่วนควบครบถ้วน และใช้การได้ดี
- ๑.๓ ต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง และมีความปลอดภัย
- ๑.๔ ต้องไม่เกิดเสียงดังเกินเกณฑ์ที่กำหนด (เสียงดังไม่เกิน ๑๐๐ เดซิเบล A เมื่อวัดระยะห่าง ๐.๕ ม.)
- ๑.๕ ต้องไม่เกิดอันตรายทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัย (ควันดำไม่เกินร้อยละ ๕๐ เมื่อวัดอยู่กับที่)
- ๑.๖ ต้องนำรถไปตรวจสภาพเป็นประจำทุกปีดังนี้
 - ๑.๖.๑ รถจักรยานยนต์ เมื่อได้จดทะเบียนมาแล้ว ๕ ปี
 - ๑.๖.๒ รถยนต์ เมื่อได้จดทะเบียนมาแล้ว ๗ ปี
- ๑.๗ รถที่มีไว้เพื่อขายและเพื่อซ่อม (รถป้ายแดง) ให้ใช้ได้เฉพาะกลางวันเท่านั้น (พระอาทิตย์ขึ้น-ตก)

๒. การขับรถในทางเดินรถ

- ๒.๑ ผู้ขับขี่ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ และต้องนำใบอนุญาตขับขี่พกติดตัวไปด้วยทุกครั้งในขณะขับรถ
- ๒.๒ ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้าย และไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ
- ๒.๓ ต้องใช้ความระมัดระวัง พยายามไม่ให้เกิดการชน ไม่ว่าจะขับอยู่ ณ ที่ใดๆของทางแม้กับคนเดิน
- ๒.๔ ต้องไม่ถือหรือใช้โทรศัพท์ขณะขับขี่ เว้นแต่ใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา
- ๒.๕ ต้องไม่ดื่มสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่นในขณะขับขี่ (มีแอลกอฮอล์เกิน ๕๐ ม.ก.เปอร์เซ็นต์ถือว่าเมา)
- ๒.๖ ต้องคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถยนต์
- ๒.๗ ต้องสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งสำหรับผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์
- ๒.๘ ต้องขับรถด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษต่อเด็ก คนชรา และคนพิการขณะที่กำลังใช้ทาง

- ๒.๙ ต้องขับรถให้ห่างจากรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้ทันทีและปลอดภัย เมื่อมีเหตุ
- ๒.๑๐ ในทางเดินรถที่แคบ ไม่อาจสวนทางกันได้โดยปลอดภัย รถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดให้รถคันเล็กกว่าขับผ่านไปก่อน
- ๒.๑๑ เมื่อขับรถถึงทางลาดชันหรือขึ้นสะพาน ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยไปโดนรถที่ขับตามหลังมา รถคันที่ตามหลังมาต้องขับรถให้ระยะห่างออกมาพอสมควรไม่จี้ติดท้ายจนเกินไป
- ๒.๑๒ ต้องไม่ขับรถเร็วกว่าที่กฎหมายกำหนดดังนี้
- ๒.๑๒.๑ ในเขตเทศบาล เมืองพัทยา กรุงเทพฯ ใช้ความเร็วไม่เกิน ๘๐ ก.ม./ช.ม.
 - ๒.๑๒.๒ นอกเขตเทศบาล เมืองพัทยา กรุงเทพฯ ใช้ความเร็วไม่เกิน ๙๐ ก.ม./ช.ม.
 - ๒.๑๒.๓ ทางพิเศษหรือทางด่วน ใช้ความเร็วไม่เกิน ๑๒๐ ก.ม./ช.ม. ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏบนทางนั้นๆ ด้วย
- ๒.๑๓ ต้องใช้ไฟต่ำเมื่อขับรถสวนทางกันในตอนกลางคืน
๓. เมื่อผู้ขับขี่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถ ลดความเร็วรถ หยุดรถ หรือชะลอรถให้คันอื่นผ่านหรือแซงไปให้ปฏิบัติ ดังนี้
- ๓.๑ ต้องให้สัญญาณของรถ เปิดไฟเลี้ยว หรือให้สัญญาณด้วยมือและแขนของผู้ใช้รถดังนี้
 - ๓.๑.๑ เมื่อจะลดความเร็ว ให้ยื่นแขนขวาตรงออกไปโบกมือและแขนขึ้นลง หลายๆ ครั้ง
 - ๓.๑.๒ เมื่อจะหยุดรถ ให้สัญญาณไฟสีแดงที่ทำยรถ หรือยื่นแขนขวาตรงออกไป แขนท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบน และตั้งฝ่ามือขึ้น
 - ๓.๑.๓ เมื่อต้องการให้แซงขึ้นหน้า ยกสัญญาณไฟเลี้ยวซ้ายของรถ หรือยื่นแขนขวาตรงออกไปโบกมือไปข้างหน้าหลายๆ ครั้ง
 - ๓.๑.๔ เมื่อจะเลี้ยวขวา ให้สัญญาณไฟยกเลี้ยวขวา หรือยื่นแขนขวาตรงออกไปเสมอระดับไหล่
 - ๓.๑.๕ เมื่อจะเลี้ยวซ้าย ให้สัญญาณไฟยกเลี้ยวซ้าย หรือยื่นแขนขวาและงอมือชูไปทางซ้ายหลายๆ ครั้ง
 - ๓.๒ ต้องมีระยะทางสำหรับเปิดไฟสัญญาณของรถไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร และมองเห็นได้ในระยะทางไม่น้อยกว่า ๖๐ เมตร
๔. การขับรถผ่านทางร่วมทางแยก หรือวงเวียน ให้ปฏิบัติดังนี้
- ๔.๑ ถ้ามีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นไปก่อน
 - ๔.๒ ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกัน และไม่มีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนขับผ่านไปก่อน เว้นแต่เป็นเส้นทางเอกตัดผ่านทางโท รถทางเอกไปก่อน
 - ๔.๓ เมื่อขับขีรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขีรถในวงเวียนทางขวามือของตนไปก่อน เว้นแต่จะมีสัญญาณไฟจราจร
๕. การขับรถลงจากทางลาดชัน หรือภูเขา ให้ปฏิบัติ ดังนี้
- ๕.๑ ห้ามใช้เกียร์ต่ำ
 - ๕.๒ ห้ามเหยียบคลัตช์
 - ๕.๓ ห้ามดับเครื่องยนต์
๖. เมื่อผู้ขับขี่พบรถฉุกเฉิน ให้ปฏิบัติ ดังนี้
- ๖.๑ ต้องหยุดหรือจอดรถให้ชิดขอบทางด้านซ้าย แต่ห้ามหยุดหรือจอดรถตรงทางร่วมทางแยก
 - ๖.๒ การขับรถตามหลังรถฉุกเฉิน ต้องมีระยะห่างไม่ต่ำกว่า ๕๐ เมตร
๗. การจอดรถ ให้ปฏิบัติ ดังนี้
- ๗.๑ การจอดรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้นได้ ต้องดับเครื่องยนต์และห้ามล้อรถคันนั้นไว้
 - ๗.๒ การจอดรถที่เป็นทางลาดชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้าของรถนั้นเข้าหาขอบทางเสมอ

๗.๓ รถที่เกิดขัดข้องและจำเป็นต้องจอดในทางเดินรถ ต้องจอดในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณจราจรไว้ให้ปรากฏ เพื่อผู้ขับขี่อื่นได้ทราบ

๗.๔ ต้องจอดรถให้ขนานกับขอบทาง หรือขีดขอบทางให้มีระยะห่างไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

๗.๕ ห้ามจอดรถใกล้ตู้ไปรษณีย์ ทางข้าม ท่อน้ำดับเพลิง ในระยะห่างต่ำกว่า ๓ เมตร

๗.๖ ห้ามจอดรถจากปากทางเดินรถในระยะห่างต่ำกว่า ๕ เมตร

๗.๗ ห้ามจอดรถจากทางร่วมทางแยกที่ติดตั้งสัญญาณไฟจราจรในระยะห่างต่ำกว่า ๑๐ เมตร

๗.๘ ห้ามจอดรถจากทางรถไฟผ่านในระยะห่างต่ำกว่า ๑๕ เมตร

๘. การขับแซงและขับผ่านข้างหน้า ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๘.๑ การขับแซงขึ้นหน้าทุกครั้งต้องขับแซงทางด้านขวา โดยให้มีระยะห่างจากรถที่จะถูกแซง และให้เลยไปพอระยะที่สมควรจึงขับรถเข้าชิดซ้ายของทางเดินรถ

๘.๒ ต้องให้สัญญาณไฟกะพริบทางด้านขวา เพื่อแสดงให้คันหลังรู้ว่ากำลังจะแซงขึ้นหน้าไป

๘.๓ ต้องดูกระจกหลังกระจกข้างให้แน่ใจว่า ไม่มีรถจากด้านหลังจะแซงขึ้นมา และดูรถข้างหน้าว่าไม่มีสวนทางมา มีความปลอดภัย

๘.๔ ในเวลากลางคืน ให้แสดงสัญญาณไฟสูงต่ำสลับกันไปเพื่อขอทาง

๘.๕ เมื่อผู้ขับขี้อยู่ทางด้านซ้ายและขับช้า ต้องยินยอมให้ให้รถที่ขับเร็วกว่าแซงไป ต้องลดความเร็วของรถที่ตนขับลง และให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย หรือให้สัญญาณด้วยมือและแขน

๘.๖ ห้ามแซงในระยะ ๓๐ เมตร ก่อนถึงทางร่วมทางแยก หรือวงเวียน

๘.๗ ห้ามแซงเมื่อมองไม่เห็นทางข้างหน้าในระยะ ๖๐ เมตร

๘.๘ ห้ามแซงเมื่อรถขึ้นทางลาดชัน สะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง

๘.๙ ห้ามแซงเมื่อเข้าที่คับขัน หรืออยู่ในเขตปลอดภัย

๙. คนเดินเท้า หมายถึง คนเดินทาง ผู้ใช้รถเข็นเก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการ หรือรถเข็นสำหรับเด็ก ให้ปฏิบัติ

๙.๑ ทางที่มีทางเท้า ให้คนเดินบนทางเท้า ทางที่ไม่มีทางเท้าให้เดินชิดริมทางด้านขวาของตน

๙.๒ การเดินข้ามทางเดินรถ คนเดินเท้าต้องไปข้ามตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอย

๙.๓ ห้ามคนเดินเท้าข้ามทางเดินรถในระยะห่างต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร นับจากสะพานลอย หรือทางข้าม

๙.๔ การข้ามทางที่มีสัญญาณไฟสีแดง ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถในทางข้าม

๙.๕ การข้ามทางที่มีสัญญาณไฟสีเขียว ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น

๙.๖ การข้ามทางที่มีสัญญาณไฟสีเหลืองอำพันหรือเขียวกระพริบ ให้คนเดินเท้าหยุดรอในเขตปลอดภัย

๙.๗ คนเดินเท้าในเวลากลางคืน ควรสวมเสื้อผ้าสีขาว หรือที่มีแสงสะท้อน

๑๐. เมื่อมีอุบัติเหตุจราจรเกิดขึ้น ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑๐.๑ ผู้ขับขี่ที่ทำให้เกิดเหตุ ต้องหยุดรถ และให้ความช่วยเหลือตามสมควร

๑๐.๒ ต้องแสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้เคียงทันที

๑๐.๓ ต้องแจ้งชื่อสกุล ที่อยู่ เลขทะเบียนรถที่ขับขี่ พร้อมกับแจ้งเหตุที่เกิดแก่พนักงานเจ้าหน้าที่

๑๐.๔ ต้องแจ้งชื่อสกุล ที่อยู่ เลขทะเบียนรถที่ขับขี่แก่ผู้เสียหายได้รับทราบด้วย

๑๐.๕ หากผู้ขับขี่ไม่แสดงตนต่อผู้เสียหาย ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ขับหนีไม่หยุดรถ ณ สถานที่เกิดเหตุ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้กระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถคันที่หนีไว้ก่อนจนกว่าคดีจะถึงที่สุด หรือได้ตัวผู้กระทำความผิดมา

๑๐.๖ หากเจ้าของรถหรือผู้ที่ครอบครองรถไม่มาแสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่เกิดเหตุ ให้รถนั้นตกเป็นของรัฐต่อไป

คำสั่งกระทรวงกลาโหม
ที่ ๓๐๔/๑๔
เรื่อง การให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับ

เนื่องจากได้มีส่วนราชการบางแห่งมีความจำเป็นต้องให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับรถของทางราชการ บางรายเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นและพลทหารผู้นั้นเป็นฝ่ายผิดซึ่งจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่ทางราชการหรือค่าเสียหายที่เรียกร้องเอากับทางราชการ แต่พลทหารผู้นั้นก็ไม่สามารถชดใช้ค่าเสียหายได้ แม้จะชดใช้ให้ก็เป็นจำนวนเงินเพียงเล็กน้อย แล้วในที่สุดก็ถูกปลดออกจากกองประจำการไปไม่สามารถเรียกชดใช้ได้อีก แม้จะได้สืบหาหลักทรัพย์ของพลทหารผู้นั้นแล้ว ก็ปรากฏว่าส่วนมากไม่มีหลักทรัพย์ที่จะนำมาชดใช้ค่าเสียหาย ในที่สุดทางราชการต้องเป็นผู้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งปรากฏว่าทางราชการต้องจ่ายเงินงบประมาณไปเพื่อการนี้ปีหนึ่ง ๆ เป็นเงินจำนวนมากทำให้กระทบกระเทือนต่อสถานะงบประมาณของส่วนราชการนั้นและงบประมาณในส่วนรวมของกระทรวงกลาโหมฉะนั้นหากมีส่วนราชการใดยังจำเป็นต้องให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับรถแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาคัดเลือกให้พลทหารกองประจำการเฉพาะผู้ที่มีความประพฤติเหมาะสม มีใบอนุญาตขับขี่ของทางราชการ และมีความชำนาญในการขับรถเท่านั้น มาทำหน้าที่พลขับ
๒. การสั่งให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับรถเป็นการชั่วคราวตามข้อ ๑ ให้กระทำเฉพาะในกรณีที่ไม่ใช่พลขับประจำ และไม่มีนายทหารประทวนอื่นที่มีใบอนุญาตขับขี่ของทางราชการและมีคุณลักษณะตามเหมาะสมเท่านั้น แต่ถ้ามีนายทหารประทวนอื่นที่มีใบอนุญาตขับขี่ของทางราชการและมีคุณลักษณะตามเหมาะสม ก็ให้สั่งนายทหารประทวนนั้นทำหน้าที่พลขับเป็นการชั่วคราว
๓. คำสั่งให้นายทหารประทวนและพลทหารกองประจำการ ทำหน้าที่พลขับรถชั่วคราวต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร
๔. ผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้นายทหารประทวนและพลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับรถชั่วคราว ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาตำแหน่ง ผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการเรือชั้น ๑ ผู้บังคับฝูงบินหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยอิสระตำแหน่งชั้น ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้น ๓ ต้นเรือชั้น ๒ ผู้บังคับหมวดบินชั้น ๒ หรือเทียบเท่าขึ้นไป
๕. ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยราชการที่มีรถยนต์ทำการฝึกอบรมพลขับรถชั่วคราวให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก มารยาทในการขับรถ และอันตรายจากการใช้รถใช้ถนนโดยเข้มงวด กวดขันอยู่เสมอ
๖. ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับทหารว่าด้วยการใช้รถยนต์ทหารโดยเคร่งครัด
๗. ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงให้พลขับรถทราบถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับความเสียหาย การต้องชดใช้ค่าเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น ตลอดจนการที่อาจต้องมีความผิดทางอาญาอันเนื่องจากการขับรถ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๑๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

คำสั่งกองทัพอากาศ
(เฉพาะ)
ที่ ๓๘๘/๓๓
เรื่อง ผู้มีสิทธิขั้บรยนต์ทหาร

ด้วยปรากฏว่าหน่วยต่างๆ ของทอ.ที่มีรยนต์ทหารอยู่ในความรับผิดชอบยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติรยนต์ทหาร พ.ศ.๒๔๗๖ ข้อบังคับทหารว่าด้วยการใช้รยนต์ทหาร พ.ศ.๒๔๘๐ และคำสั่งของ ผบ.ทอ. ซึ่งได้อนุมัติในหลักการไว้ท้ายหนังสือ ขส.ทอ.ที่ กท ๐๓๕๕/๘๖๕๖ ลง ๓๐ พ.ย.๑๙ เรื่อง ใ้ใบอนุญาตพิเศษสำหรับขั้บรยนต์ทหาร (ทอ.ลับที่ ๗๒๕๗/๑๙) คือ ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่ขั้บรยนต์ทหารทำการขั้บรยนต์ทหาร ซึ่งการกระทำดังกล่าวนอกจากจะผิดระเบียบของทางราชการแล้ว ยังทำให้รยนต์ของทางราชการเกิดการชำรุดเสียหายก่อนกำหนดด้วยจึงให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ผู้มีสิทธิขั้บรยนต์ทหารของ ทอ.มีดังนี้

๑.๑ พลขั้บรล พนักงานขั้บรยนต์ทหาร ที่บรรจุไว้ในอัตรากำลังพลของหน่วยและลูกจ้างประจำ ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๙๘/๑๔ ลง ๒๖ ธ.ค.๑๔

๑.๒ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเก็บรักษารยนต์ทหาร ตามอัตรากำลังพลและคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๓/๙๙ ลง ๒๐ มิ.ย.๙๙

๑.๓ ผู้ที่ได้รับจ่ายรยนต์ประจำตำแหน่ง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้และเก็บรักษารยนต์นี้ พ.ศ.๒๕๒๓ และผู้ที่ได้รับจ่ายรยนต์นี้ส่วนกลางตามอนุมัติ ผบ.ทอ.

๑.๔ ผู้ที่เข้าเวรราชองครักษ์

๑.๕ นายทหารยุทธการ นายทหารยุทธการและการฝึก

๑.๖ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ และโรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส

๑.๗ ผู้บังคับฝูงบิน รองผู้บังคับฝูงบิน ผู้บังคับหมวดบิน ผู้บังคับกองพันทหารอากาศโยธินรองผู้บังคับกองพันทหารอากาศโยธิน ผู้บังคับกองพันทหารต่อสู้อากาศยาน รองผู้บังคับกองพันทหารต่อสู้อากาศยาน ผู้บังคับกองพันทหารสารวัตรทหารอากาศ รองผู้บังคับกองพันทหารสารวัตรทหารอากาศ ผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตรทหารอากาศ ผู้บังคับกองร้อยปฏิบัติการพิเศษ

๑.๘ นายทหารเวรอำนาจการกองทัพอากาศ และผู้ช่วยนายทหารเวรอำนาจการกองทัพอากาศ

๑.๙ นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำตัวผู้บังคับบัญชา

๑.๑๐ นายทหารคนสนิท และผู้ช่วยนายทหารคนสนิท

๑.๑๑ ผู้บังคับศูนย์ควบคุมและรายงาน รองผู้บังคับศูนย์ควบคุมและรายงานผู้บังคับสถานีควบคุมและรายงาน รองผู้บังคับสถานีควบคุมและรายงานผู้บังคับสถานีรายงานรองผู้บังคับสถานีรายงาน นายทหารติดต่อหัวหน้าชุดสนับสนุนทางอากาศโดยตรงหัวหน้าชุดนายทหารอากาศติดต่อ หัวหน้าชุดผู้ควบคุมอากาศยานหน้าผู้บังคับศูนย์โทรคมนาคม รองผู้บังคับศูนย์โทรคมนาคม หัวหน้าสถานีถ่ายทอดโทรคมนาคม และ รองหัวหน้าสถานีถ่ายทอดโทรคมนาคม

๑.๑๒ นายทหารประทวนและพลทหารกองประจำการที่มีใบขั้บของทางราชการซึ่งผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ทำหน้าที่พลขั้บ ตามคำสั่ง กท.ที่ ๓๐๔/๑๔ ลง ๒๘ พ.ค.๑๔ เรื่องการให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขั้บรล

๒. บุคคลดังกล่าว ตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๑๒ เมื่อเวลาขั้บรยนต์ทหารจะต้องมีใบอนุญาตพิเศษสำหรับขั้บรยนต์ทหารประจำตัวอยู่เสมอ และต้องแต่งเครื่องแบบในขณะขั้บรยนต์ทหารที่ใช้ป้ายทะเบียนมี

เครื่องหมายพิเศษและเลขทะเบียนทหาร ตามคำสั่ง กห.ที่ ๑๗๓/๑๕๕๓๑ ลง ๖ ก.ค.๕๗ เรื่อง ให้ผู้ขับขี่รถของทางราชการแต่งเครื่องแบบขณะขับขี่ด้วย

๓. ให้หัวหน้าหน่วยต่าง ๆ ของ ทอ.ที่มีรถยนต์ทหารอยู่ในความรับผิดชอบได้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อบังคับและคำสั่งดังกล่าวโดยเคร่งครัด กับให้จหนท.สท.ทอ.ที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์ตรวจตราเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่างเข้มงวดต่อไป

๔. หนังสือราชการใดที่ขัดกับคำสั่งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แทนทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๓
(ลงชื่อ) พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล
(เกษตร โรจนนิล)
ผู้บัญชาการทหารอากาศ

บทสรุป

การจราจรนับเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และนับวันจะมีปัญหาเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นไปเรื่อยๆ โดยมีสาเหตุต่างๆที่เกิดขึ้นตามมาอีกมากมายหลายประการ กล่าวคือ มีการขยายความเจริญเติบโตของเมืองหรือชุมชนออกไปอย่างรวดเร็ว ประกอบการวางแผนของผังเมืองไม่ดีพอมีขีดจำกัด ความต้องการความสะดวกในเรื่องของยานพาหนะเพิ่มขึ้น แต่ทางสำหรับการเดินทางไม่เพียงพอ ถนนหนทางที่มีมานานเริ่มชำรุด มีการแก้ไขก่อสร้าง ทำให้เกิดขบวนการจราจร ป้ายจราจร ไฟสัญญาณมีไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้ขับขี่ขาดความร่วมมือเรื่องของการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ขาดความรู้ความเข้าใจ ขับขี่ด้วยความคึกคะนอง จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุจราจร ทำให้มีผู้บาดเจ็บและสูญเสียชีวิต เสียทรัพย์สินจำนวนมาก ไม่ก่อประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ เพราะฉะนั้นในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดอุบัติเหตุจราจร ผู้ขับขี่ต้องเคารพกฎจราจรอย่างเคร่งครัด มีจิตสำนึกที่ดีที่จะไม่พยายามกระทำความผิดกฎระเบียบใดๆ มีวินัยในการใช้รถใช้ถนนร่วมกันอย่างมีมิตรไมตรีต่อกัน อันเป็นแนวทางช่วยลดอุบัติเหตุ ลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีความปลอดภัยในการใช้รถ ใช้ทางเดินทาง เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเรื่องของกฎจราจร ความมีวินัย ความมีจิตเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะสร้างความปลอดภัยกับผู้ขับขี่เป็นอย่างดี

จากสถิติประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก จากรายงาน Global Status Report on Road Safety โดยองค์การอนามัยโลก พบว่าประเทศไทยมีสถิติการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนสูง นอกเหนือจากนี้ยังได้รับการขนานนามให้เป็นถนนที่ “อันตรายที่สุดในเอเชีย” ประเทศไทยยังติดอันดับ ในด้านอุบัติเหตุที่เกี่ยวกับยานพาหนะสองล้อ โดยมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุดังกล่าวมากถึงร้อยละ ๗๐ ของอุบัติเหตุจราจรทั้งหมด และจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจรนั้นมีอยู่หลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ เป็นต้น ซึ่งแต่ละฉบับนั้นจะมีบทบัญญัติ ที่เกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อที่ไม่ควรปฏิบัติ ในการใช้รถใช้ถนน ซึ่งหากผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดแล้ว ปัญหาการจราจร สถิติการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ ก็จะสามารถลดลงได้อย่างแน่นอนดังนั้น เพื่อเป็นการลดการจราจรที่ติดขัด ลดการเกิดอุบัติเหตุซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กล่าวคือ ผู้ใช้รถใช้ถนนต้องมีการศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจในตัวกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจราจร ต้องให้ความสำคัญ และตระหนักถึงการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ในส่วนของภาครัฐเองก็ต้องให้ความสำคัญในการที่จะปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน รวมถึงควรมีการพัฒนาแผนผังโครงข่ายถนน และการวางระบบการขนส่งคมนาคมให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการรองรับการใช้งานอีกด้วย

หนังสืออ้างอิง

๑. หลักการเบื้องต้นของกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร โดย นางสาว มนัญญา ภูแก้ว นักวิชาการชำนาญงาน สำนักงานขนส่งจังหวัดสุรินทร์
๒. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ โดย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ โดย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ โดย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๕. ระเบียบกองทัพอากาศ ว่าด้วยการจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๓๙
๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ อุบัติเหตุจราจร ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาศึกษาโดย ศาสตราจารย์ พลตำรวจโทหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย
๗. คู่มือสอบเลื่อนฐานะนายทหารประทวนเป็นนายทหารสัญญาบัตร เหล่า สห. พ.ศ.๒๕๕๕
๘. คู่มือตำรวจเล่ม ๘ กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๙. ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน
๑๐. กรมการขนส่งทางบก
๑๑. คำสั่งกระทรวงกลาโหมเรื่อง การให้พลทหารกองประจำการทำหน้าที่พลขับ
๑๒. คำสั่งกองทัพอากาศ (เฉพาะ) เรื่อง ผู้มีสิทธิขับรถยนต์ทหาร

คณะผู้จัดทำ

จัดพิมพ์โดย

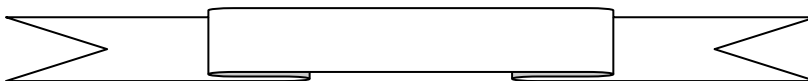
กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ๑๗๑ ถ.พหลโยธิน แขวงสนามบิน
ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทร ๐๒-๕๓๔๐๐๔๓ หรือ ๒-๖๓๖๑

ที่ปรึกษา

พล.อ.ต.ธรรมนายน	สุขแสง	ผบ.ดม.
น.อ.ชัยพฤกษ์	ธรรมาธร	รอง ผบ.ดม.
น.อ.ชาติ	ดิถีเพ็ง	รอง ผบ.ดม.
น.อ.จเร	แสงธาราทิพย์	เสธ.สน.ผบ.ดม.
น.อ.ธ.ธง	ธรรมชูโชติ	ผบ.กรม สห.ทอ.สน.ผบ.ดม.
น.อ.จตุพล	ชั้นรูปตัน	ผอ.กรปก.สน.ผบ.ดม.

คณะผู้จัดทำ

น.อ.ตรีรัช	ปราบศรีภูมิพงศ์	ผอ.กวก.สน.ผบ.ดม.
น.อ.พลกฤษณ์	ทวีวัฒน์	รอง ผอ.กวก.สน.ผบ.ดม.
น.ท.เกษม	สาหร่ายทอง	หน.ผศ.กวก.สน.ผบ.ดม.
ร.อ.เกษม	ยวดกระโทก	นวก.ผวก.กวก.สน.ผบ.ดม.
ร.ท.กรภัชต์	ศัยกุลฎ์	รอง หน.ผศ.รจ.ทอ.สน.ผบ.ดม.
ร.ท.วีระพล	อิมทรัพย์	รอง ผบ.มว.ตทข.ร้อย.สวส.พัน.สห.ทอ.ฯ
พ.อ.อ.กรณรัฐ	ถาวรวัฒน์นันท	จนท.ว.ผวก.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.อ.นพปดล	สิงห์โต	จนท.กฝศ.ผศ.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.อ.ยุทธภูมิ	เอี่ยมภูมิ	จนท.บพ.ผบพ.กวก.สน.ผบ.ดม.
จ.ท.หญิง ปลิดา	เดี่ยวเจริญ	จนท.บพ.ผบพ.กวก.สน.ผบ.ดม.

ห้ามคัดลอก จัดพิมพ์ หรือทำซ้ำ ก่อนได้รับอนุญาตจาก กองวิทยาการสำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

กองวิทยาการ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง
มิถุนายน ๒๕๖๓